

OKTATÁS- SZOCIOLÓGIAI MORZSÁK

Bevezetés a szociológiába

WJLF

Pecze Mariann

Oktatás:

a tudás társadalmilag szervezett formában történő átadása

A szociológiai vizsgálódás 2 iránya:

1. mint szervezet

hogyan befolyásolja az egyéneket, életesélyeiket, a társ. ban elfoglalt helyüket

2. mint folyamat

a tanulás folyamata, a tapasztalatok átadása

OKTATÁSI SZEREPEK A TÖRTÉNELEMBEN

Történelmi szerepeltolódás:

- ***Archaikus társ.***

a tapasztalatok átadásának jelentőségét felismerték
(agyvelő elfogyasztása)

- ***Hagyományos társ.***

Okt. feladatok: család, helyi közösségek
végzik (gyakorlati tapasztalatátadás)

- ***Modern társ.***

Iparosodás; ismeretek gyors elévülése – családi szocializáció
nem elég – tömegoktatás (egységesebbé váló tudásszint) ₃

M-o. - első szakképző iskola: XIX. szd közepe (késői fejlődés)

OKTATÁS FUNKCIÓI

1. A gazdasági, társadalmi szerepek betöltéséhez szükséges *ismeretek átadása*
2. *Nevelés* (viselkedési normák, értékek – szocializáció nagy szerepe)
3. *Társadalmi integráció elősegítése*

Készségfejlesztés – tömegoktatással: ez egyre inkább elveszik

**Az oktatással szembeni
elvárások egyre nőnek!**

(specializálódás, ismeretek önálló megszerzése...)

Az iskola kettős funkciója

- Nivellálás

a társ-i különbségek kiegyenlítése
(alapműveltség)

- Szelektálás

a legjobbak kiválogatása, továbbvitele
(felvételi rendszer)

MIRE NEVEL AZ ISKOLA? I.

Társ.-i, pol.-i, gazd.-i szempontok függvénye
?(hagyománytisztelet – káderképzés – mg.i fizikai munka)?

1. Gyakorlati életre

- Kézzelfogható, hasznos tudás átadása
(*iskolarendszerű képzés*)

fennálló társ.-i különbségek konzerválása

II. vgh-ig zárt tudást adó iskolarendszer (Hóman)

MIRE NEVEL AZ ISKOLA? II.

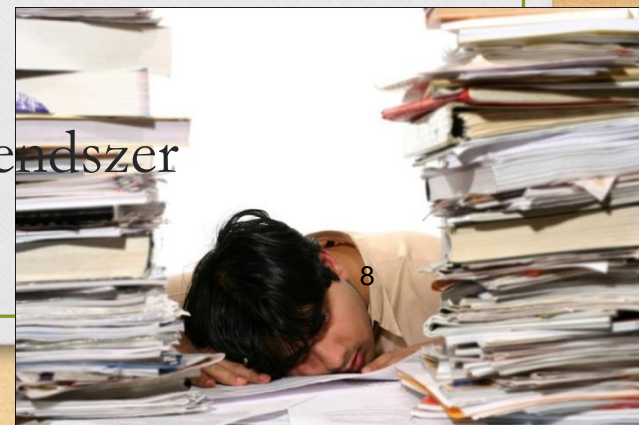
2.továbbtanulásra

- Egyetemre való felkészítés - logikája szerint fogalmibb, absztraktabb tudásra készít fel
- *Egyenlőtlenségeket csökkentő isk.rendszer.* (USA, Ny.-Eu)

Esélyegyenlőségre törekvés!

'45 után: **kötelező 8 oszt.** → 3 lépcsős rendszer
(szakmunkás, szakközép, gimnázium)

“

Tőle, ki gyógyít, és aki fát vág, és aki az öltönyt varrja nekem;
elvárom: remekül tegye dolgát, dolga bármi legyen.
Nem, ne legyen közepes, vacak átlag sem a sárcipő, sem a ház.
Bűn a középszerűség, akárcsak a hazug szó: elfajulás.
Buzdítsa ki-kí magát, hadd tenne dicsőt, remeket.
Naggyá nem lenni – gyalázat.
Mind naggyá legyetek!

”

Jevgenyij Jevtusenko: Naggyá lenni

Tudásalapú társadalom iránti igény!

v.ö.: LLL (life long learning – élethosszig tartó tanulás)
konceptiója, illetve a tudás felezési idejének lerövidülése

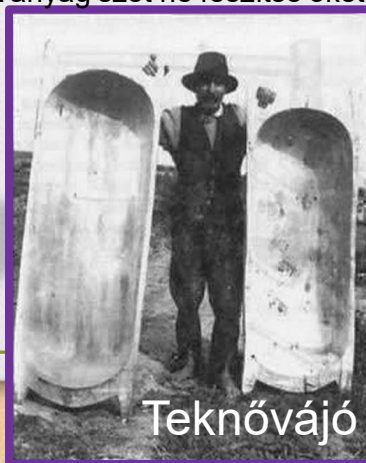
Elveszett szakmák

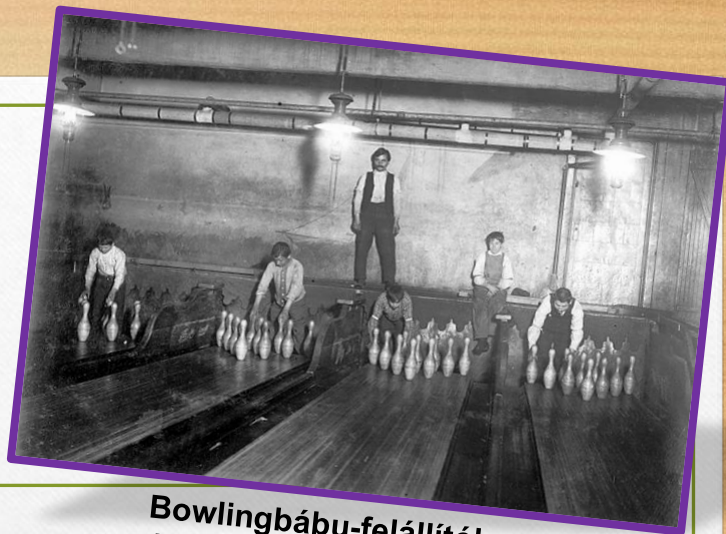
Mary Smith, az ébresztő lány, hetente hat pennyt keresett, szárított borsót szalmából löve az alvó munkavállalók ablakaiba. Kelet-London, 1930-as évek.

A **drótostót** a törött fazekakat, porcelánokat javította meg. Mivel akkoriban megfelelően szilárd ragasztók nem voltak, az edényeket kívülről dróthálóval befonta, hogy a beljük töltött anyag szét ne feszítse őket.

Teknővájó

Bowlingbábu-felállítók az 1910-es évekből FORRÁS: WIKIPEDIA

Patkányfogók az 1910-es évekből FORRÁS: WWW.RETRONAUT.COM

ISKOLARENDSZER ÉS TÁRS.-I EGYENLŐTLENSÉG I.

Ferge, Gázsó felmérései (1976)

kül. társ.-i csoportok gyerekei-osztályzatbeli különbségek
(osztálynapló)

meghatározza a középisk. továbbtanulás irányát;

oktatási szintek közötti differenciálódás származási család szerint
(értelmiségi: gimn., mg-i fizikai: szakmunkás)

meghatározza a felsőoktatási továbbtanulást:

Orvosi, jogi, bölcsész dipl. – értelmiségi csal. gyermekei;

tanár, tanító – munkás családok gyermekei

Az induló különbségek növekedése!

A társ.i egyenlőtlenségek oktatás általi újratermelése

ISKOLARENDSZER ÉS TÁRS.-I EGYENLŐTLENSÉG II.

• Bourdieu (1978)

- A kulturális tőke *szerpe* / 1.anyagi, 2.kulturális, 3.kapcsolati tőke/ (észrevétlen elsajátítás) – kulturális, társ.-i származásból eredő esélykülönbségek

Iskola ezek kiegyenlítéséért keveset tehet – értékelés: hozott műveltség alapján

Kulturális tőke *örökíthetősége*:

- Direkt forma (pl. együtt tanulás)
- Szocializációs miliő (otthoni könyvek, számítógép)
- Genetikai öröklés (alacsonyabb intelligenc. – buszozás, nulladik év)

Előítélet, fajgyűlölet veszélyes!!!

• Bernstein (1964) - nyelvhasználat (szociolingvisztika)

eltérő nyelvi készségek – gondolkodásbeli kül. – **kidolgozott és korlátozott nyelvi kódok** – tanulmányi eredmény, kudarcélmény – iskolaválasztást determináló hatás

Társadalmi egyenlőtlenségek újratermelése –
társ.-i struktúra reprodukciója

BASIL BERNSTEIN (1924-2000)

Társadalmi nyelvi kódok

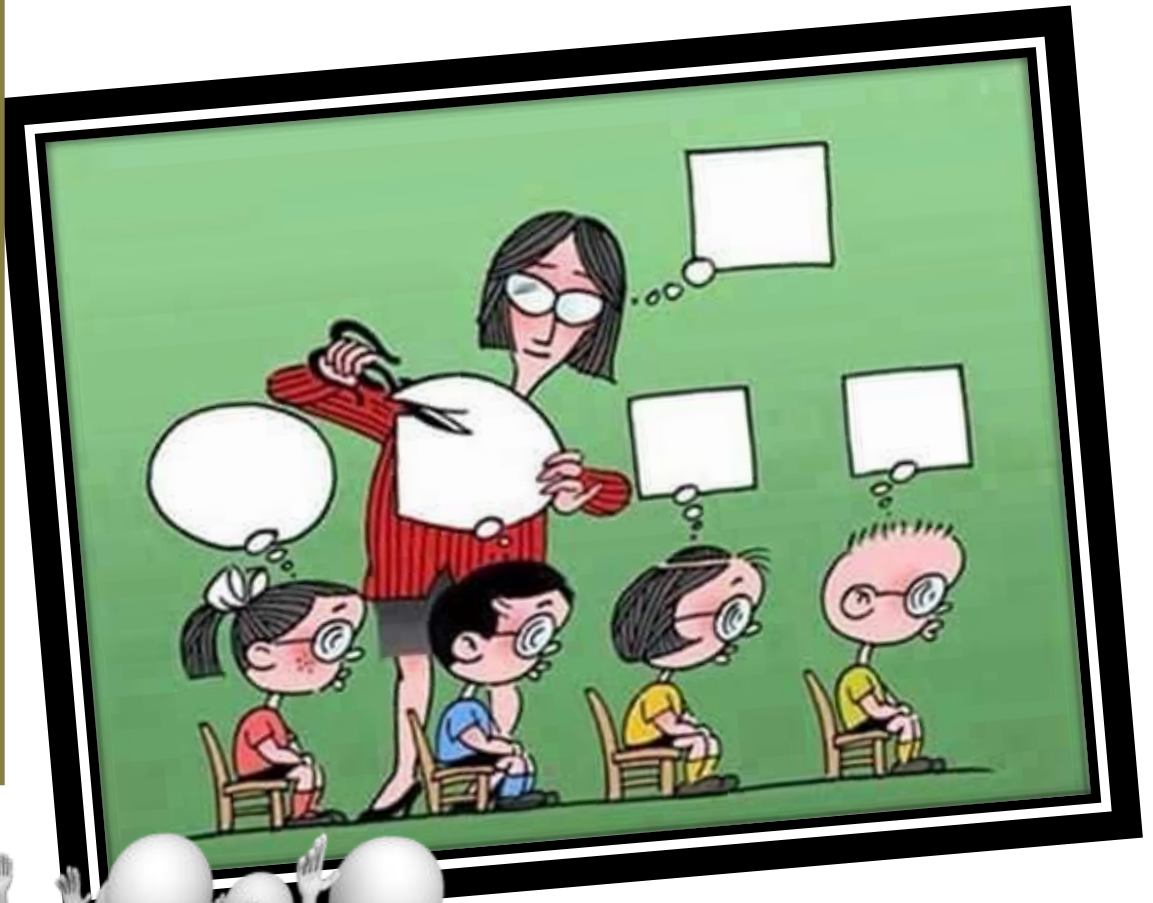
A brit nyelvész, a „*Kidolgozott és korlátozott kódok: szociális eredetük és következményeik*” című könyvében kifejlesztett egy társadalmi kódrendszert, amit arra használt, hogy osztályozza a különböző társadalmi osztályokhoz tartozó nyelvvariáció mintákat. Állítása szerint a középosztály tagjai egészen másként építik fel beszédüket, mint a munkásosztály.

Korlátozott kód

Basil Bernstein elmélete szerint a korlátozott kód a munkásosztály által használt beszédminta egyik példája. Azt állította, hogy ez a kód lehetővé teszi a tagok közti szoros kapcsolatot, és amely főleg nemek és korosztályok közötti különbségen nyugszik. Ez a társadalmi csoport olyan módon használja a nyelvet, hogy az összefogja őket és sokszor olyan fél mondatokból is értenek, amiket más csoportok képtelenek lennének megérteni. Ennek a társadalmi csoportnak a „*mi*” személyes névmás ad nyomatékot, nem pedig az „*én*”.

Kidolgozott kód

Basil Bernstein szintén tanulmányozta azt a nyelvhasználatot, az ún. „*kidolgozott kódot*”, amelyet a közép- és felsőosztály használ, hogy az oktatásban és az üzleti életben sikereket érhessen el.

Oktatási egyenlőtlenségi típusok I.

1. Szociális egyenlőtlenségek

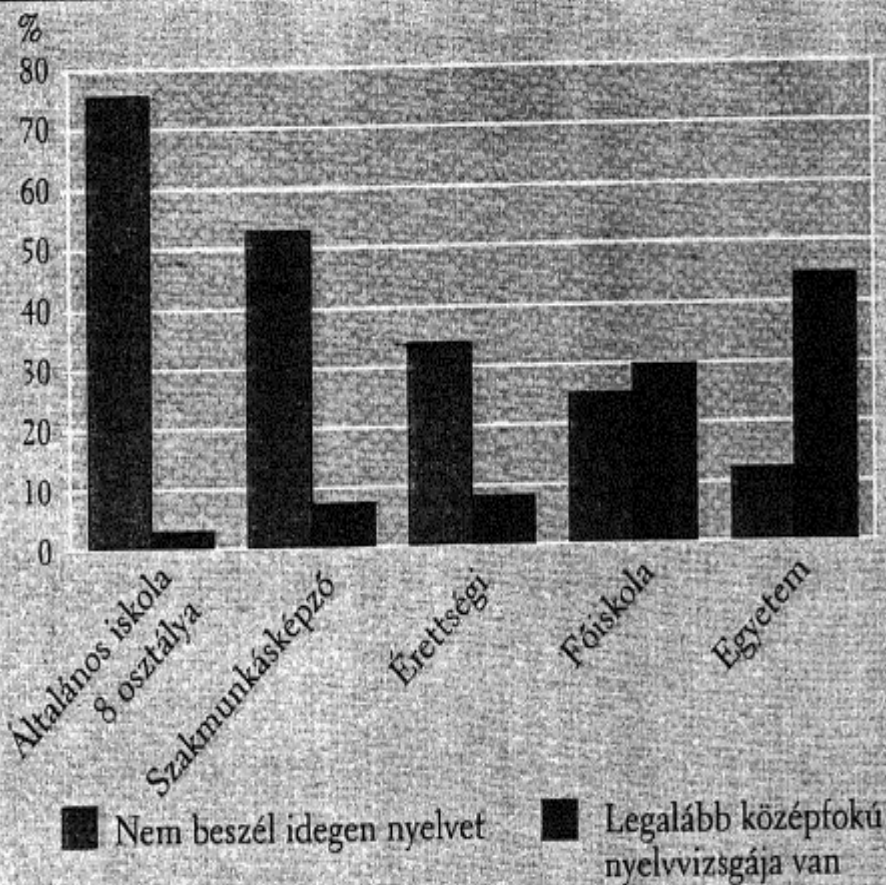
- Szülők isk.végz.-gyerek iskoláztatása
- Iskolán kívüli környezet (ingerszegény, nyugalom 0, taneszközök, anyagi helyzet, különórák 0)

Iskola előtti korai fejlesztés, spec. oktató-nevelő helyek

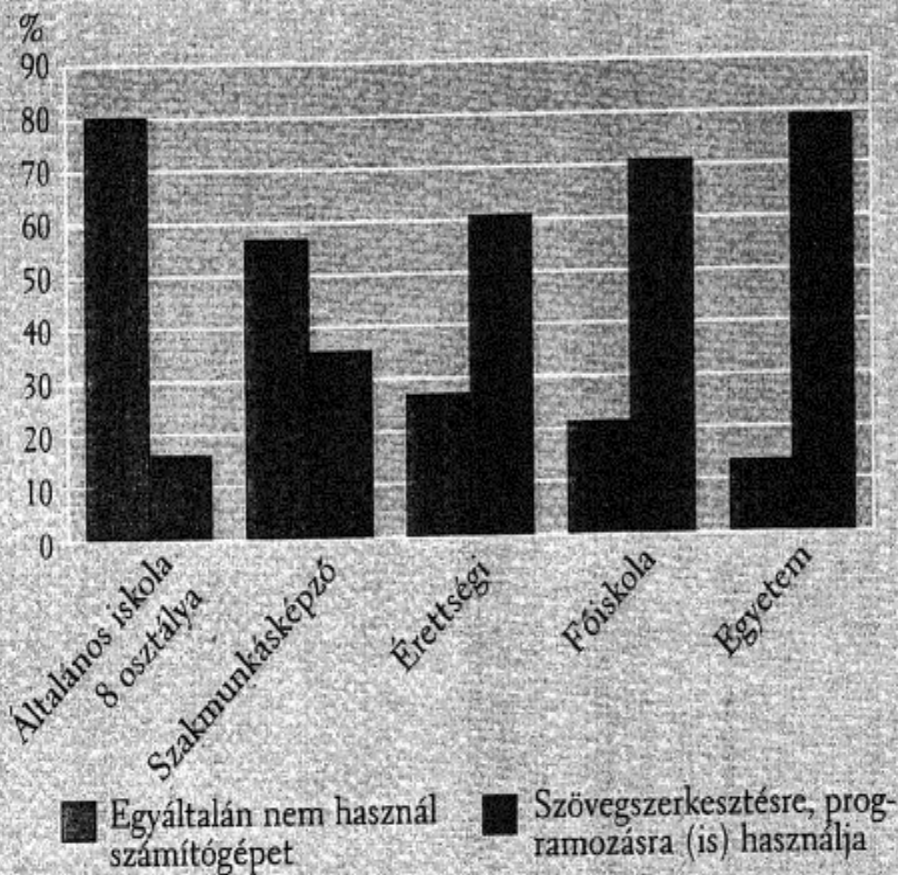

2.29. ábra. A 15–29 éves fiatalok idegennyelv-tudása az apa iskolai végzettsége szerint, 2000

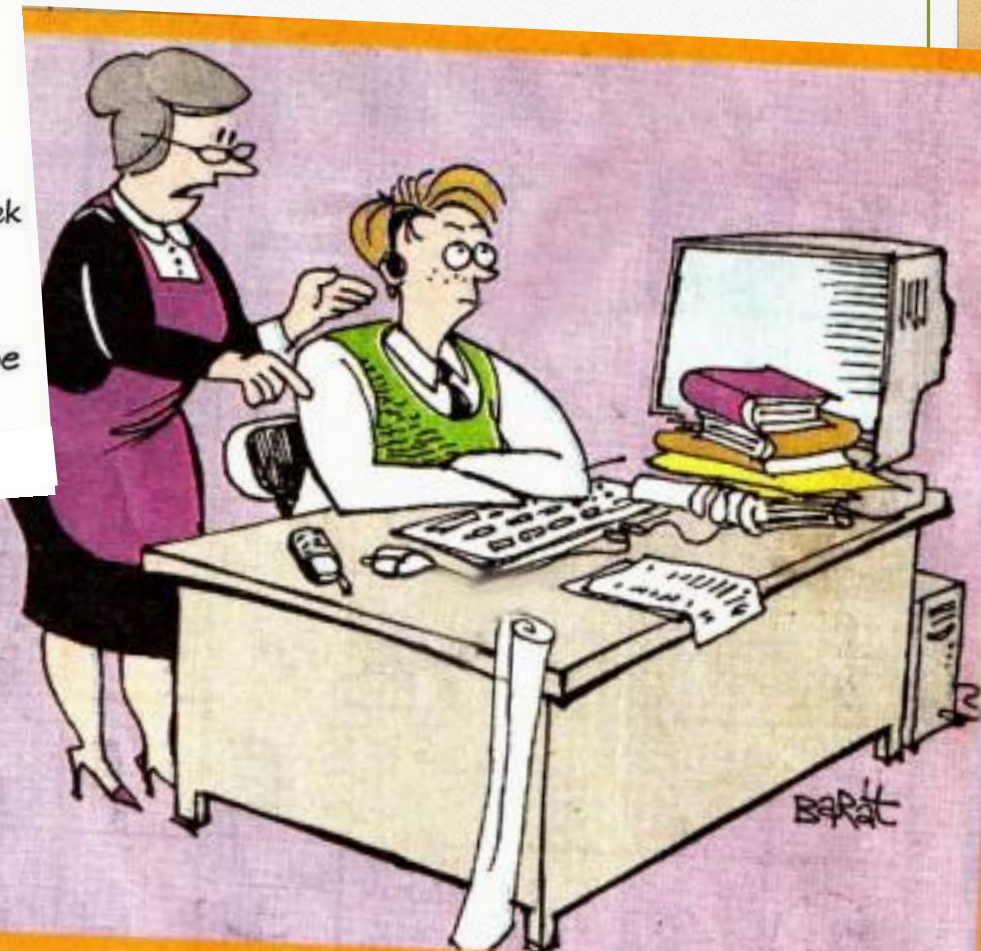
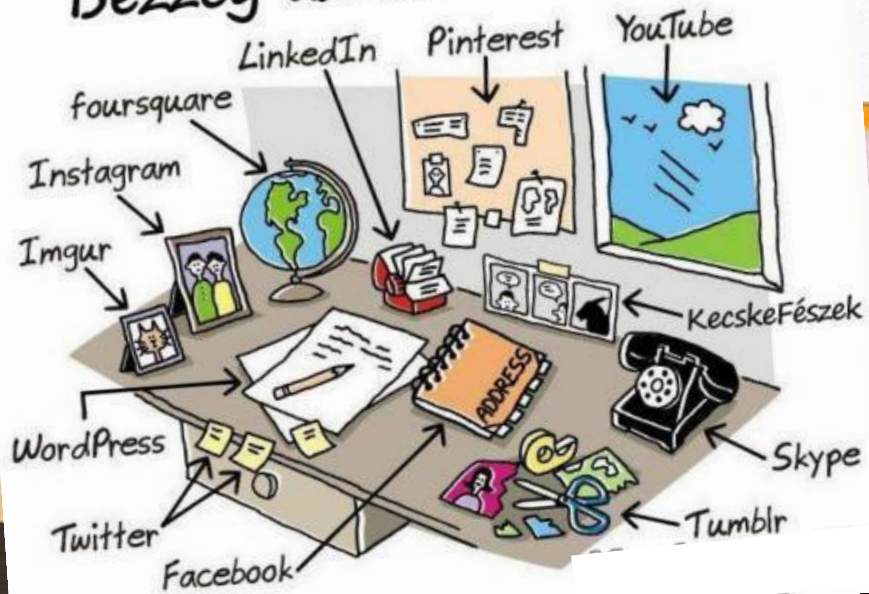
Forrás: „Ifjúság 2000” vizsgálat.

2.30. ábra. Számítógép-használat a 15–29 évesek között az apa iskolai végzettsége szerint, 2000

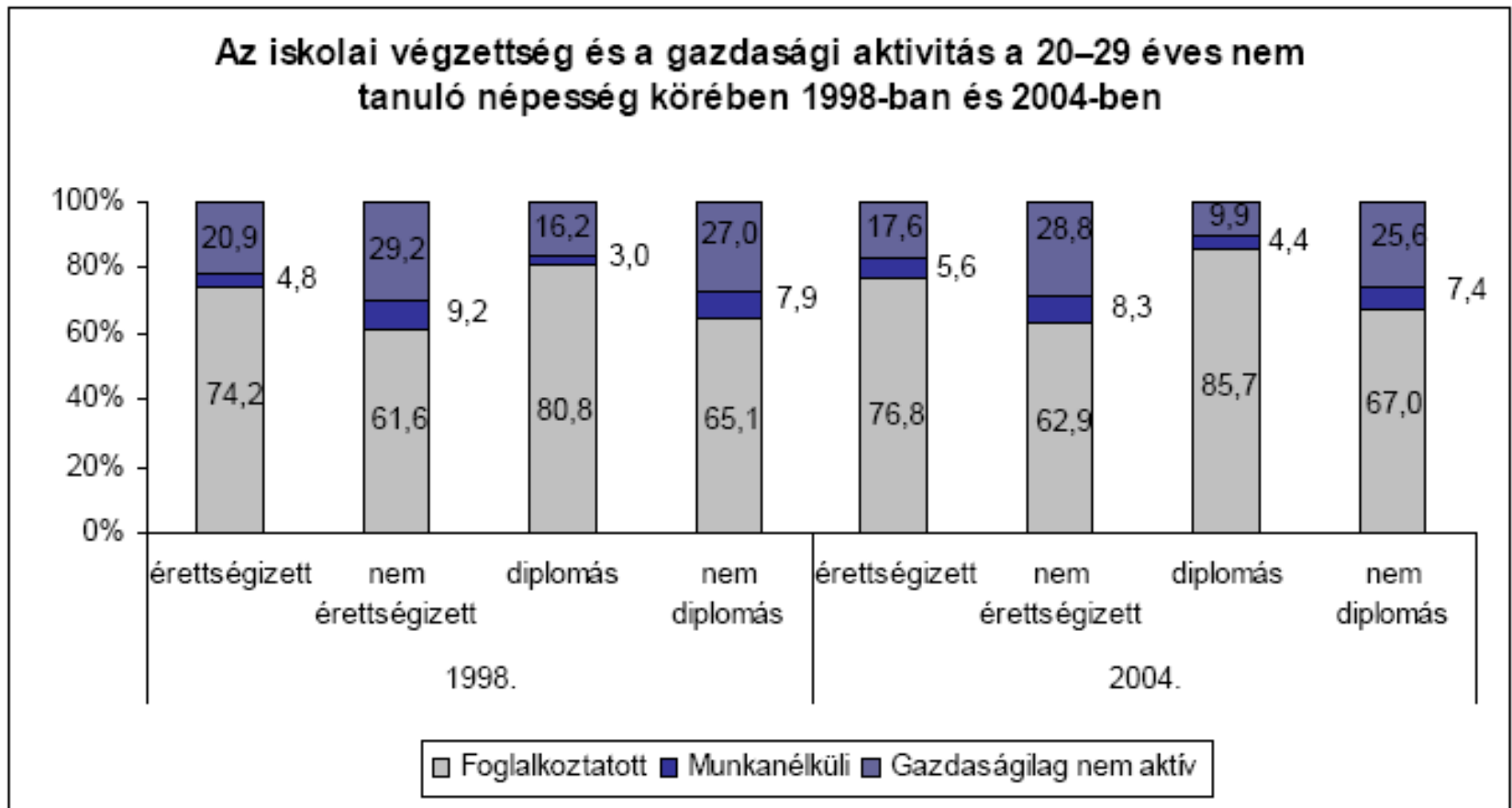
Forrás: „Ifjúság 2000” vizsgálat.

Bezzeg az én időmben...

Fiacskám, nyakadon a vizsga, és te állandóan a számítógép előtt ülsz. Mikor akarsz tanulni?

VÉGZETTSÉGI SZINT ÉS ELHELYEZKEDÉSI ESÉLYEK ÖSSZEFÜGGÉSEI (2004)

Forrás: KSH, Munkaerő-felmérés

Oktatási egyenlőtlenségi típusok II.

2. Területi és intézmények közötti egyenl.

- Régiók, településnagyság
- Szolgált.hoz való hozzáférés, minőség terén hátrányok (É-M.o., K-Dunántúl; kistelepülések)
- Tudásszint (olvasás-szövegértés – felerősödő kül.)

Praktikus, gyakorlati tudás tekintetében jelentős magyar elmaradás más országokhoz képest! (PISA vizsgálat)

2.7. tábla. A különböző iskolatípusokban továbbtanulók aránya település és régió szerint, 2000

Megnevezés	%			
	Az általános iskolát végzettek közül		Az érettségizettek közül	
	szakmunkásképzőben	középsiskolában	felsőfokú iskolában	egyetemen
	Településtípus			
Budapest	15,2	79,5	39,1	20,2
Megyeszékhely	22,2	72,0	35,2	15,4
Egyéb város	29,8	59,4	31,9	12,4
Község	36,8	46,0	23,3	7,2
Összesen	28,6	60,0	31,8	13,3
	Régió			
Budapest	15,2	79,5	39,1	20,2
Pest megye	30,7	56,8	22,5	7,4
Közép-Dunántúl	34,4	55,5	29,3	11,0
Nyugat-Dunántúl	32,8	55,7	27,5	10,1
Dél-Dunántúl	32,2	55,2	34,1	15,6
Észak-Magyarország	29,2	58,0	28,7	10,3
Észak-Alföld	29,5	56,2	32,7	12,1
Dél-Alföld	31,4	55,9	32,1	13,2
Összesen	28,6	60,0	31,8	13,3

Oktatási egyenlőtlenségi típusok III.

3. Egyéni különbségekkel összefüggő egy.

- Fogyatékossgal élő tanulók oktatása (tárgyi, személyi, szakmai feltételek hiánya)
- komprehenzív oktatás („semmi sem igazságtalanabb, mint kül. tudású, képességű diákokat u.azon módszerrel tanítani”)

hasznos olvasmány: **Nahalka István:** Az integrált nevelés pedagógiai alapjai
(<http://www.nefmi.gov.hu/eszmecsere/Nahalka.htm>)

4. Kisebbségekkel kapcsolatos egyenlőtlenségek

- rossz szoc. helyzet, nyelvi hátrány, előítéletek, alkalmatlan okt.-i módszerek, együttműködés hiánya...
- Pozitív változások: decentralizáltság, multikult. elemek a többségi oktatásban, pozitív diszkrimináció, kiegészítő finanszírozás

Oktatáspolitikai stratégiák

1. Egyenlő esélyek stratégiája

- Előfeltételek szintje
- Anyagi, kulturális eszközök

2. Egyenlő bánásmód stratégiája

- Cél: oktatásban érvényesülő hátrányos megkülönböztetés megszüntetése (pedagógusképzés)

3. Egyenlő kimenet stratégiája

- Alapvetőek a kül. – pozitív diszkrimináció (többletforrások, segédletek)

Oktatási eredmények számokban

Magyarország

Az Oktatási Hivatal Közoktatási Mérési és Értékelési Osztálya (korábban *Értékelési Központ*) hazai és nemzetközi összehasonlító vizsgálatokat végez a közoktatásban részt vevő tanulók tudásának, képességeinek feltérképezésére az olvasás-szövegértés, a matematika és a természettudományok területén.

Tevékenységének célja, hogy empirikus adatokon alapuló információkat nyújtson az oktatáspolitikai és a szakma számára. Az 1986-tól rendszeressé váló Monitor-vizsgálatokkal teremtődött meg az a mérési forma, amely a mai méréseket is meghatározza, s már nemcsak a tanulók aktuális tudásának feltérképezésére alkalmas, hanem összehasonlításokra, trendek megállapítására is lehetőséget nyújt. 2001-ben pedig első ízben került sor arra a teljes körű országos vizsgálatra, amely egy-egy tanulói korcsoport egészének szövegértési képességét és matematikatudását méri fel tanévenként.

Az Osztály az évenként megrendezésre kerülő Országos kompetenciamérések mellett az OECD és az IEA által szervezett nemzetközi felmérések hazai lebonyolításáért és az adatok interpretálásáért is felelős.

•Országos Kompetenciamérések (2001, 2003, 2004, 2006, 2007, évente)

A felmérés célja nem az iskolában elsajátított tudás szintjének vizsgálata, hanem az, hogy a tanulók képesek-e a tudásukat az életben hasznosítani, alkalmazni és a további ismeretszerzésben felhasználni. A felmérés tesztjei ezért alapvetően nem a tantervi követelmények teljesítését mérik, hanem, hogy a diákok mennyire képesek a tanultakat aktivizálni, valódi problémákat, helyzeteket megoldani.

•TIMSS felmérések (1995, 1999, 2003, 2007, 2011)

A TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study / Nemzetközi Matematika- és Természettudományi Vizsgálat) - az IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) és a Boston College által szervezett nemzetközi vizsgálat sorozat. A TIMSS mérés célja, hogy a 4. és 8. évfolyamon tanuló diákok matematika és természettudományi ismereteit vizsgálja, illetve ezzel összefüggésben képet adjon az iskolai és otthoni tanítási-tanulási szokásokról.

Közoktatási Mérési és Értékelési Osztály

- **OECD-PISA felmérések (2000, 2003, 2006, 2009, 2012)**

Az OECD PISA (Programme for International Student Assessment -a nemzetközi tanulói teljesítménymérés programja”) vizsgálatának célja annak felmérése, hogy a közoktatás kereteit hamarosan elhagyó 15 éves tanulók milyen mértékben rendelkeznek azokkal az alapvető ismeretekkel, amelyek a mindennapi életben való boldoguláshoz, a továbbtanuláshoz vagy a munkába álláshoz szükségesek.

- **PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) (2001, 2006, 2011)**

célja a 9-10 éves tanulók szövegértési képességének felmérése. A vizsgálat része az otthoni olvasási szokások, az olvasás iránti attitűd és az iskolai olvasástanítási gyakorlat feltérképezése is.

- **Monitor mérések (1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005)**

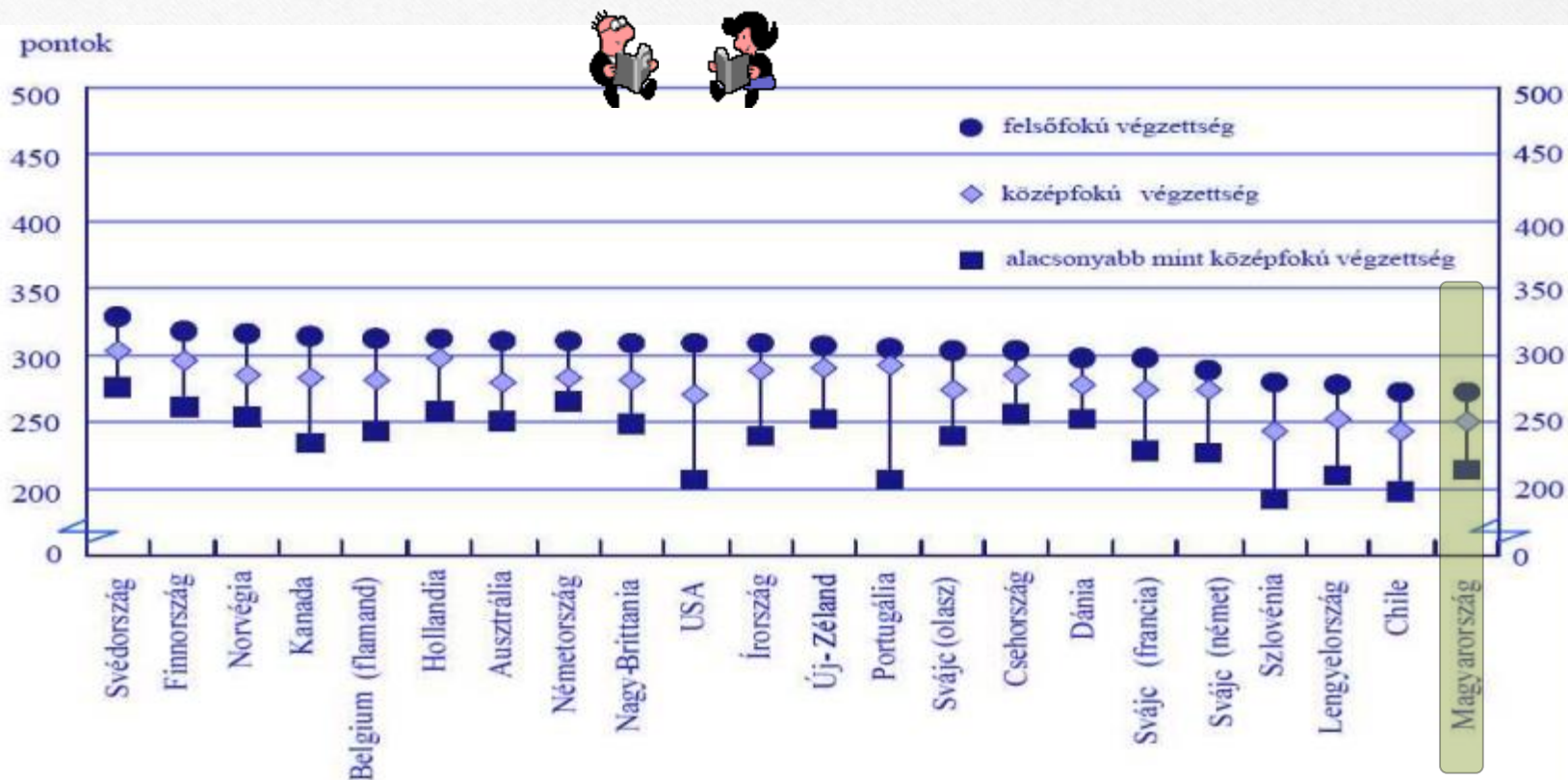
Kétévente ismétlődő, reprezentatív mintán alapuló, összehasonlító hazai felméréssorozat az olvasás- szövegértés, matematika és természettudomány területén. Az országos felmérés célja, hogy az oktatáspolitikai és a szakma számára empirikus adatokon alapuló információ álljon rendelkezésre.

- **SIALS Felnőtt Olvasásvizsgálat (1996)**

1994-ben az OECD kezdeményezésére nemzetközi vizsgálat indult a felnőtt népesség olvasási-szövegértési képességének felmérésére. Magyarország 1996-ban vállalta a felmérés lebonyolítását, Chile, a Cseh Köztársaság, Dánia, Finnország, Olaszország, Norvégia és Szlovénia társaságában. Bővebben: http://epa.oszk.hu/00000/00011/00049/pdf/Iskolakultura_EPA00011_2001_05_021-030.pdf

SIALS felmérések eredménye

Second International Adult Literacy Survey – Második Nemzetközi Felnőtt Olvasásvizsgálat

3. ábra. Iskolai végzettség és írásbeliség-szint. Átlageredmények prózai feladatoknál, 0–500 pontig terjedő skálán, az iskolai végzettség sorrendjében, a 16–65 éves lakosság körében, 1994–1998.

Nemzetközi Felnőtt Képesség- és Kompetenciamérési Program

Programme for the International
Assessment of Adult Competencies

PIAAC VIZSGÁLAT

A XX. század utolsó évtizedeiben kezdődött technológiai forradalom a XXI. századi élet minden területén érezteti hatását: miként vásárolunk, hogyan és hol dolgozunk... A gyorsabb, hatékonyabb közlekedési és kommunikációs szolgáltatások megkönnyítették az emberek, áruk, szolgáltatások és a tőke világ körüli mozgását, ami a gazdaságok globalizálódásához vezetett. Ezek a társadalmi-gazdasági átalakulások ugyanakkor a készségek iránti keresletet is megváltoztatták. Mivel a gyártás és egyes alacsony képzettséget igénylő feladatok egyre inkább automatizálttá válnak, **a rutin kognitív és a mesterségbeli képességek iránti igény csökken, miközben egyre nő az információfeldolgozási és más magas szintű kognitív és interperszonális készségek iránti kereslet.** A munkakör-specifikus készségek elsajátítása mellett a XXI. század munkavállalóinak egy sor információfeldolgozási készséggel, valamint különféle „általános” készségekkel – interperszonális kommunikációs készséggel, az önmenedzselés készségével, a tanulás képességével – is rendelkezniük kell ahhoz, hogy átvészelhessék a gyorsan változó munkaerőpiac bizonytalanságait. A felnőttek készségeit mérő felmérés (PIAAC) abba kíván betekintést nyújtani, hogy milyen szinten vannak jelen ezen kulcskészségek a társadalomban, illetve hogy miként alkalmazzák ezeket a készségeket a munkahelyen és otthon. A felmérés közvetlen módon méri a különféle információfeldolgozási készségek – nevezetesen az írni-olvasni tudás, a számolókészség és a problémamegoldó készség – terén tapasztalható jártasságot a technológiagazdag környezetekben.

A PIAAC vizsgálatról

nagymintás nemzetközi összehasonlító felmérés

Célcsoport: Az alapsokaságot azok a 16 és 65 év közötti felnőtt lakosok, akik nem zárt intézményekben (pl.: idősek otthona, bv intézet) élnek

Cél: annak felmérése, hogy a megszerzett képességek hogyan hasznosulnak a munkában és a mindennapi életben

Eszköz: szövegértési, számolási és az információtechnológia problémamegoldásra vonatkozó feladatok (az egyes készségeket a válaszadók mennyire tudják a mindennapi életben használni. Például az adóbevallás szövegének értelmezése és koncertjegy online vásárlása, írott szövegek (pl. prózai szövegek, újságcikkek, hirdetések vagy honlapok) megértése

Értékelés: Az eredményeket egy 500 pontos skálán jelenítették meg, amelyet a szövegértési és a számolási készségek esetében 6 készségszintre osztottak (1-5-ig, valamint 1-es szint alatt).

PIAAC 2019

39 ország országban végezték el a PIAAC felmérést. A 16-65 év közötti 1,15 millió fős mintából 245 ezer felnőtt készségfelmérésére került sor. Magyarországon 6149 felnőtt töltötte ki a kérdőíveket.

A **szövegértés és számolási készség** esetében a **japán felnőttek** érték el a legjobb eredményeket

az **információtechnológiai** alapú problémamegoldás terén **Új-Zéland és Svédország** teljesített a legjobban

Magyarország az összesített eredmények alapján 2-es szinten helyezkedik, el, ami megközelíti az OECD-országok átlagát.

1. Szövegértés

a magyar felnőttek 264 pontot értek el, ami 2 ponttal maradt el az OECD-országok átlageredményétől. Ebben a készségtípusban a 25-34 éves korosztály eredményei a legjobbak, a leggyengébben pedig az 55-65 korosztály teljesített.

2. Számolási készség

tekintetében a magyar felnőtt lakosság 262 pontot ért el, amely az OECD-országok átlagát 10 ponttal meghaladta. Ebben a készségtípusban a magyar felnőtt lakosság Németország, Észtország, Ausztria és Csehország eredményeihez hasonló pontszámot ért el. Magyarországon a nők kiemelkedően jól teljesítettek, 15 ponttal az OECD-átlag felett, a felsőfokú végzettségűek 18 ponttal, a 45 év felettek pedig 20 ponttal teljesítettek az OECD-átlag felett.

3. Az információtechnológiai alapú problémamegoldás

a magyar felnőttek teljesítménye megközelíti az OECD-országok eredményét.

háttérkérdőív az egyén készségszintjét befolyásoló tényezőkről (egyen képzettségi szintjére, korára, foglalkoztatási helyzetére vonatkozó adatok)

Magyarországon a szülők képzettségének nagyobb befolyása van az egyének kompetenciáinak, készségeinek szintjére, mint az OECD-országok átlagában.

PISA vizsgálat

Programme for International Student Assessment

nemzetközi tanulói tudásszintmérő program

PISA-vizsgálat

Programme for International Student Assessment nemzetközi tanulói tudásszintmérő program

- OECD szervezi, de az OECD országok mellett partnerországok is részt vesznek. 2000-ben összesen 32, 2018-ban már 79 oktatási rendszer vett részt.
- célja annak felmérése, hogy a 15 éves tanulók milyen mértékben rendelkeznek azokkal az alapvető ismeretekkel, amelyek a mindennapi életben való boldoguláshoz, a továbbtanuláshoz vagy a munkába álláshoz szükségesek.
- nem az iskolai tananyag számonkérése a cél, hanem annak felmérése, hogy a tanulók megállják-e helyüket a mindennapi életben, képesek-e tudásukat hasznosítani, új ismereteket befogadni és azokat alkalmazni.
- A háromévente megrendezésre kerülő PISA-vizsgálat három tudásterületen (szövegértés, matematika és természettudomány) méri a tanulók képességeit.

Eredmények 2003

Magyarország még hátrébb került az országok rangsorában 2000-hez képest.

- természettudományokból 17.,
- problémamegoldó képesség tekintetében 20.,
- matematikából és olvasás-szövegértésből 25. helyezést értek el a magyar diákok.

a magyar oktatási rendszer a megszerzett tudás alkalmazása helyett elsősorban a lexikális ismeretek elsajátítására helyezi a hangsúlyt (ezzel magyarázható, hogy korábban sokkal jobb eredményeket értek el tanulóink a tananyag ismeretét ellenőrző vizsgálatokon).

PISA 2003

Internationaler Vergleich
von Schülerleistungen

Günter Haider,
Claudia Reiter (Hrsg.)

Nationaler Bericht

Mathematik
Lesekompetenz
Naturwissenschaft
Problemlösen

OECD
PISA

Österreichisches
Projektzentrum für
Vergleichende Bildungsforschung

Österreichisches
Projektzentrum für
Vergleichende Bildungsforschung

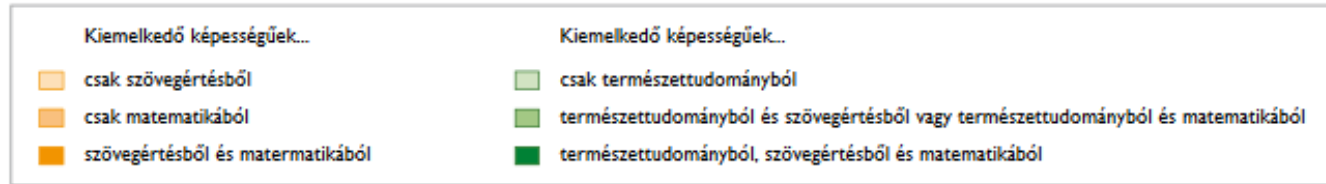
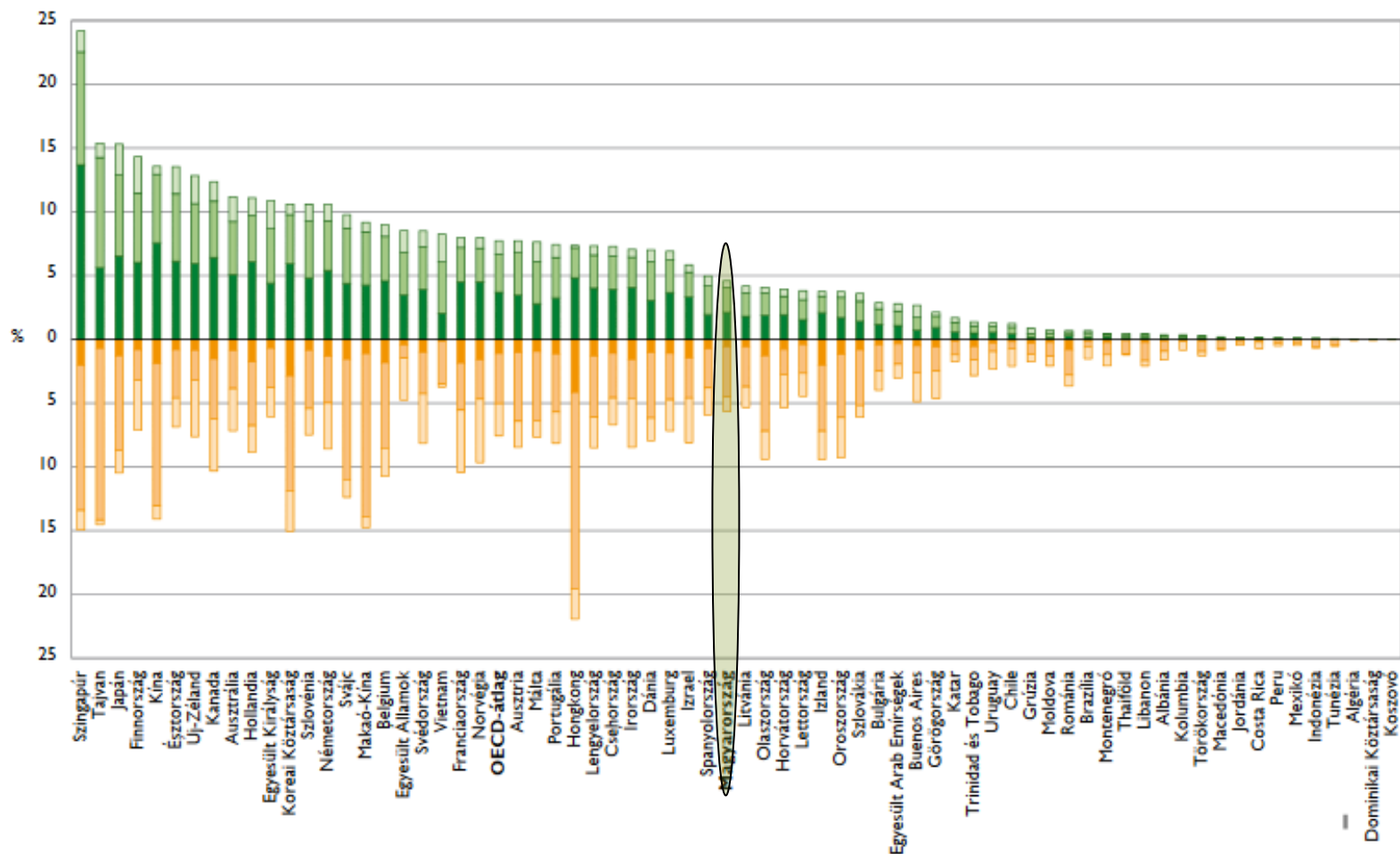
Linz

„Hazánkban nem a térség legolcsóbb, hanem a leghatékonyabb oktatási rendszerét kell létrehozni a következő 10-20 évben. Az ország felelős irányításának olyan költségvetési gyakorlatot kell folytatnia, amely a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelő felelősséggel, de a lehetőséghez képest erőn felül finanszírozza az oktatást. A nevelés-oktatás kiemelt fejlesztése a válságból való kilábalás hosszú távú nemzetstratégiájának egyik legfontosabb eleme, olyan közügy, amelyben az aktív részvétel minden érintett – végső soron az egész magyar társadalom – közös feladata.”

PISA 2015, 2018

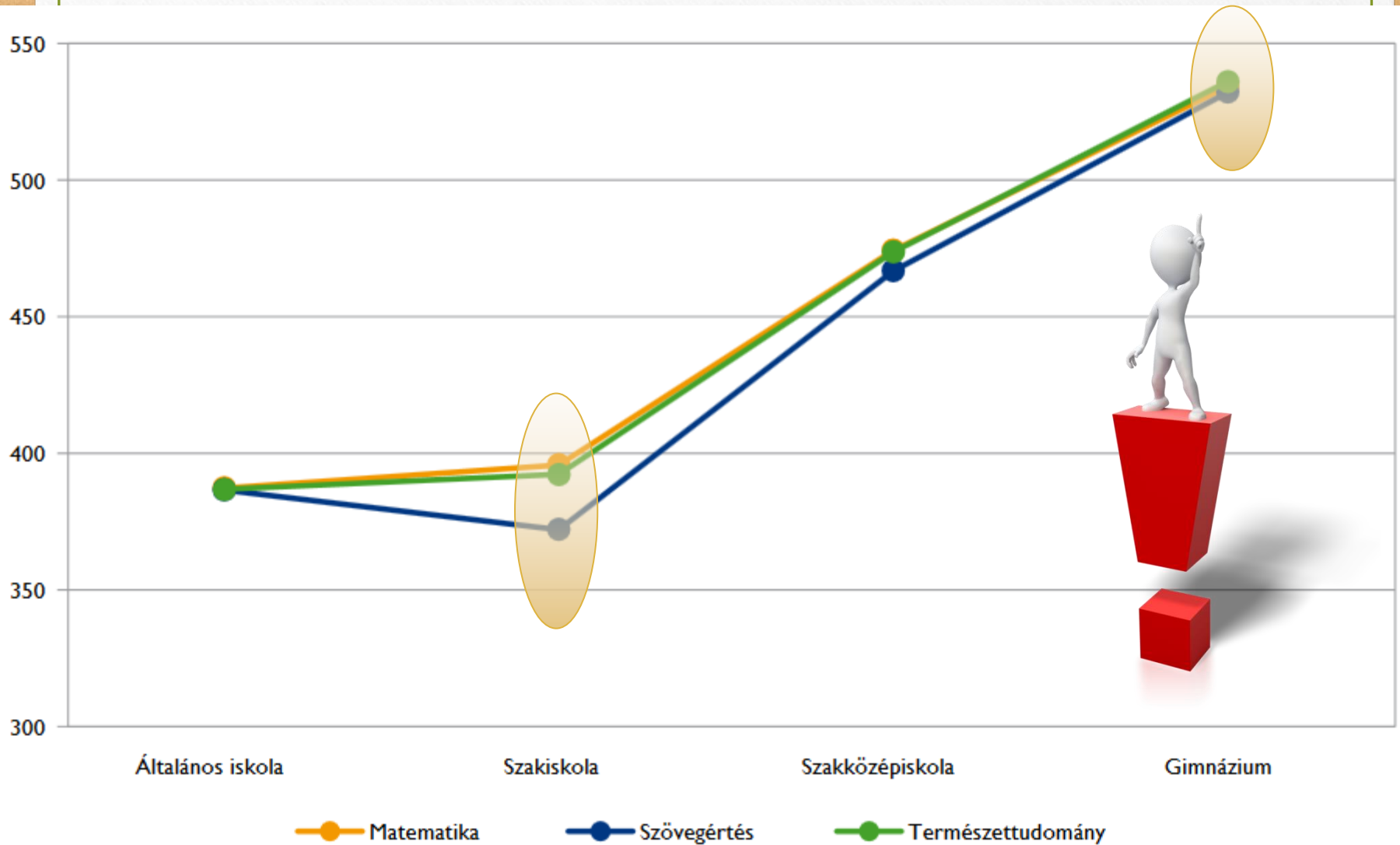
A természettudományból, szövegértésből és matematikából kiemelkedő képességű tanulók különböző metszetei, 2015

A kiemelkedő képességű tanulók aránya a kelet-közép-európai régióban

Ország	A mindhárom területen kiemelkedő képességű diákok aránya (%)	A valamelyik területen kiemelkedő képességű diákok aránya (%)
Észtország	6,1	20,4
Szlovénia	4,8	18,1
Lengyelország	4,0	15,8
Csehország	3,9	14,0
Oroszország	1,7	13,0
Magyarország	2,1	10,3
Szlovákia	1,4	9,7
Litvánia	1,8	9,5
Horvátország	1,9	9,3
Lettország	1,5	8,3
Bulgária	1,2	6,9
Románia	0,3	4,3
Moldova	0,2	2,8
Montenegró	0,2	2,5
Albánia	0,1	2,0
Macedónia	0,0	1,0
Koszovó	0,0	0,0
EU-átlag	3,7	15,6
OECD-átlag	3,7	15,3

A magyar 15 évesek eredményei a három tudásterületen képzési formák szerint

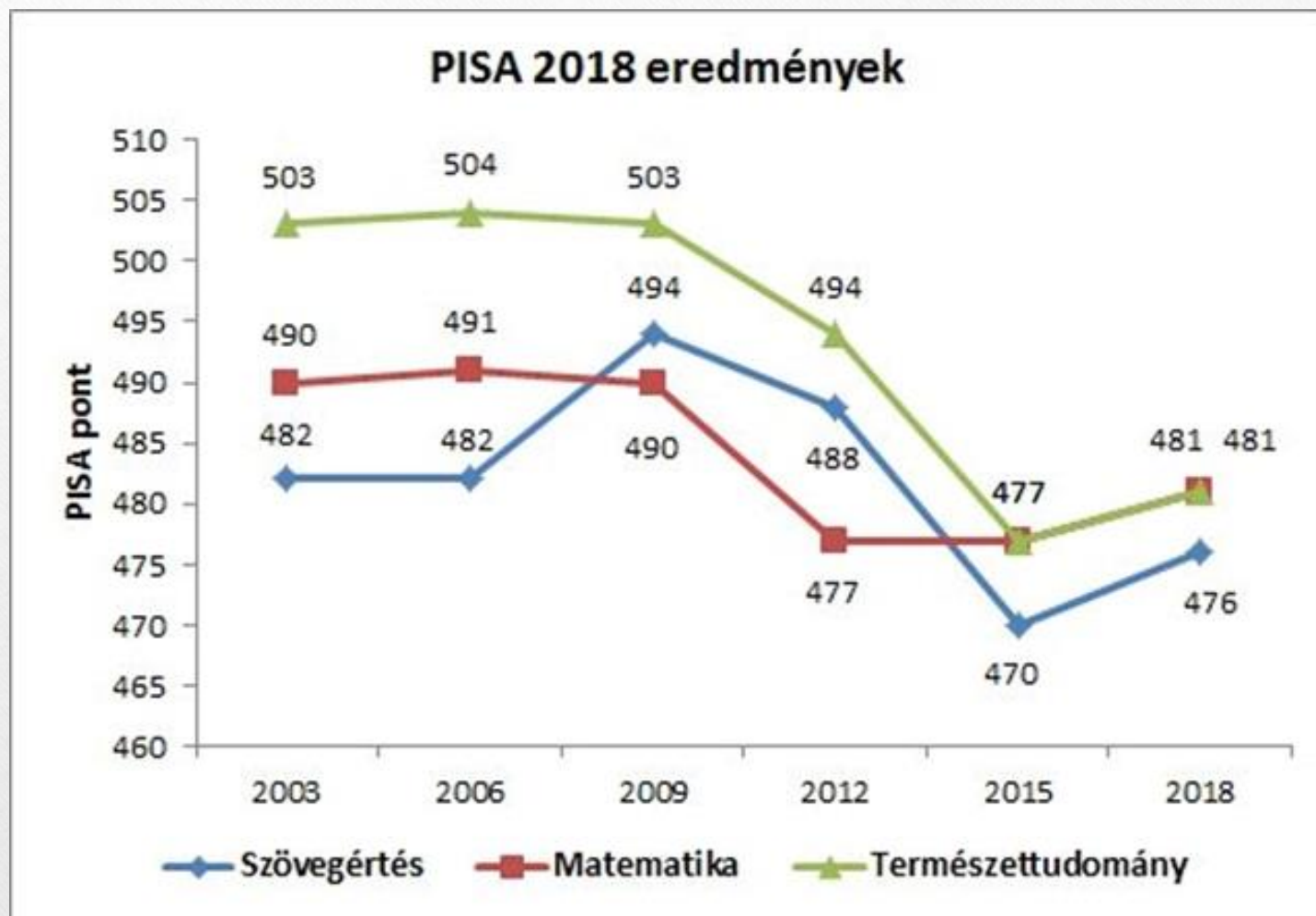
Az OECD-tagországok rangsorában elfoglalt helyünk 2006 és 2015 között

	2006 OECD-tagországok rangsorában elfoglalt helyezés (30 ország)	2009 OECD-tagországok rangsorában elfoglalt helyezés (34 ország)	2012 OECD-tagországok rangsorában elfoglalt helyezés (34 ország)	2015 OECD-tagországok rangsorában elfoglalt helyezés (35 ország)
Természettudomány	13-17 (504 pont)	13-21 (503 pont)	19-26 (494 pont)	27-29 (477 pont)
Szövegértés	17-22 (482 pont)	13-22 (494 pont)	18-27 (488 pont)	30-31 (470 pont)
Matematika	18-23 (491 pont)	18-28 (490 pont)	20-21 (470 pont)	28-30 (470 pont)

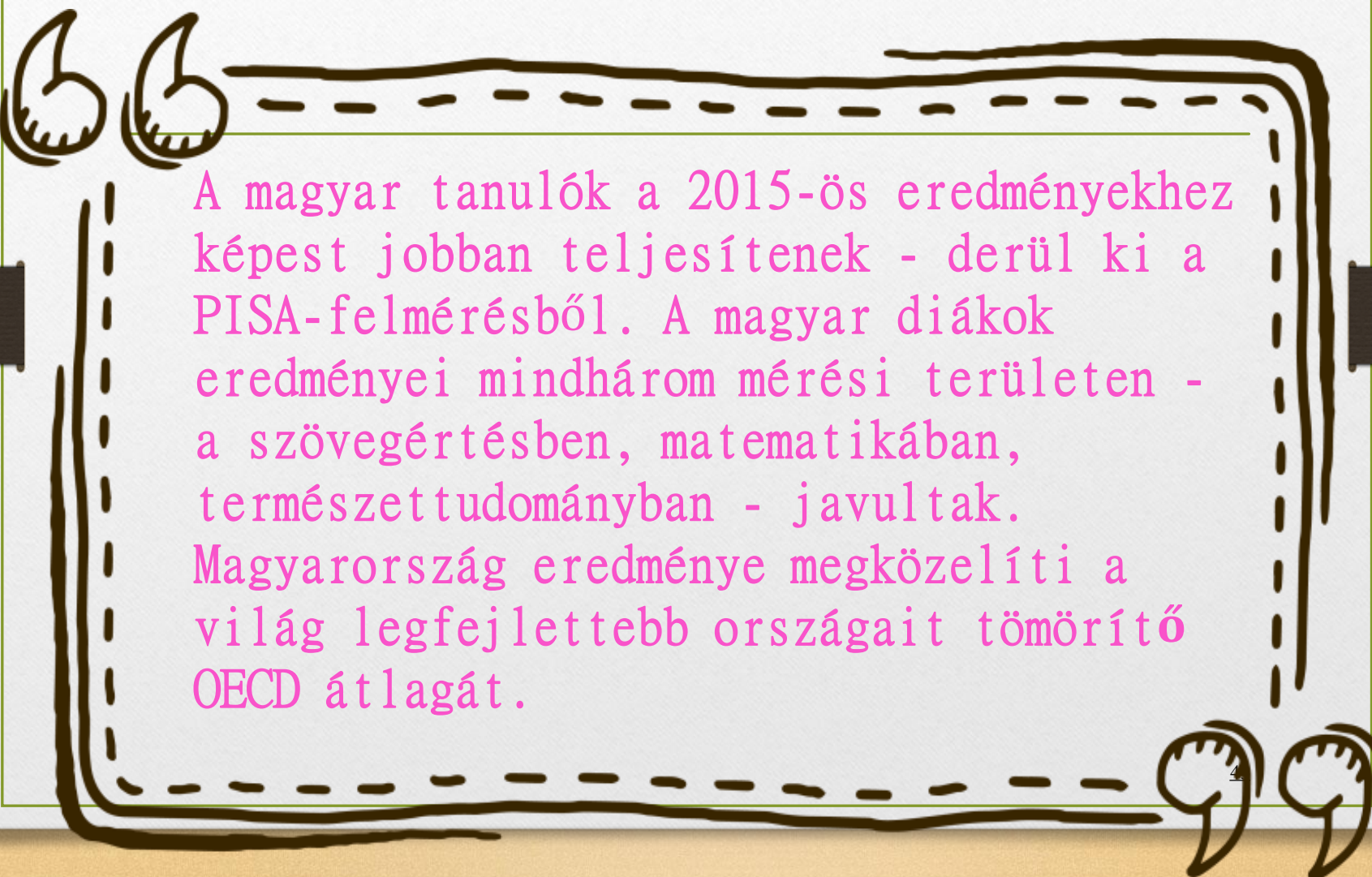
Magyarország érte el a harmadik legrosszabb eredményt, amikor az iskolák közötti és az iskolákon belüli eredményeket hasonlították össze. Akkor **erős a szegregáció**, a tehetsős és a szegény gyerekek szétválasztása, ha **a különbség az iskolák között és nem az iskolákon belül van.**

Nálunk a szegény gyerekek a szegény iskolákban rosszabbul teljesítenek, a tehetsősök, a gazdag iskolákban jobban.

PISA eredményeink (2003-2018)

Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) közleménye a PISA 2018 eredményeiről

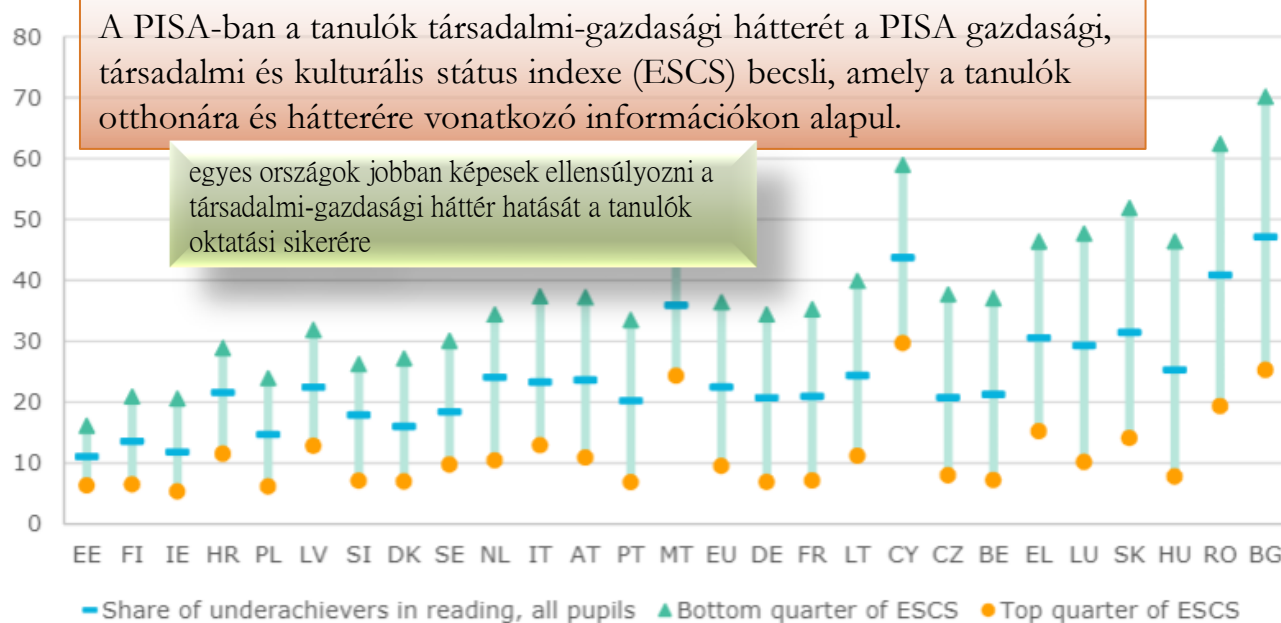
A magyar tanulók a 2015-ös eredményekhez képest jobban teljesítenek - derül ki a PISA-felmérésből. A magyar diákok eredményei mindhárom mérési területen - a szövegértésben, matematikában, természettudományban - javultak. Magyarország eredménye megközelíti a világ legfejlettebb országait tömörítő OECD átlagát.

Az OECD viszont Magyarországot már a PISA-jelentés bevezetőjében kiemeli a negatív példák között, jelezve, hogy egy kifejezetten egyenlőtlen oktatási rendszerről van szó, ahol az iskola nem nagyon képes megadni az esélyt azoknak a gyerekeknek, akik otthonról nem hoznak nagy kulturális tőkét

{...} csalódást keltő, hogy sok országban a tanuló iskolája vagy irányítószáma marad a teljesítménye legerősebb előrejelzője. Argentínában, Bulgáriában, Csehországban, **Magyarországon**, Peruban, Szlovákiában és az Egyesült Arab Emírségekben egy hátrányos helyzetű tanulónak csak nyolcadannyi esélye van az előnyösebb helyzetűeknél arra, hogy ugyanabba az iskolába járjon, mint a jól teljesítők.

a tanulók társadalmi-gazdasági háttérének szerepe az oktatási eredményességben

Figure 38 – Underachievers in reading [%] by socio-economic status (ESCS), 2018

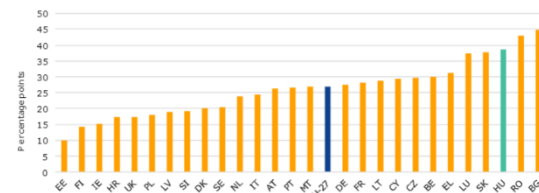
Source: PISA 2018, OECD.

Note: Countries are sorted in ascending order according to the underachievement gap between the bottom and top quarter of the socio-economic index. Data not available for ES.

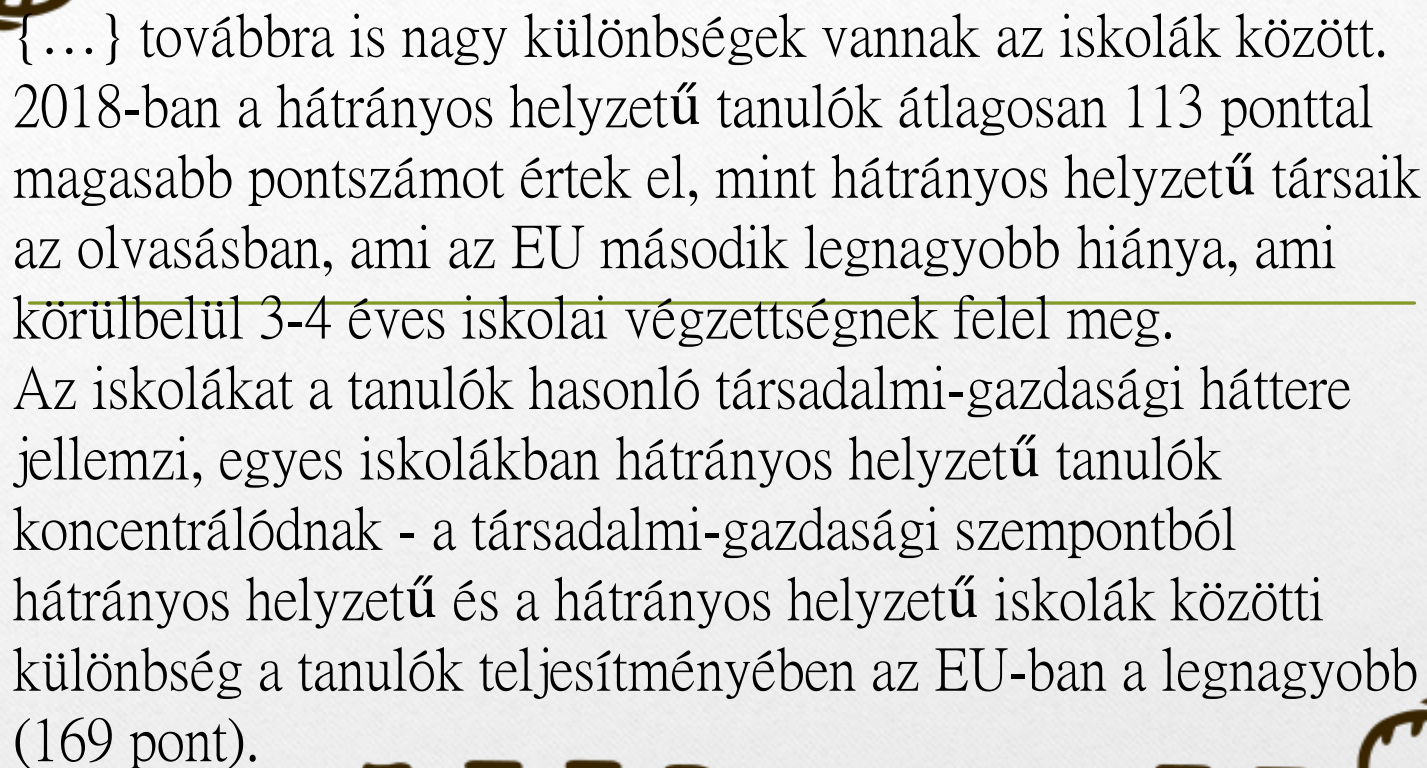
a legtöbb országban az olvasásban alulteljesítők aránya sokkal nagyobb az ESCS index alsó negyedében, mint a felső negyed tanulóié, Romániában és Bulgáriában pedig több mint 40 pontra nő.

a társadalmi-gazdasági háttér erősen megjósolja az iskolai eredményességet

Figure 3 – Underachievement gap in reading by socio-economic status, in percentage points, 2018

Source: OECD 2019, PISA 2018. Note: The EU average does not include ES results.

{...} továbbra is nagy különbségek vannak az iskolák között. 2018-ban a hátrányos helyzetű tanulók átlagosan 113 ponttal magasabb pontszámot értek el, mint hátrányos helyzetű társaik az olvasásban, ami az EU második legnagyobb hiánya, ami körülbelül 3-4 éves iskolai végzettségnek felel meg. Az iskolákat a tanulók hasonló társadalmi-gazdasági háttere jellemzi, egyes iskolákban hátrányos helyzetű tanulók koncentrálnak - a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű és a hátrányos helyzetű iskolák közötti különbség a tanulók teljesítményében az EU-ban a legnagyobb (169 pont).

Az EU Tanácsa 2020-as országspecifikus ajánlásában azt javasolta Magyarországnak, hogy tegyen intézkedéseket a minőségi oktatáshoz való hozzáférés mindenki számára történő biztosítása érdekében (az Európai Unió Tanácsa, 2020).

Korai iskolaelhagyás

2019-ben az oktatásból és képzésből való lemorzsolódók aránya 3 év óta először csökkent (11,8%, szemben az EU-27 átlagával, 10,2%).

A legkevésbé fejlett körzetekben és a romák körében magasabb az arány (65,3%).

A hátrányos helyzetű tanulók koncentrációja bizonyos iskolákban és iskolatípusokban - különösen a szakképző iskolákban - megnehezíti az ilyen tanulók iskolai megtartását

A 17 és 18 évesek részvétele a középfokú oktatásban 2011 és 2016 között jelentősen visszaesett (98% -ról 85% -ra), miután a szakközépiskolai képzés 2010-ben 3 évre rövidült, és a kötelező oktatás életkorát 18-ról 16 évre csökkentették 2012-ben.

Magyarországon az összes OECD-ország közül a legnagyobb a városi / vidéki szakadék az oktatási eredmények terén (a minőségi oktatás nyújtásának kapacitása korlátozottabb, a tanárhiány pedig sürgetőbb)

tanárhiány

A tanári munkaerő öregszik. 2017-ben a tanárok 41% - a volt 50 év feletti, míg csak 6% volt 30 év alatti.

A hiány leginkább a hátrányos helyzetű területeken, a természettudományos tantárgyak és az idegen nyelvek, valamint a szakoktatás és -képzés terén jelentkezik.

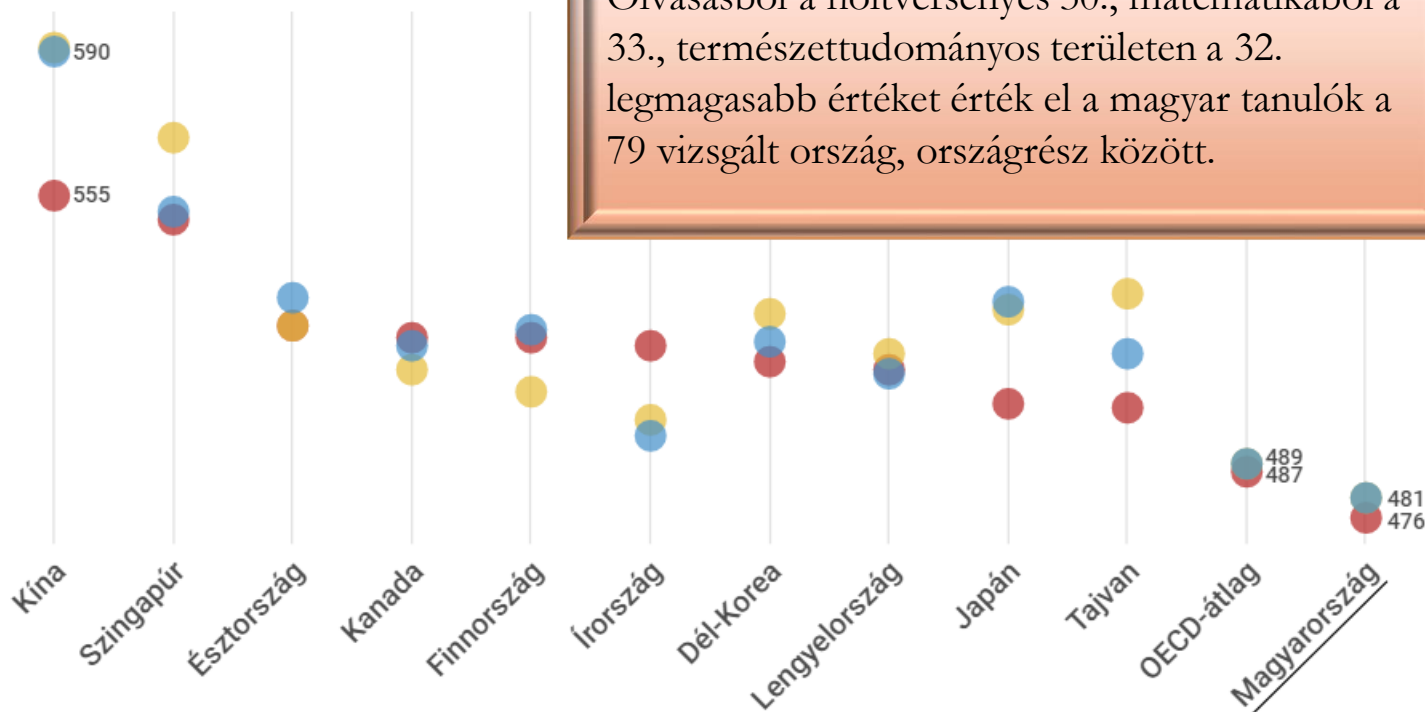
A tanárok alapképzése nem tudja kielégíteni a tanárok iránti igényt: az elmúlt években nőtt a jelentkezők száma, de a lemorzsolódás aránya magas, és a diplomások kevesebb mint fele a tanárok valóban belépnek a szakmába

az alacsony fizetések egy tényező - ezek a felsőfokú végzettségűek fizetésének csupán 61% -70% -ának felelnek meg (OECD, 2019)

+ NAT felülvizsgálása, KLIK...

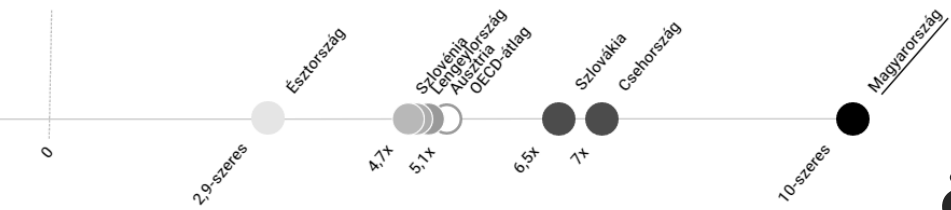
A 2018-as TOP lista és Magyarország

● szövegértés ● matematika ● természettudományok

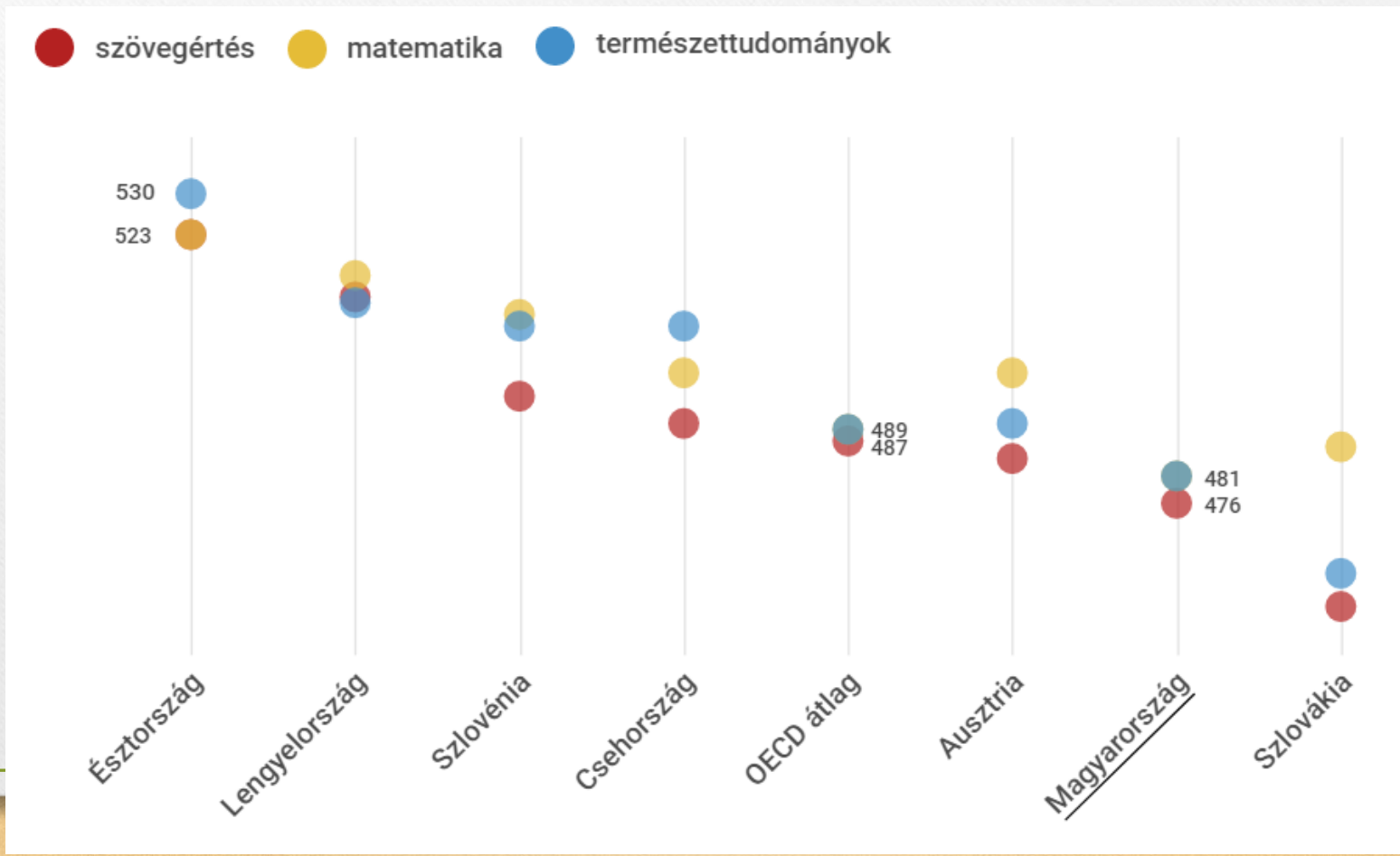
Olvasásból a holtversenyes 30., matematikából a 33., természettudományos területen a 32. legmagasabb értéket érték el a magyar tanulók a 79 vizsgált ország, országrész között.

Hányszor van nagyobb esélye a hátrányos helyzetű tanulóknak az előnyös társadalmi háttérrel rendelkezőknél arra, hogy olvasásból alulteljesítsenek?

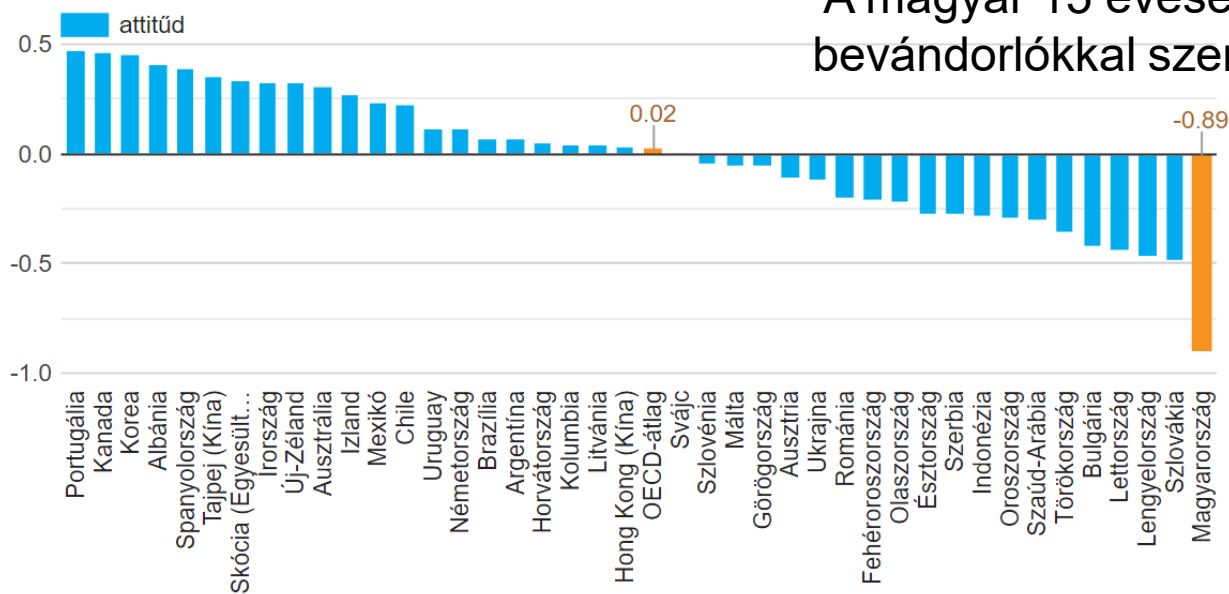
A magyar oktatás teljesítménye regionális összehasonlításban 2018

forrás: OECD

Globális kompetenciák mérése PISA 2018

A magyar 15 évesek a legelutasítóbbak a bevándorlókkal szemben

Megjegyzés: Minél magasabb az érték, annál pozitívabb hozzáállást tükröz.

Forrás: PISA 2018 - Volume VI - Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? VI.3.10. ábra

1. A bevándorló gyerekeknek ugyanolyan lehetőségeket kellene biztosítani az oktatásban, mint az ország többi gyermekének.

2. Azoknak a bevándorlóknak, akik több éve egy országban élnek, szavazati jogot kellene biztosítani a választásokon.

3. A bevándorlóknak lehetőséget kellene biztosítani arra, hogy továbbra is a saját szokásaik és életmódjuk szerint éljenek.

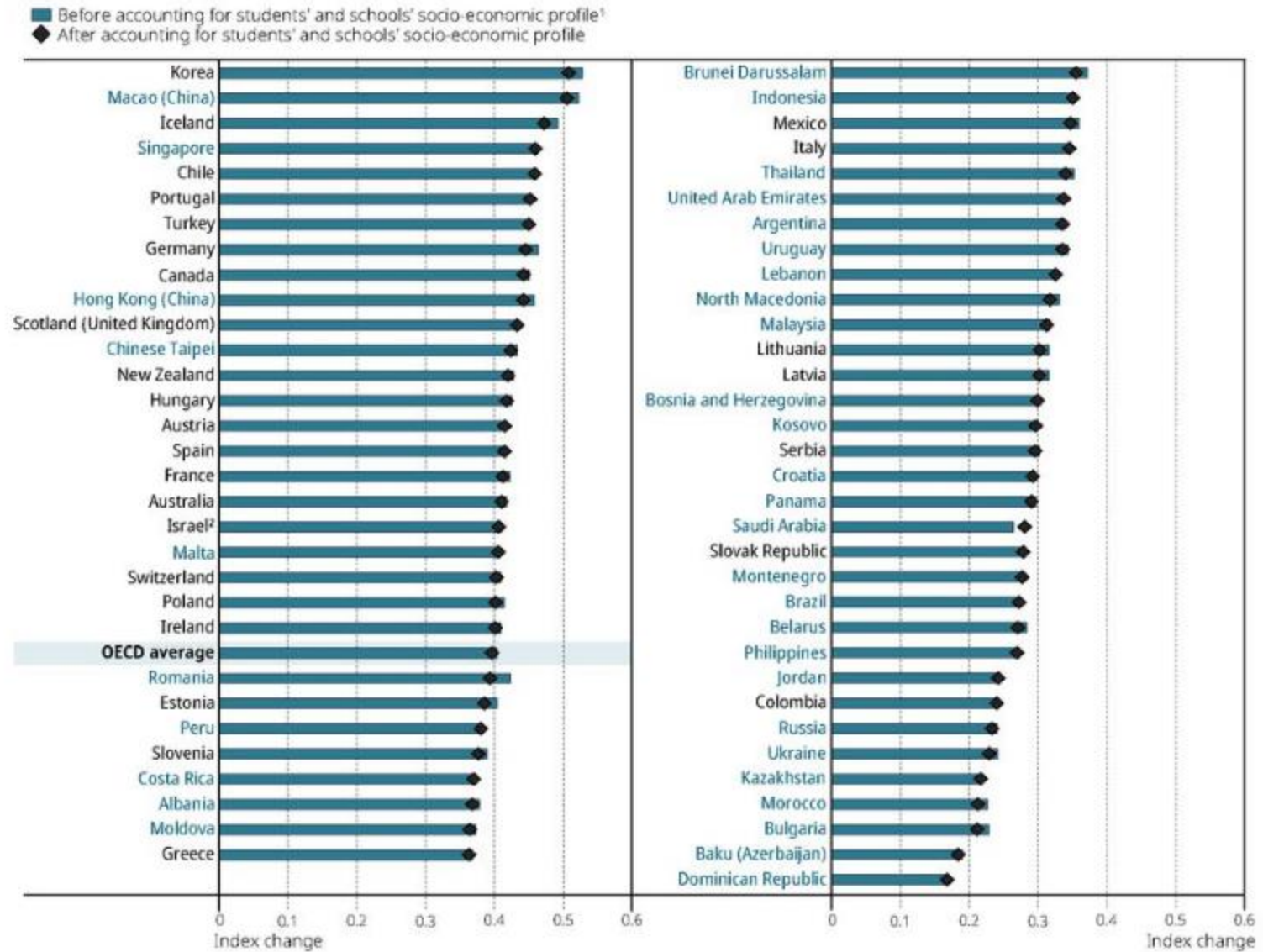
4. A bevándorlóknak pontosan ugyanolyan jogokkal kellene rendelkezniük, mint bárki másnak az országban.

Az emberek egyre növekedő arányban költöznek egyik országból a másikba. Mennyire értesz egyet a bevándorlókkal kapcsolatos alábbi állításokkal?

(Egyáltalán nem értek egyet – Nem értek egyet – Egyetértek – Teljesen egyetértek)

Figure VI.3.9 **Students' cognitive adaptability and their resilience to adversity**

Change in students' resilience to adversity associated with a one-unit increase in the index of students' cognitive adaptability

Világszinten összességében nem túl pozitív a tendencia

- A legtöbb OECD-országban gyakorlatilag nem javult a diákok kompetenciaszintje az ezredforduló óta; a 79 vizsgált ország közül csak hétben lettek szignifikánsan jobbak ebben a nem egész két évtizedben az alapkompenciák.
- A mostani PISA-jelentés szerint kifejezetten aggasztó a helyzet az olvasási képességekben: ha nemcsak az alapmegértésről van szó, hanem arról is, hogy a tanulók képesek-e az olvasmányukból tudást építeni, kritikusan gondolkodni és a szövegből megalapozott ítéleteket alkotni, nem túl jó a helyzet.
- **A KÍNAIAK LEGROSSZABBUL TELJESÍTŐ 10 SZÁZALÉKA IS JOBB EREDMÉNYT ÉR EL, MINT SOK OECD-ORSZÁGBAN AZ ÁTLAG.**
Gazdaságilag ezek a kínai régiók még mindig az OECD-átlag alatt vannak

nem kell nagyon gazdagnak lenni ahhoz,
hogy valahol jó oktatást csináljanak!

PIRLS és TIMSS vizsgálat

PIRLS - Progress in International Reading Literacy Study - Nemzetközi Szövegértés-vizsgálat

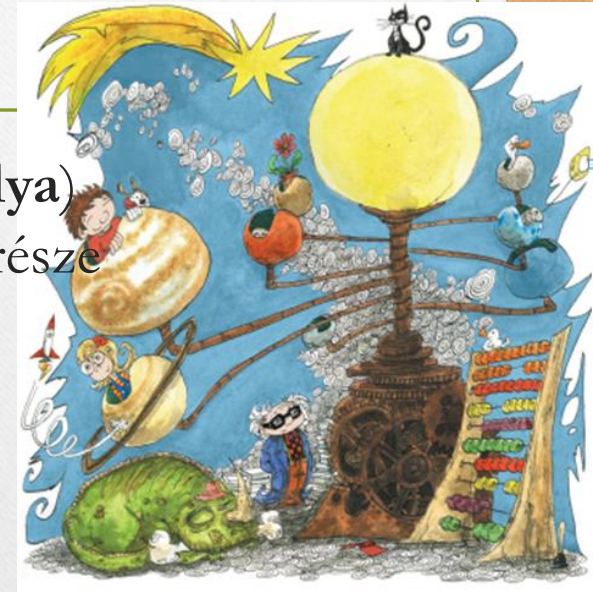
TIMSS - Trends in International Mathematics and Science Study

IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement
Tanulói Teljesítmények Vizsgálatának Nemzetközi Társasága)

A PIRLS a negyedikes, a TIMSS a negyedikes és/vagy nyolcadikos tanulók képességeit vizsgálja

PIRLS- vizsgálat (2001, 2006, 2011, 2016)

célja a 9-10 éves tanulók (általános iskola **4. osztálya**) **olvasás-teljesítményének** felmérése. A vizsgálat része az otthoni olvasási szokások, az **olvasás iránti attitűdök** és az iskolai **olvasástanítási gyakorlat** vizsgálata is.

Magyarország már 1970-71 óta vesz részt az IEA szövegértési vizsgálataiban. 1990-91-ben volt az IEA Reading Literacy Study elnevezésű vizsgálata, amely a PIRLS 2001-vizsgálat előzményének tekinthető. 2001-ben 9 ország ismételte meg az IEA 1991-es szövegértési vizsgálatát - köztük Magyarország is, ez volt az ún. PIRLS Trend - vizsgálat (Trends in Children's Reading Literacy Achievement 1991-2001).

PIRLS-vizsgálat eredményei (2006)

- **a 4. évfolyamon tanuló magyar diákok szövegértési képessége nemzetközi viszonylatban kifejezetten jó**, hazánk minden eredménymutatóban az **élmezőnyben** található.
- Az egyes szövegértési szinteket is kiemelkedő arányban érik el tanulóink, és mindössze a tanulók 3%-a nem felel meg az alacsony képességszint követelményeinek.
- a **lányoknak általában jobb** a szövegértési képességük, mint a fiúknak
- Magyarországon a fiúk átlagos szövegértési képessége szignifikánsan, 12 ponttal javult a 2001-es eredményekhez képest. A lányok átlageredménye is nőtt 3 ponttal, de ez a növekedés statisztikailag nem szignifikáns. Így 2006-ra a 2001-ben még viszonylag magas, 14 pontos nemek közötti különbség 5 pontra csökkent.

- a magyar tanulók szülei egyre kevesebbet olvasnak, maguk a tanulók valamivel gyakrabban vettek könyvet a kezükbe saját szórakozásukra 2006-ban, mint 2001-ben, és a **gyakran olvasók aránya nemzetközi összehasonlításban is magasnak mondható.**
- A tanulók olvasás iránti attitűdje és olvasói önképe átlagos
- **Iskola előtti szülői foglalkozásban jók vagyunk** (mese, ének,...)
- a **családi háttér teljesítményt meghatározó szerepét** a PIRLS adatai is kimutatják.

PIRLS, TIMSS 2011 eredmények

Szövegértés: 12 ponttal gyengébb, mint 2006-ban
De: **jobbat** csak tizenkét ország – Hongkong, Oroszország,
Finnország, Szingapúr, Észak-Írország, az Egyesült Államok,
Dánia, Horvátország, Tajvan, Írország, Anglia és Kanada –
tanulói értek el.

Hasonló: Hollandia, Csehország, Svédország, Olaszország,
Németország, Izrael, Portugália, Szlovákia és Bulgária

Roszbabb nálunk: Ausztria, Lengyelország és Románia
Franciaország, Norvégia vagy Spanyolország

természettudományi eredményei nemzetközi viszonylatban is jónak mondhatók, hiszen már a 2003-as vizsgálat óta **a legjobban teljesítő** európai diákok között vannak. jobbat csak hét ország ért el: Korea, Szingapúr, Finnország, Japán, Oroszország, Tajvan és az Egyesült Államok

8. évfolyamos magyar diákok eredményei a legjobbak közé tartoztak. Különösképpen a természet tudományokban, amelyben a domináns távol-keleti országok után a magyar diákok tudása az egyik legjobb volt az európai országok között. **Visszaesés** látható a 8. évfolyamokon!

A **matematikaeredmény** látszik a leggyengébbnek a három terület közül a 4. évfolyamon, de még így is meghaladják a TIMSS-skálaátlagot

PIRLS, TIMSS 2011 eredmények

Motiváció, attitűd

A magyar **4. évfolyamosok** olvasással, matematikával és természettudománnyal összefüggő attitűdje a legtöbb vonatkozásban **pozitív** és jobb a nemzetközi átlagnál, lekötik őket az órák

A **8. évfolyamos** magyar tanulók motiváltsága, a matematikához és természettudományhoz fűződő attitűdje a legtöbb vonatkozásban meglehetősen **negatív**, és többnyire elmarad a felmért országokra jellemző átlagtól.

Otthoni környezet A családi háttér, a családi erőforrások jelentős mértékben befolyásolják a magyar diákok eredményeit. Egy jó és egy rossz családi háttérű tanuló eredménye közötti várható különbség 4. évfolyamon a szöveg értés esetében 137, a matematika esetében 160, a természettudomány esetében pedig 153 pont (a nemzetközi átlagok ugyanebben a sorrendben: 123, 119 és 131 pont)

Iskolai környezet Magyarország esetében az iskolaválasztás nagyobb hatással van egy diák várható tudására és életkilátásaira, mint a felmért országok többségében. Az a tanuló, aki olyan iskolába jár, ahol viszonylag sok a jó családi háttérű diák, várhatóan 50–67 ponttal jobb eredményre képes a PIRLS- és TIMSS-felmérésben, mint az, akinek iskolájában a hátrányos helyzetű diákok aránya magas és a jó háttérűeké viszonylag alacsony.

PIRLS módszertan

- A PIRLS **tesztanyaga** összesen 12 szövegből és a szövegekhez kapcsolódó 175 kérdésből állt, ezekből 16 különböző tesztfüzetet szerkesztettek. Minden füzet két blokkot tartalmazott, amelyekben egy-egy szöveg és a hozzájuk tartozó kérdések szerepeltek. Egy szöveghez 12-17 kérdés tartozott, megoldásukra 40 perc állt a tanulók rendelkezésére.
- A PIRLS-mérés keretében a **tanulók** és **szüleik** egy-egy **kérdőívet** is kitöltöttek, amelyekből a gyerekek háttéréről, motivációjáról, a tanuláshoz és olvasáshoz való viszonyáról lehetett többet megtudni. Szintén megkérdezték a tanulók **tanítóját** és **intézményvezetőjét** az iskolai környezetről, a tanítás és tanulás körülményeiről, a pedagógusi munka jellemzőiről

PIRLS módszertan

Az egymást támogató közösségi, iskolai, tantermi és otthoni környezet rendkívül hatékony tanulási légkört tud teremteni. Ezt a helyzetet tükrözendő, a PIRLS 2016 mérés tartalmi kerete az alábbi öt területet öleli fel:

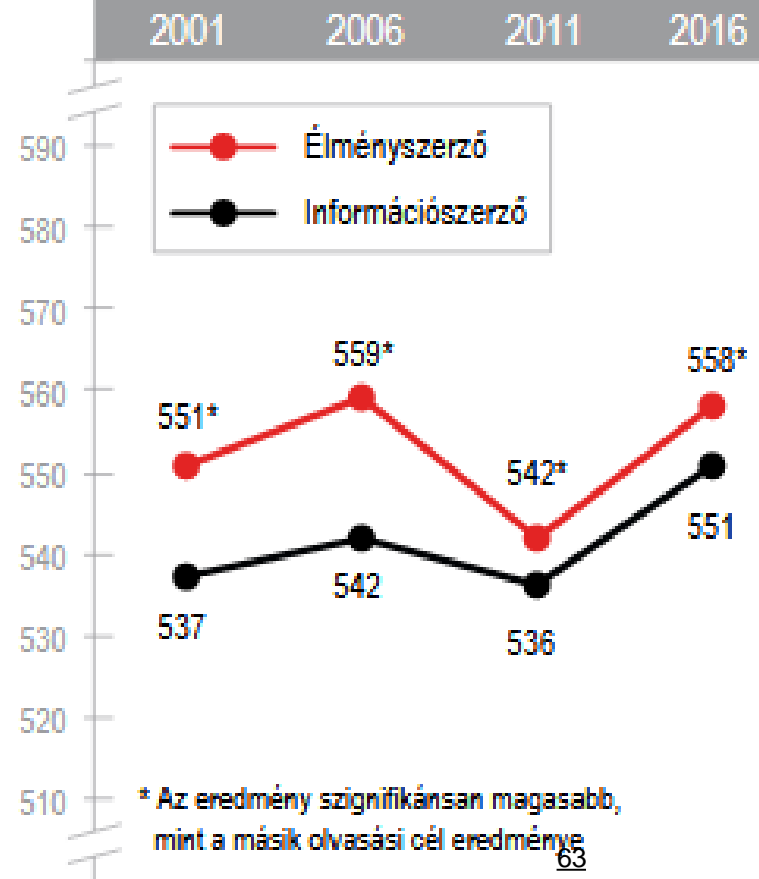
- országos és lakókörnyezeti háttér,
- családi, otthoni háttér,
- iskolai háttér,
- osztálytermi környezet,
- tanulói jellemzők és attitűdök.

PIRLS eredmények

Magyarország az **élményszerző** szövegekben (558 pont) – ilyenek például a mesék, irodalmi alkotások – 7 ponttal jobban teljesített, mint

az **információszerző** szövegek (551 pont) – például brossúrák, interjúk, tankönyvi szövegek – esetében.

A szövegtípusok szerinti átlag-eredmények trendje Magyarországon

9. táblázat A magyar tanulók átlageredménye régiók szerint az eddigi PIRLS-vizsgálatokban

Régió	2016				2011				2006				2001			
	Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény	
	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)
Budapest	22	(3,1)	583	(5,8)	15	(0,8)	560	(5,4)	13	(0,9)	576	(4,8)	14	(0,7)	568	(4,8)
Közép-Dunántúl	9	(2,4)	565	(7,0)	12	(2,0)	551	(5,1)	10	(2,4)	560	(9,4)	10	(1,8)	549	(6,8)
Nyugat-Dunántúl	11	(2,7)	564	(6,6)	9	(1,2)	555	(7,7)	11	(2,3)	562	(8,7)	10	(1,6)	552	(8,0)
Közép-Magyarország	15	(2,9)	562	(7,0)	12	(1,6)	555	(6,9)	12	(1,9)	566	(6,4)	11	(0,7)	540	(6,5)
Dél-Alföld	10	(2,5)	545	(4,6)	15	(1,3)	536	(5,6)	12	(1,8)	539	(7,4)	14	(1,6)	540	(7,5)
Dél-Dunántúl	8	(2,1)	544	(10,3)	9	(1,7)	542	(9,6)	12	(2,5)	560	(9,4)	11	(1,6)	533	(9,0)
Észak-Alföld	18	(2,9)	529	(10,1)	17	(1,2)	512	(9,3)	17	(2,5)	562	(8,7)	16	(1,5)	534	(6,5)
Észak-Magyarország	7	(1,9)	504	(17,2)	11	(1,1)	512	(10,5)	12	(1,4)	542	(6,9)	14	(2,3)	533	(8,6)

● Az eredmény szignifikánsan magasabb a 2016-os eredményénél.

▼ Az eredmény szignifikánsan alacsonyabb a 2016-os eredményénél.

10. táblázat A magyar tanulók átlageredménye településtípusok szerint az eddigi PIRLS-vizsgálatokban

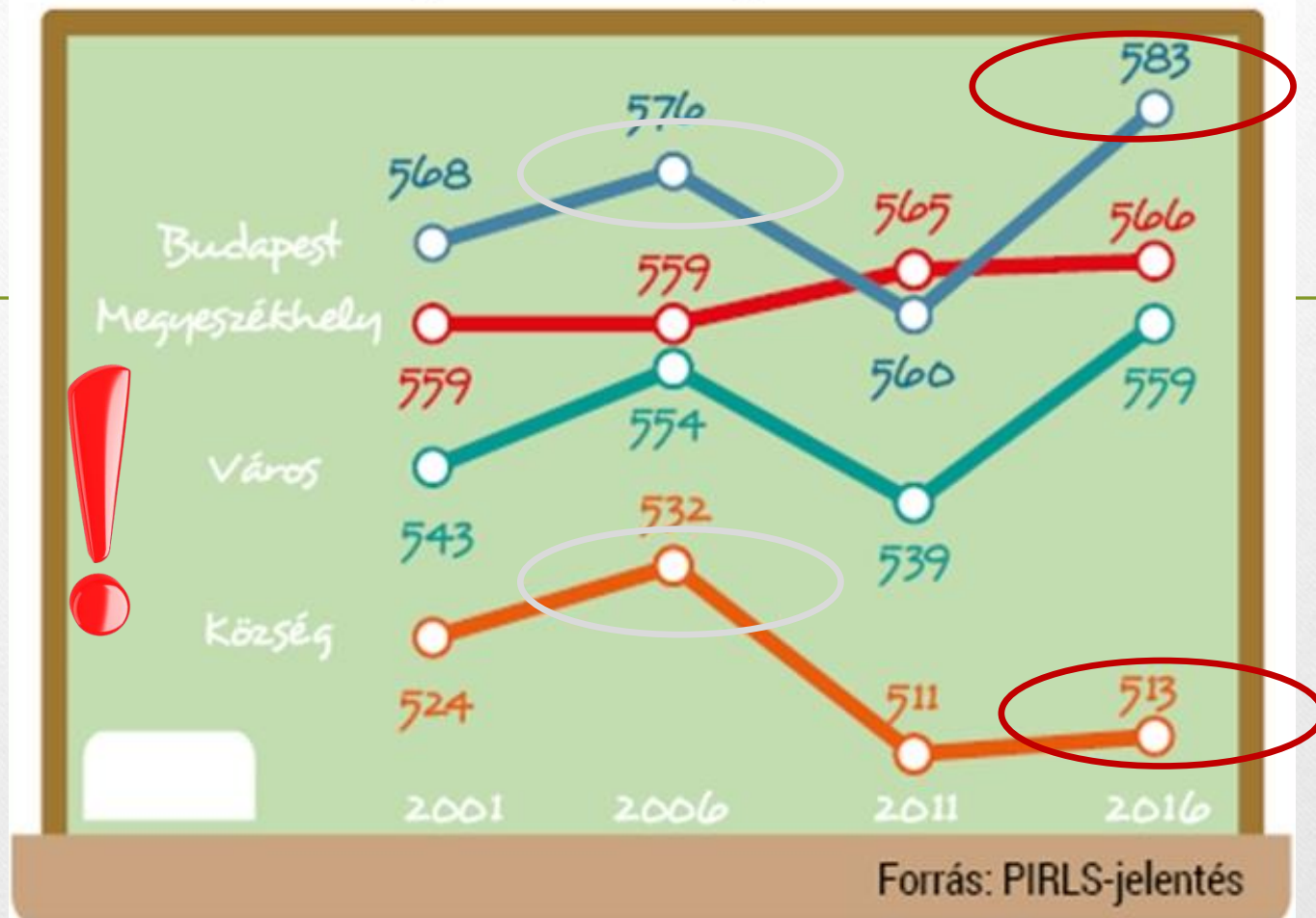
Településtípus	2016				2011				2006				2001			
	Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény		Tanulók aránya		Átlag-eredmény	
	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)	%	(S.H.)	Átlag	(S.H.)
Község	24	(1,0)	513	(6,9)	30	(1,0)	511	(6,5)	33	(1,3)	532	(4,6)	34	(1,0)	524	(3)
Város	38	(1,0)	559	(3,6)	33	(0,9)	539	(4)	35	(1,4)	554	(4,9)	32	(1,4)	543	(4,9)
Megyeszékhely	15	(2,8)	566	(5,5)	22	(0,9)	565	(5)	19	(1,4)	559	(8,9)	20	(1,3)	559	(5,5)
Budapest	22	(3,1)	583	(5,8)	15	(0,8)	560	(5,4)	13	(0,9)	576	(4,8)	14	(0,7)	568	(4,8)

● Az eredmény szignifikánsan magasabb a 2016-os eredményénél.

▼ Az eredmény szignifikánsan alacsonyabb a 2016-os eredményénél.

A magyar diákok **átlagos teljesítménye a fővárosi iskolákban volt a legmagasabb** (583 pont) és a községi iskolákban a legalacsonyabb (513 pont). A különbség arra utal, hogy a különböző településtípusokon tanuló diákok eltérő mértékben rendelkeznek az eredményeket befolyásoló szociokulturális jellemzőkkel.

■ A magyar tanulók átlageredménye településtípusok szerint az eddigi PIRLS-vizsgálatokban

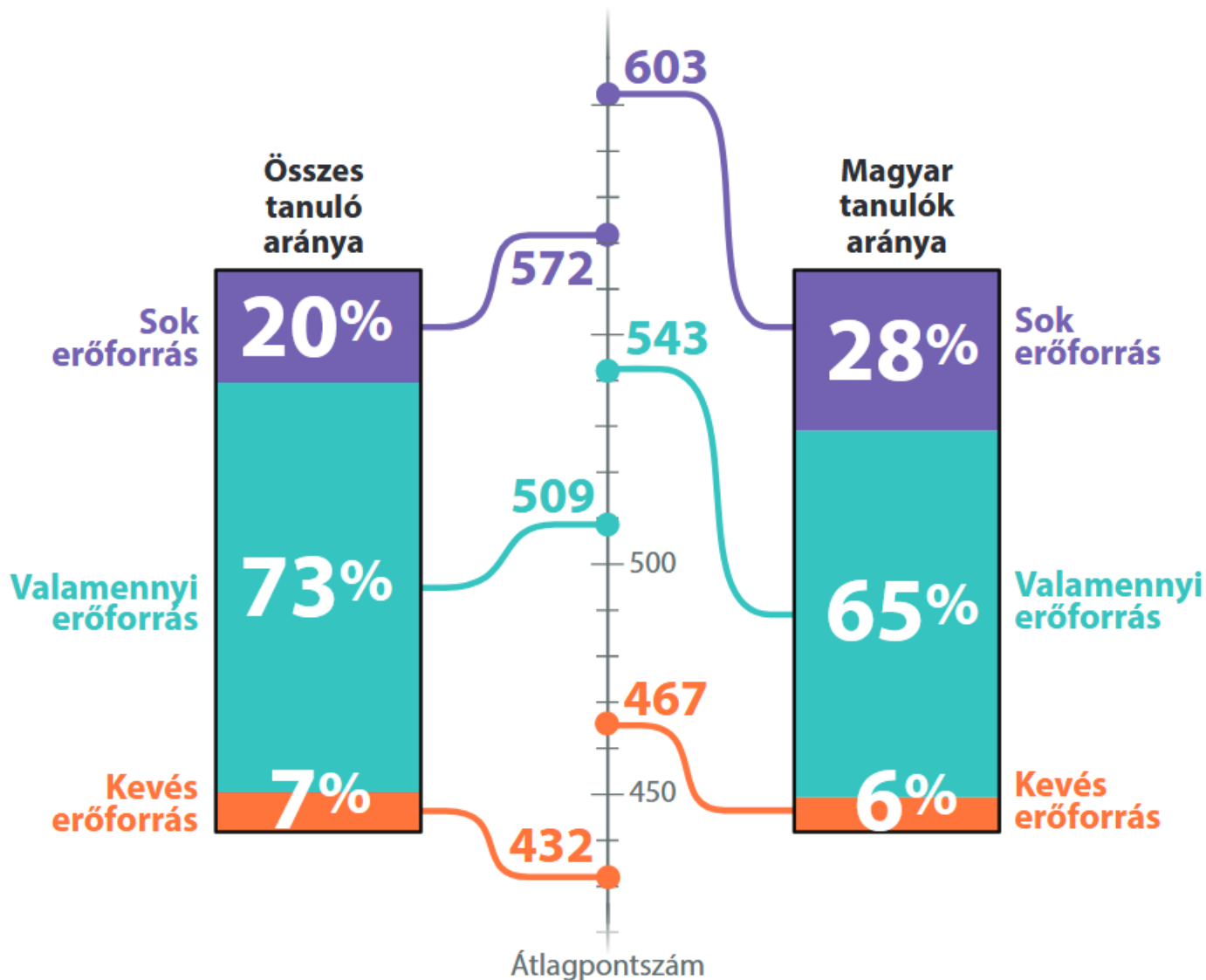
A városok nem szakadtak le a budapesti iskolához képest, a különbség közöttük nagyjából ugyanakkora volt 2006-ban, 2011-ben és 2016-ban is. Nem úgy a községi iskoláknál, amelyeknek 2006-ban még csak 44 ponttal volt gyengébb az eredményük, mint a budapestieké. 2016-ra azonban ez a különbség 70 pontra nőtt.

A negyedikes diákok negyede még ma is községi iskolában tanul!!!

OTTHONI ERŐFORRÁSOK

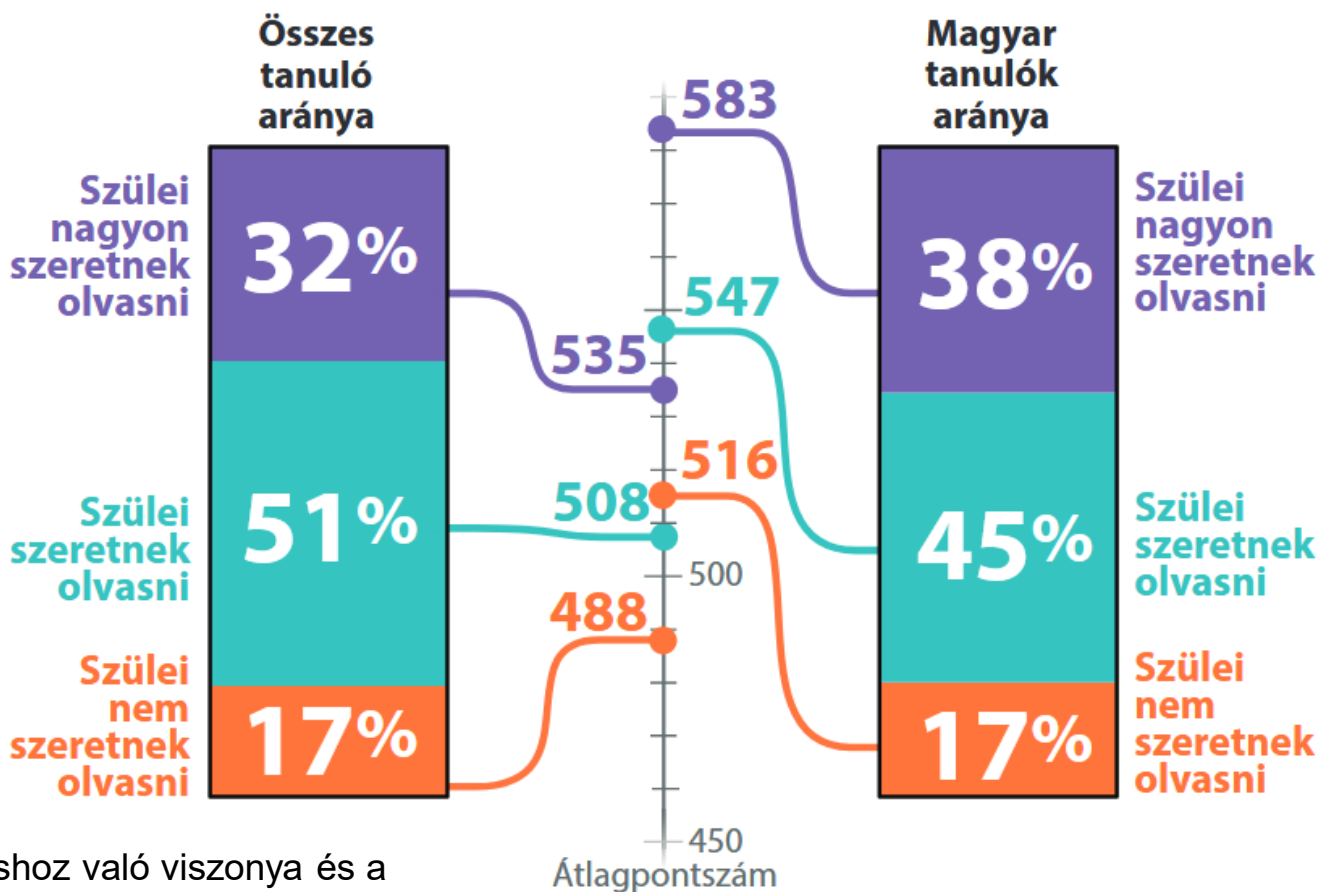
Tanulást segítő otthoni erőforrások

Azok a tanulók, akik otthonában sok tanulást segítő erőforrás van, magasabb eredményt értek el, mint azok a tanulók, akik otthonában néhány vagy kevés erőforrás található.

Szülők olvasási szokásai

Azok a tanulók, akik szülei szeretnek olvasni, magasabb eredményt értek el, mint azok a tanulók, akik szülei nem szeretnek olvasni.

Hazánkban a szülők olvasáshoz való viszonya és a tanulók szövegértés-eredménye közötti összefüggés erősebb, mint a nemzetközi átlag esetében.

Forrás: IEA's Progress in International Reading Literacy Study – PIRLS 2016
<http://pirls2016.org/download-center/>

PIRLS, 2016

4. osztály szövegértés

Nemzetközi szövegértés eredmények

Oroszország 581	Szingapúr 576
Hongkong 569	Írország 567
Finnország 566	Lengyelország 565
Észak-Írország 565	Norvégia 559
Tajvan 559	Anglia 559
Lettország 558	Svédország 555
Magyarország 554	Bulgária 552
Egyesült Államok 549	Litvánia 548
Olaszország 548	Dánia 547
Makaó-Kína 546	Hollandia 545
Ausztrália 544	Csehország 543
Kanada 543	Szlovénia 542
Ausztria 541	Németország 537
Kazahsztán 536	Szlovákia 535
Izrael 530	Portugália 528
Spanyolország 528	Belgium (FI) 525
Új-Zéland 523	Franciaország 511
Belgium (Fr) 497	Chile 494
Grúzia 488	Trinidad és Tobago 479
Azerbajdzsán 472	Málta 452
Egyesült Arab Emírségek 450	Bahrein 446
Katar 442	Szaúd-Arábia 430
Irán 428	Omán 418
Kuvait 393	Marokkó 358
Egyiptom 330	Dél-afrikai Köztársaság 320

Oroszország és Singapúr
4. osztályos tanulói érték el
a legjobb eredményt.
Magyarország a 9–16. helyen
található az 50 országban
végzett felmérésen.

**A 4. osztályosok trendjei az egész világon
növekvő eredményeket mutatnak**

Magyarország eredménye az eddigi PIRLS-vizsgálatokban

		Mérés éve			
		2001	2006	2011	2016
Átlageredmény (és annak standard hibája), valamint az átlageredmény változása 2016-ra		543 pont (2,2), +11 ▲	551 pont (2,9), +3 ●	539 pont (2,8), +15 ▲	554 pont (2,9)
Helyezés*/Résztevők száma		5–11. / 35	6–14. / 45	14–22. / 45	9–16. / 50
Átlageredmény (és annak standard hibája), valamint az átlageredmény változása 2016-ra az olvasás célja szerint	Élményszerző	551 pont (2,2), +6 ●	559 pont (3,0), –1 ●	542 pont (2,8), +16 ▲	558 pont (2,8)
	Információszerző	537 pont (2,3), +14 ▲	542 pont (3,1), +8 ●	536 pont (3,0), +15 ▲	551 pont (3,3)
Átlageredmény (és annak standard hibája), valamint az átlageredmény változása 2016-ra a gondolkodási műveletek szerint	Információk vissza-keresése és egyenes következtetések levonása	543 pont (2,1), +8 ▲	547 pont (2,9), +4 ●	537 pont (2,7), +14 ▲	552 pont (3,3)
	Adatok értelmezése, összefoglalása és a szöveg tartalmi, nyelvi elemeinek mérlegelése	544 pont (2,2), +12 ▲	554 pont (3,2), +3 ●	542 pont (2,7), +15 ▲	557 pont (3,0)
Az egyes képességi szinteket elérő tanulók aránya	Kiváló képességi szint	10% ▲	14% ●	12% ▲	17%
	Magas képességi szint	49% ▲	53% ●	48% ▲	56%
	Átlagos képességi szint	85% ●	83% ●	81% ▲	85%
	Alacsony képességi szint	98% ●	97% ●	95% ▲	97%
Átlageredmény (és annak standard hibája), valamint az átlageredmény változása 2016-ra nemek szerint	Lányok	550 pont (2,4), +10 ▲	554 pont (3,6), +7 ●	547 pont (3,2), +13 ▲	561 pont (3,4)
	Fiúk	536 pont (2,5), +12 ▲	548 pont (2,9), –0 ●	532 pont (3,2), +16 ▲	548 pont (3,1)

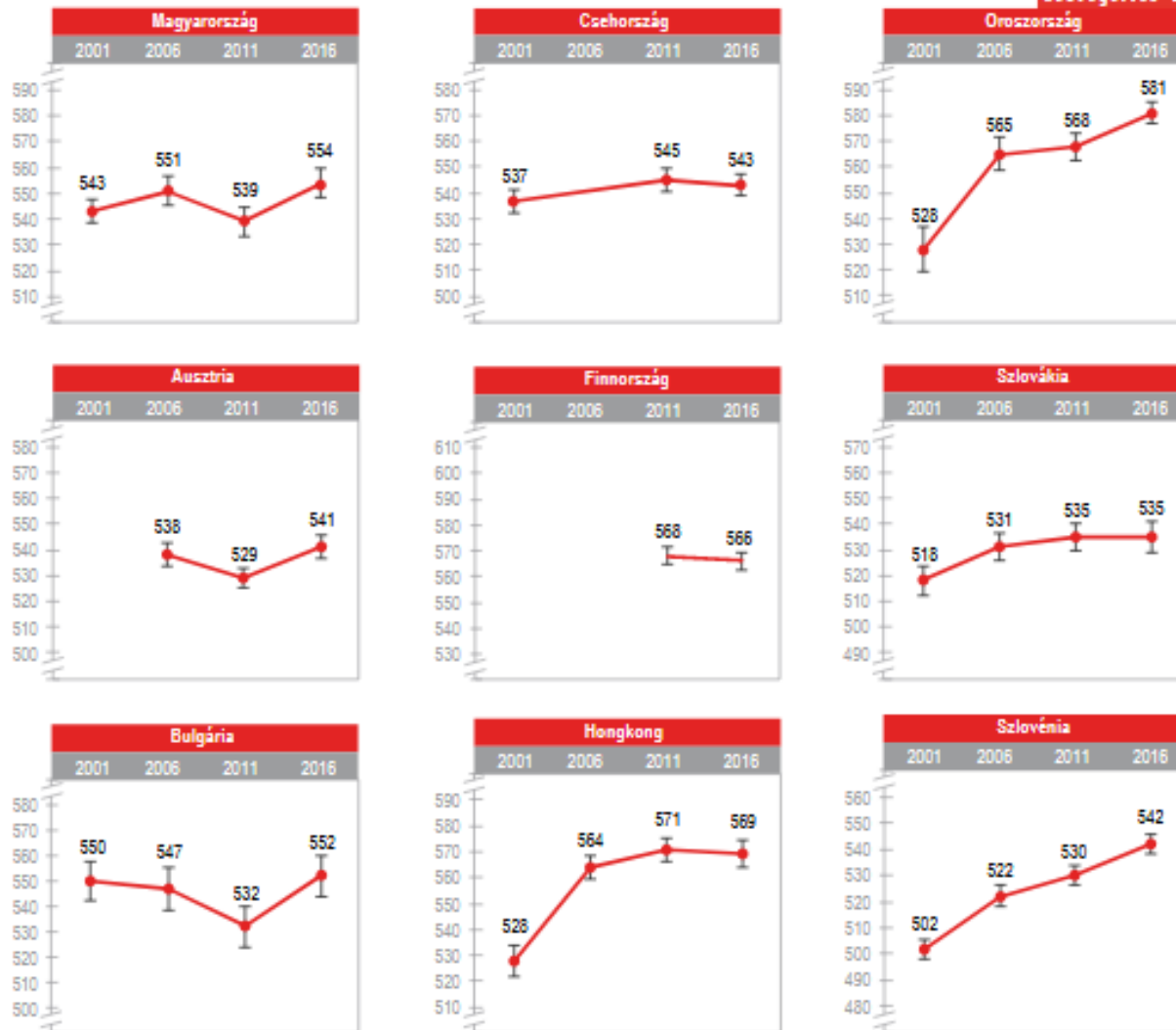
* Saját számítás, az országok átlageredményei és azok standard hibái alapján az ország 95%-os valószínűséggel ebben a helyezési tartományban található.

▲ A 2016-os érték szignifikánsan magasabb.

● A 2016-os érték statisztikailag értelemben nem különbözik ettől.

Szövegértés átlageredmények változásai pár országban (2001-2016)

3. ábra A szövegértés-átlageredmények változásai 2001 és 2016 között

2. példafeladat Átlagos képességszint

Tartalmi terület: Geometriai alakzatok és mérés
Kognitív terület: Alkalmazás

Feladat leírása: Annak az időpontnak az azonosítása, amikor az óra mutatói derékszöget zárnak be.

Az óra mutatói 3.00 órakor derékszöget zárnak be. Melyik másik időpontban zárnak be a mutatók derékszöget?

- (A) 3.15
- (B) 3.45
- (C) 9.00
- (D) 9.45

1. példafeladat Alacsony képességszint

Tartalmi terület: Számok

Kognitív terület: Ismeret

Feladat leírása: Szövegesen megadott négyjegyű szám azonosítása.

A háromezer-huszonhárom az alábbi módon írható le.

- (A) 323
- (B) 3 023
- (C) 30 023
- (D) 300 023

4. példafeladat Kiváló képességszint

Tartalmi terület: Adatábrázolás

Kognitív terület: Értelmezés

Feladat leírása: B rész - Következtetés levonása és indoklás táblázatban adott adatok alapján.

Egy triatlonversenyen az atléták először úsznak, aztán kerékpároznak, majd futnak. A táblázat Kati, Barbara és Zsuzsa versenyeredményeit mutatja. Egy összesítést már kiszámoltunk.

Triatloneredmények percben

	Kati	Barbara	Zsuzsa
Úszás	35	25	50
Kerékpározás	80	90	85
Futás	135	130	120
Összesen	250		

A. Az nyer, aki a legkevesebb perc alatt ér célba. Ki nyerte a triatlon?
Mennyi az ő ideje?

Válasz: Barbara 245 perc

B. Zsuzsa jövőre gyorsabban szeretné befejezni a triatlonversenyt.
Miben kell leginkább javulnia, hogy legyőzhesse Katit és Barbarát?
(Tegyél X-et a megfelelő négyzetbe!)

- úszás
- kerékpározás
- futás

A táblázat adatai alapján indokold a válaszodat!

Úszásban fejlődhetne, mert 15 perccel van Kati mögött és 25 perccel Barbara mögött.

3. példafeladat Magas képességszint

Tartalmi terület: Számok

Kognitív terület: Értelmezés

Feladat leírása: Helyi értékre vonatkozó állítások elemzése egy négyjegyű szám azonosításához.

Blanka ezt a fejtörőt írta egy 4-jegyű számról:

A százások helyén 7-es számjegy áll.

Az ezresek helyén álló számjegy nagyobb, mint a százások helyén álló számjegy.

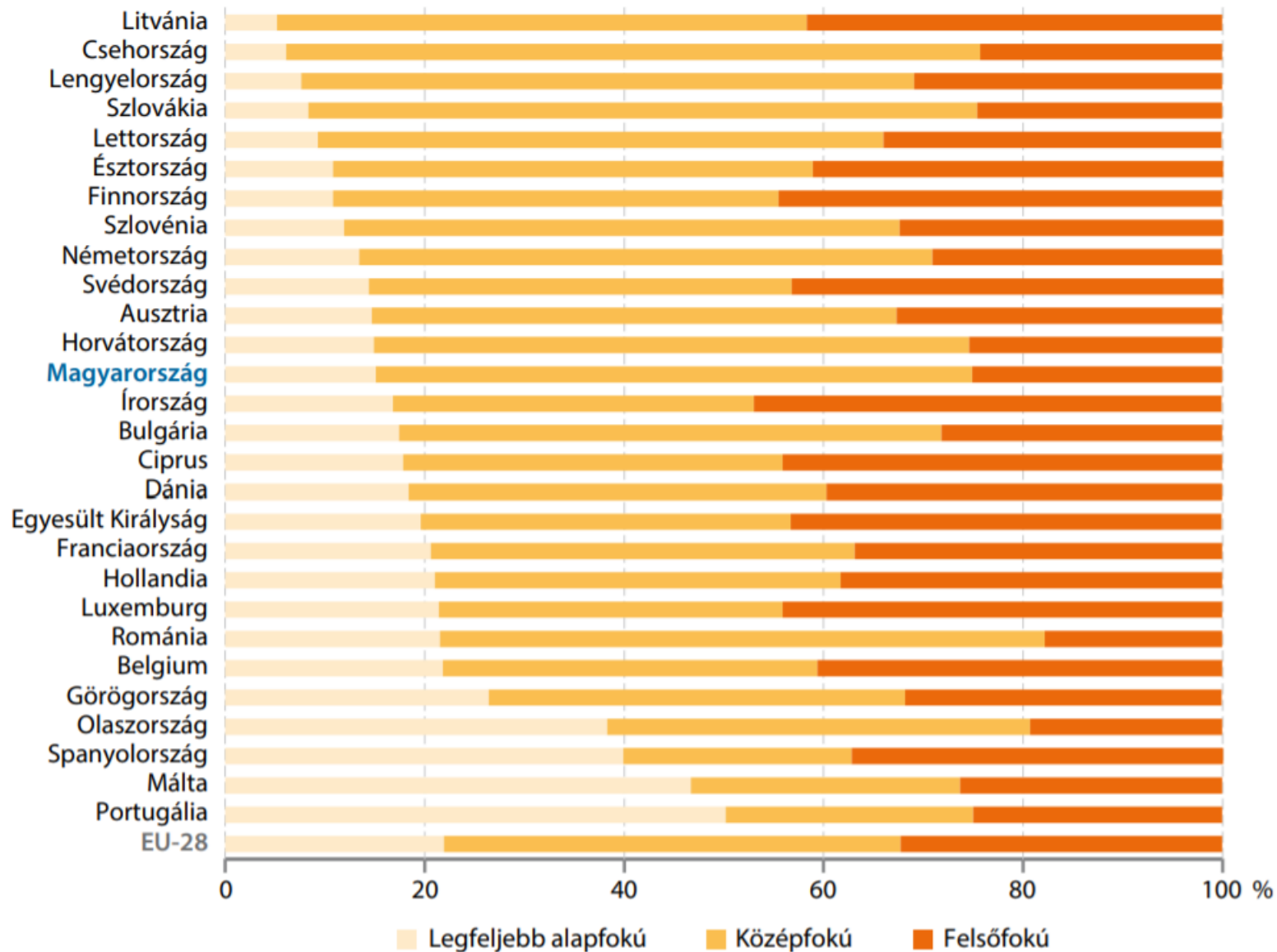
Az egyesek helyén álló számjegy kisebb, mint a százások helyén álló számjegy.

Melyik számra gondolt Blanka?

- (A) 2708
- (B) 4733
- (C) 8726
- (D) 9718

ISKOLÁZOTTSÁGI
MUTATÓK

A 25–64 éves népesség megoszlása iskolai végzettség szerint az uniós tagországokban, 2018

A népesség iskolai végzettség szerinti változása (%) 1960-2011

Általános iskola első évfolyamát sem végezte el

1960	1970	1980	1990	2001	2011
3,2	1,9	1,1	1,2	0,7	0,6

Legalább általános iskola 8. évfolyam

1960	1970	1980	1990	2001	2011
32,8	51,3	66,1	78,1	88,8	95,1

Legalább érettségi

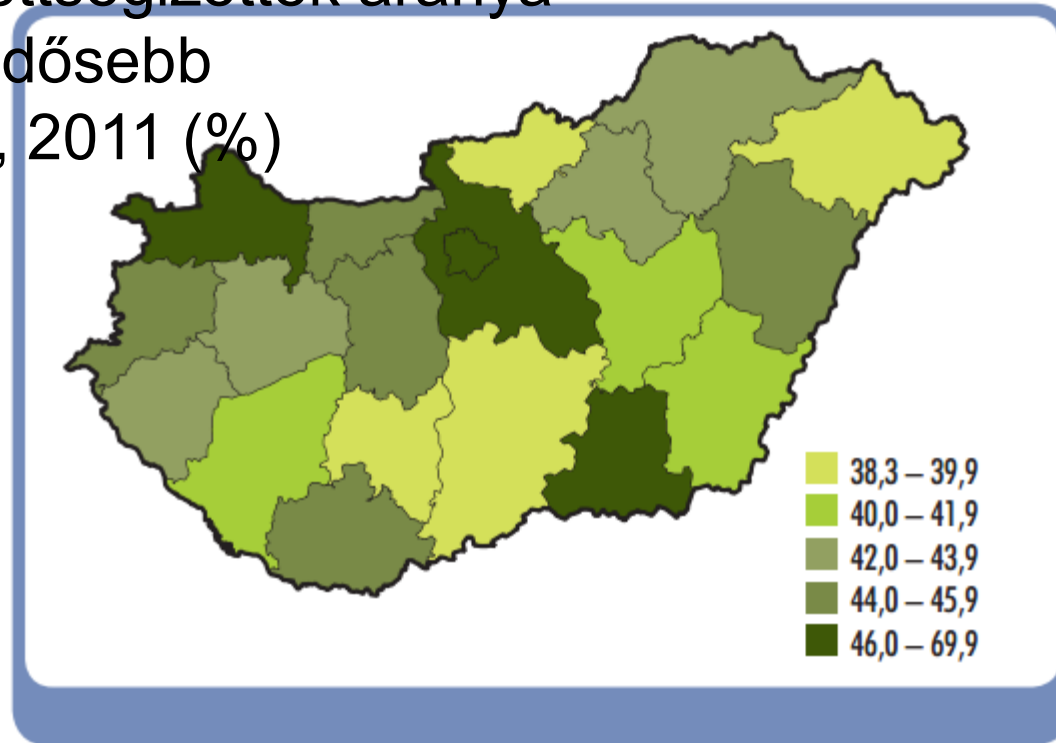
1960	1970	1980	1990	2001	2011
8,8	15,5	23,4	29,2	38,2	49,0

Egyetem, főiskola stb. oklevéllel

1960	1970	1980	1990	2001	2011
2,7	4,2	6,5	10,1	12,6	19,0

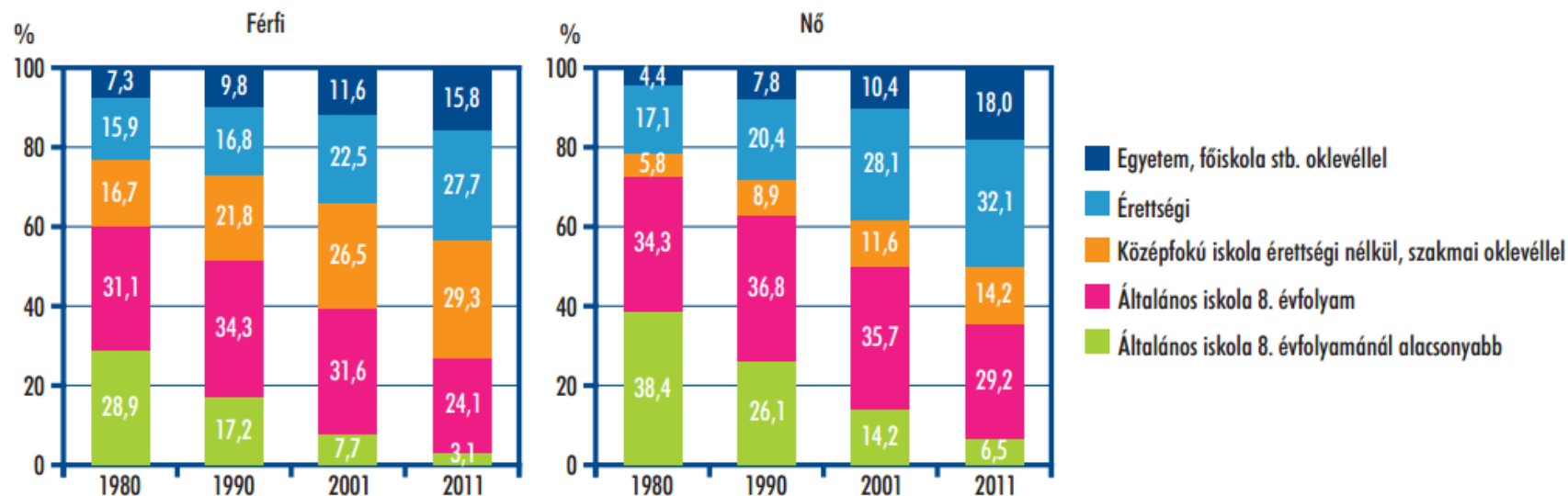
Iskolázottsági mutatók (KSH, Népszámlálás 2011)

A legalább érettségizettek aránya
a 18 éves és idősebb
népességben, 2011 (%)

- Az általános iskola 8. évfolyamánál alacsonyabb végzettségűek aránya 5 százalék alá csökkent
- 2011-re a felnőtt népesség csaknem fele érettségizett, vagy ennél is magasabb iskolai végzettséget szerzett.

A 15 éves és idősebb népesség megoszlása legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint, nemenként

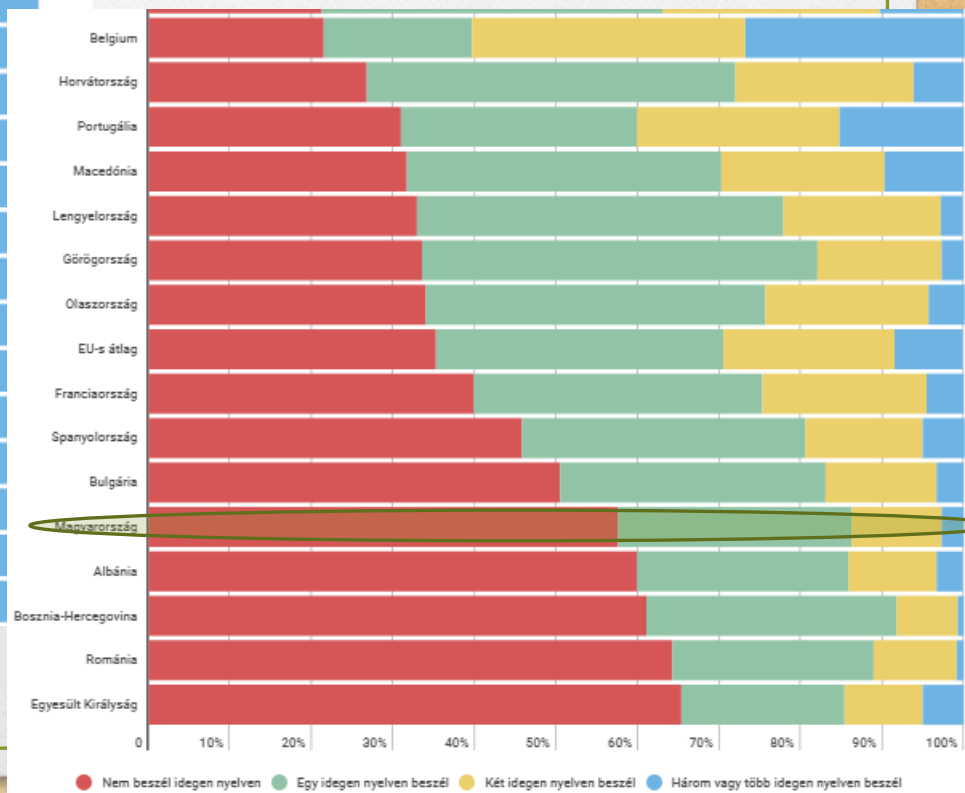
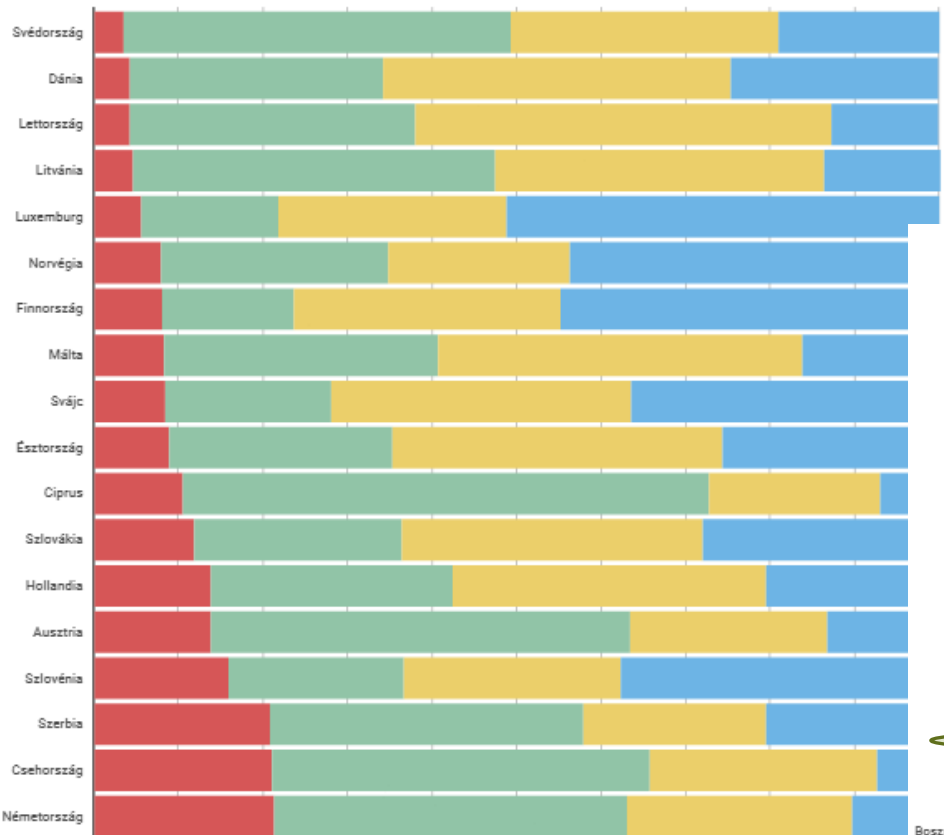

- A felsőfokú végzettségűek aránya 11 százalékról 17 százalékra emelkedett.
- Nagyon nagyok a területi különbségek a diplomások arányában: a fővárosban 34, Nógrád megyében 11 százalék.
- A 25–34 éves korcsoportokban a legmagasabb a diplomások aránya: 28 százalék

A népesség iskolai végzettsége, 2011(%)

Településtípus	A 15 éves	A 18 éves	A 25 éves
	és idősebb népességből azok aránya, akik		
	legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégezték	legalább érettségivel rendelkeznek	egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkeznek
Főváros	98,1	69,9	34,1
Megyeszékhelyek	97,2	60,0	25,2
Többi megyei jogú város	97,0	53,1	18,8
Többi város	94,8	45,5	15,7
Városok összesen	96,3	55,8	23,0
Községek, nagyközségek	92,2	33,1	9,7
Ország összesen	95,1	49,0	19,0

A 25-64 év közötti európaiak idegennyelv-tudásának százalékos aránya a beszélt nyelvek számát tekintve

Oktatás és képzés 2010

(Lisszaboni Stratégia (2000))

Az Európai Unió versenyképessége, a fenntartható fejlődés és a foglalkoztatás szempontjából kulcsfontosságú tényező az oktatásba és a képzésbe történő befektetés. Az Európai Tanács 2000-ben lisszaboni ülésén azt a stratégiai célt tűzte ki, hogy az Európai Uniónak 2010-re a világ legversenyképesebb és legdinamikusabban fejlődő tudás alapú társadalmává kell válnia. E stratégiai cél elérésében kiemelt szerepe van a minőségi oktatásnak és képzésnek.

A lisszaboni stratégia megvalósítása érdekében 2001-ben az Oktatási Miniszterek Tanácsa meghatározta az oktatási és képzési rendszereket érintő, 2010-ig megvalósítandó konkrét jövőbeli célkitűzéseket, melyek alapján egy tízéves munkaprogram készült. Ezek megvalósulásához az oktatási és képzési rendszerek alapvető átalakítására van szükség egész Európában. Ezen változtatások minden országban a nemzeti rendszerek és a hagyományok figyelembevételével történnek, melyeket segít a tagországok közötti együttműködés, a tapasztalatok megosztása, a jó gyakorlatok kölcsönös megismerése és az egymástól való tanulás ("nyitott koordináció módszere").

Az oktatási miniszterek *három fő célt* tűztek ki 2010-re:

1. az EU-n belüli oktatási és képzési rendszerek *minőségének és hatékonyságának a növelése;*
2. az oktatási és képzési rendszerekhez való *hozzáférés megkönnyítése* mindenki számára;
3. az oktatás és képzés *megnyitása* a tágabb világ felé.

13 specifikus célt tűztek ki, amelyek az élethosszig tartó tanulás megvalósítása érdekében lefedik az oktatás és képzés különböző típusait és szintjeit, beleértve a formális, nem-formális és informális tanulást is. Az oktatási rendszereknek minden területen fejlődniük kell: **tanárképzés, kulcskompetenciák oktatása, nyelvoktatás, IKT, a beruházások hatékonysága, az élethosszig tartó pályorientációs tanácsadás, a rendszerek rugalmassága a hozzáférhetőség érdekében, a mobilitás, a demokratikus állampolgárságra nevelés, stb.**

EU 2020 stratégia

2020-ra az EU egészének teljesítenie kell az alábbi öt célt:

1. Foglalkoztatás

Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot.

2. K+F/innováció

Az EU (köz- és magánforrásból származó) GDP-jének 3%-át a kutatás/fejlesztés és az innováció ösztönzésére irányuló beruházásokra kell fordítani.

3. Éghajlatváltozás/energia

Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek).

A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni.

Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.

4. Oktatás

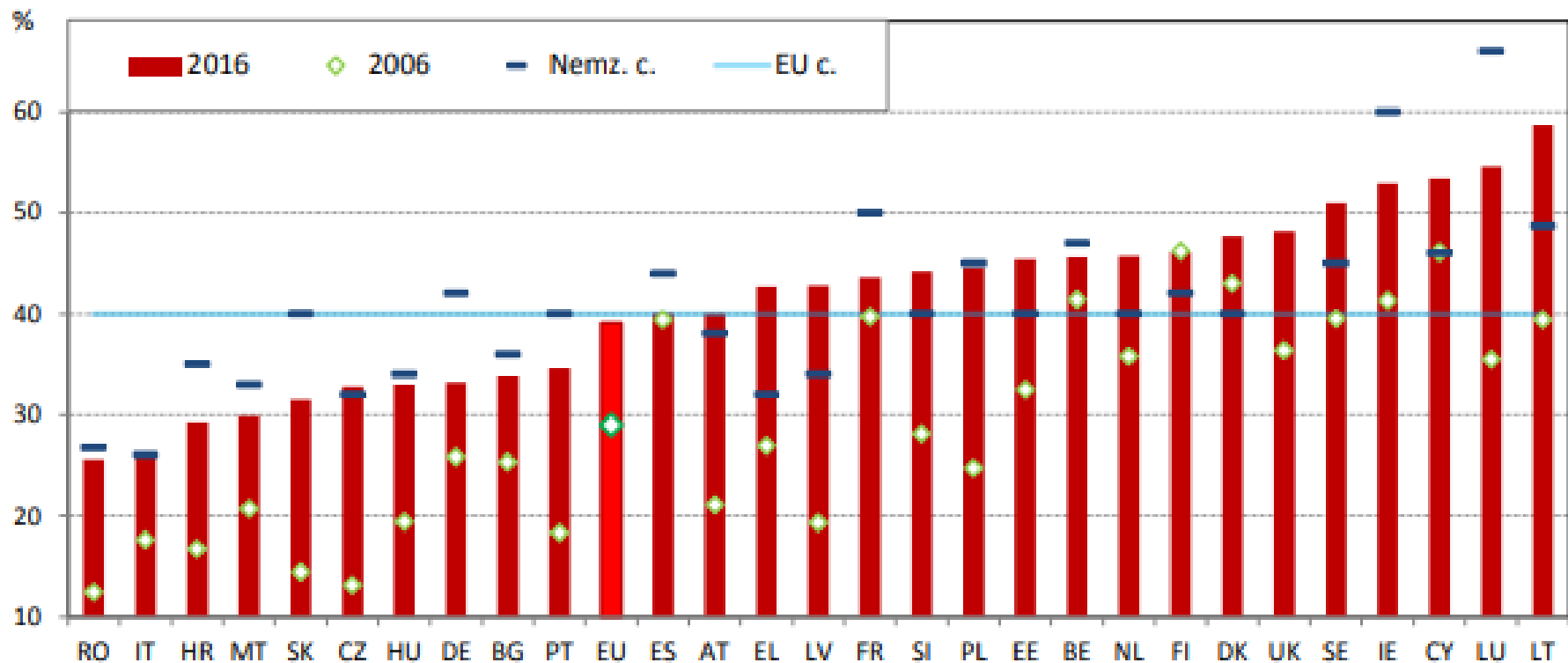
A lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni.

El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.

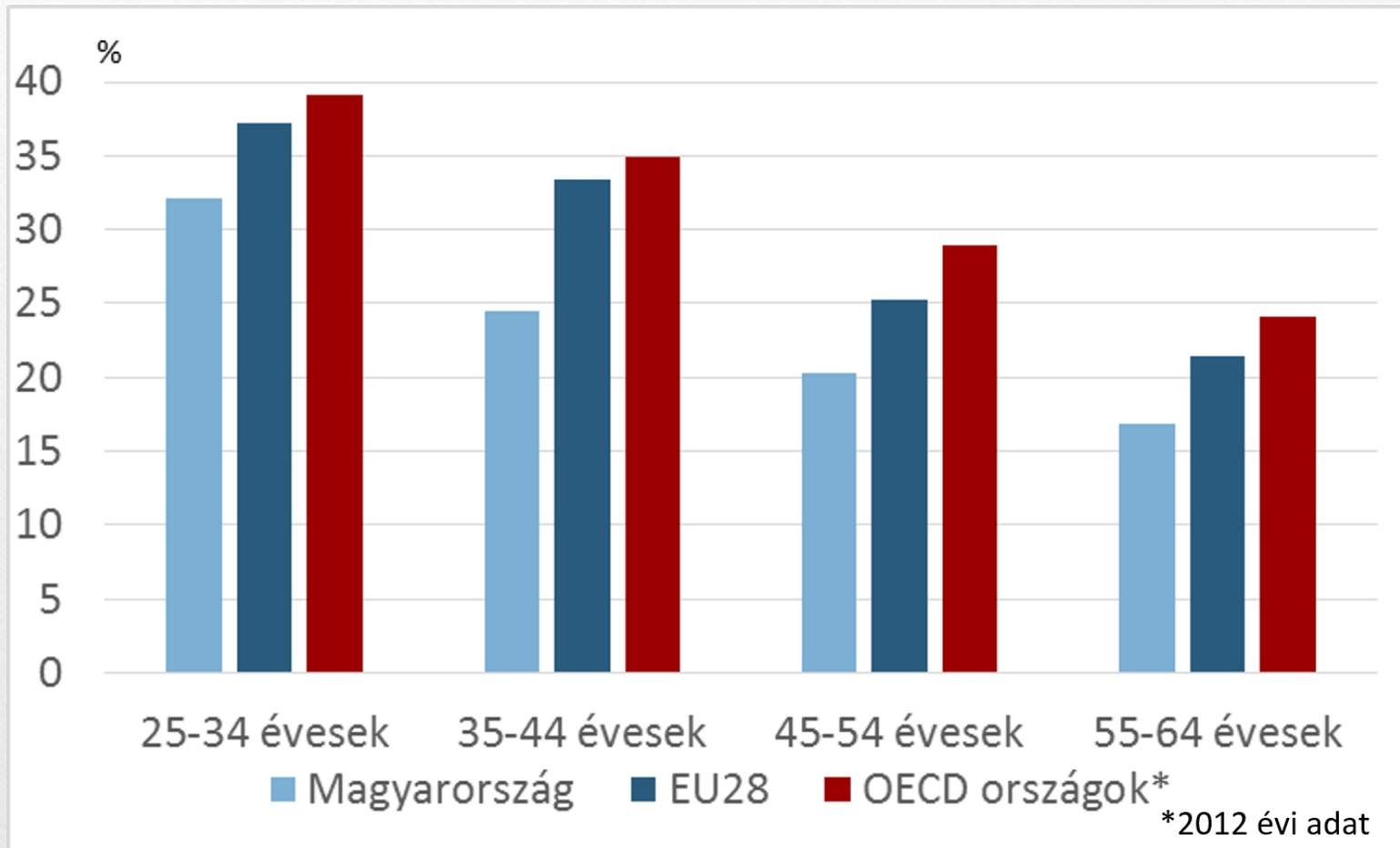
5. Szegénység/társadalmi kirekesztés

Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (30–34 év közötti korosztály)

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az egyes korcsoportokban, 2014

EU célok 2030

Az EU-tagállamok célja, hogy 2030-ra 45%-ra növeljék a 25-34 éves uniós lakosságon belül a felsőfokú végzettségűek arányát.

Population aged 25–34 with tertiary educational attainment (ISCED 5–8), 2020

(% of population aged 25-34)

■ 2020 — EU-level target 2030

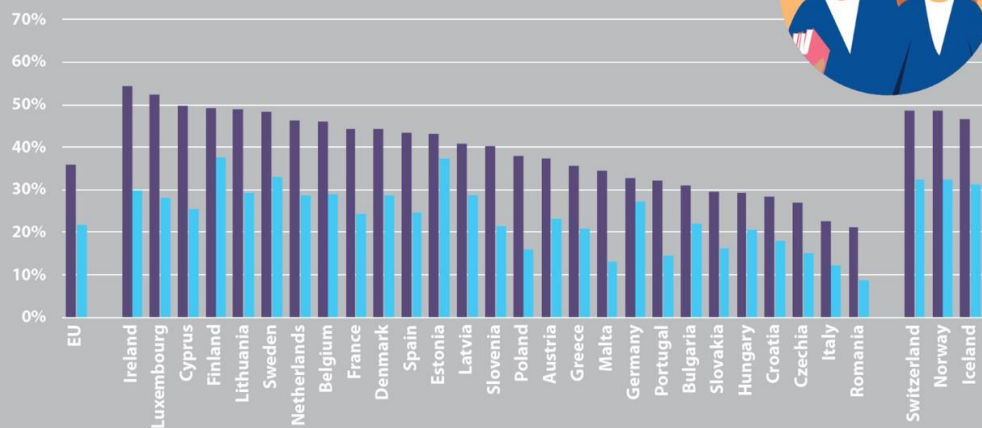

ec.europa.eu/eurostat

Tertiary educational attainment by age groups, 2020

(% of those aged 25-54 and 55-74 having successfully completed tertiary education)

■ 25-54 ■ 55-74

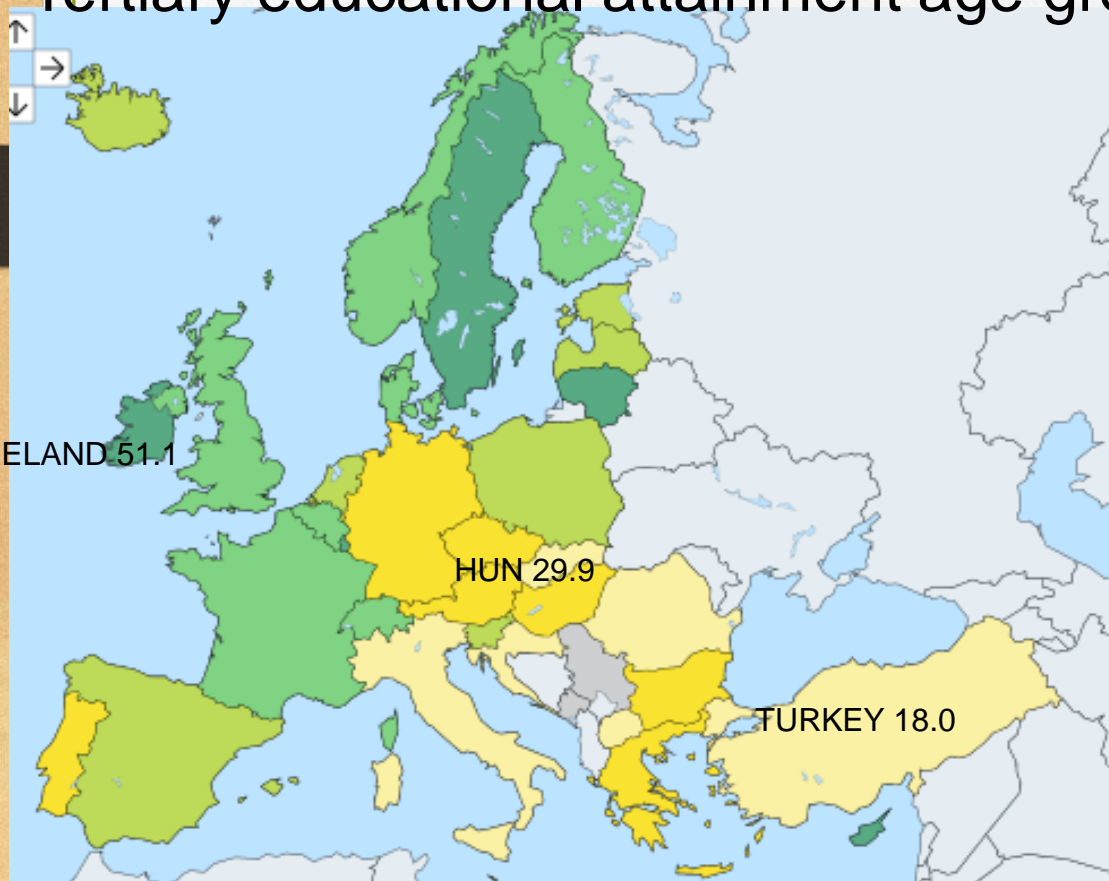
Tizenegy tagállam teljesítette már a 2030-ra kitűzött uniós szintű célt erre a mutatóra vonatkozóan: Belgium, Dánia, Írország, Spanyolország, Franciaország, Ciprus, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Szlovénia és Svédország. Ezek közül ötben a 25-34 évesek több mint fele felsőfokú végzettséggel rendelkezik 2020-ban: Luxemburgban (61%), Írországban és Cipruson (mindkettő 58%), Litvániában (56%) és Hollandiában (52%) .

Ezzel szemben a legalacsonyabb arányt Romániában (25%), Olaszországban (29%), Magyarországon (31%), Bulgáriában és Csehországban (mindkettő 33%) regisztrálták.

Mutató	1980	1990	2001	2011
Az érettségizettek aránya a 18 éves és idősebb népességben (%)	17,3	19,9	26,7	31,3
A diplomások aránya a 25 éves és idősebb népességben (%)	6,5	10,1	12,6	19,0

Forrás: KSH Népszámlálás

Tertiary educational attainment age group 30-34

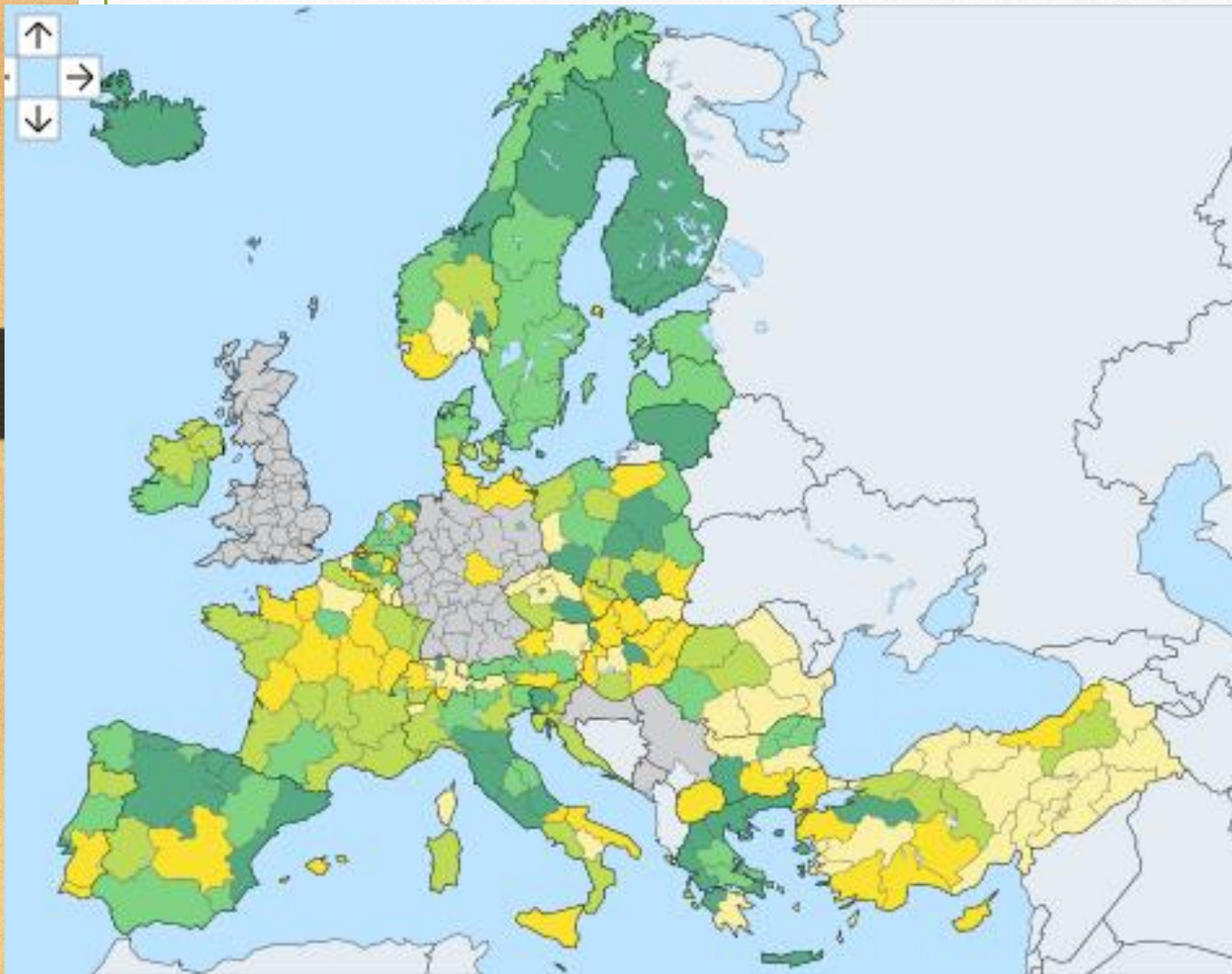

Europe 2020 strategy:
40% in 2020

Data for 2012

Legend	Cases
18.0 - 23.7	7
23.7 - 32.0	7
32.0 - 42.8	7
42.8 - 47.6	7
47.6 - 51.1	5
Data not available	0

Students in tertiary education (ISCED 5-6) by NUTS 2 regions % of the population aged 20-24 years (2011)

Data for 2011

Legend	Cases
4.4 - 36.9	50
36.9 - 48.9	50
48.9 - 61.0	50
61.0 - 78.5	50
78.5 - 577.4	49
Data not available	0

ISCED szintek Magyarországon

Az óvodai nevelés (ISCED 0 – 1)

Az óvodai nevelés a gyermekek 3 éves korában kezdődik és legfeljebb 7 éves korukig tart. Az óvodai nevelés 2016-tól kötelező.

Alapfokú oktatás (ISCED 1 + 2)

Magyarországon az általános iskolai oktatás nyolc évig tart és két, általában négy éves ciklusra osztható. A gyermekek 14 éves korukig járnak általános iskolába, majd ezt követően középiskolában folytatják tanulmányaikat. A tanárok mind az általános iskolában, mind a középiskolában a Nemzeti Alaptanterv alapján alakítják ki tantervüket.

ISCED szintek Magyarországon

Középfokú oktatás (ISCED 2-3)

A középfokú oktatás keretén belül a tanulók a következő középiskolai programok közül választhatnak:

- gimnáziumi programok (ISCED 2 + 3)
- szakiskolai és speciális szakiskolai programok (ISCED 3)
- szakközépiskolai programok (ISCED 3)

Az alapfokú és középfokú oktatás tizenkét évének felosztása egyéb módon is történhet: a tanulók az általános iskola alsó tagozatát követően felvételizhetnek nyolcosztályos gimnáziumokba vagy hat év általános iskolai oktatást követően hatosztályos gimnáziumokban is folytathatják tanulmányukat. A diákok az általános iskolai utolsó két évének érdemjegyei, valamint a központi középiskolai felvételi vizsgán szerzett pontjaik alapján nyernek felvételt a középiskolákba.

A diákok középiskolai tanulmányaikat érettségi vizsgával fejezik be.

ISCED szintek Magyarországon

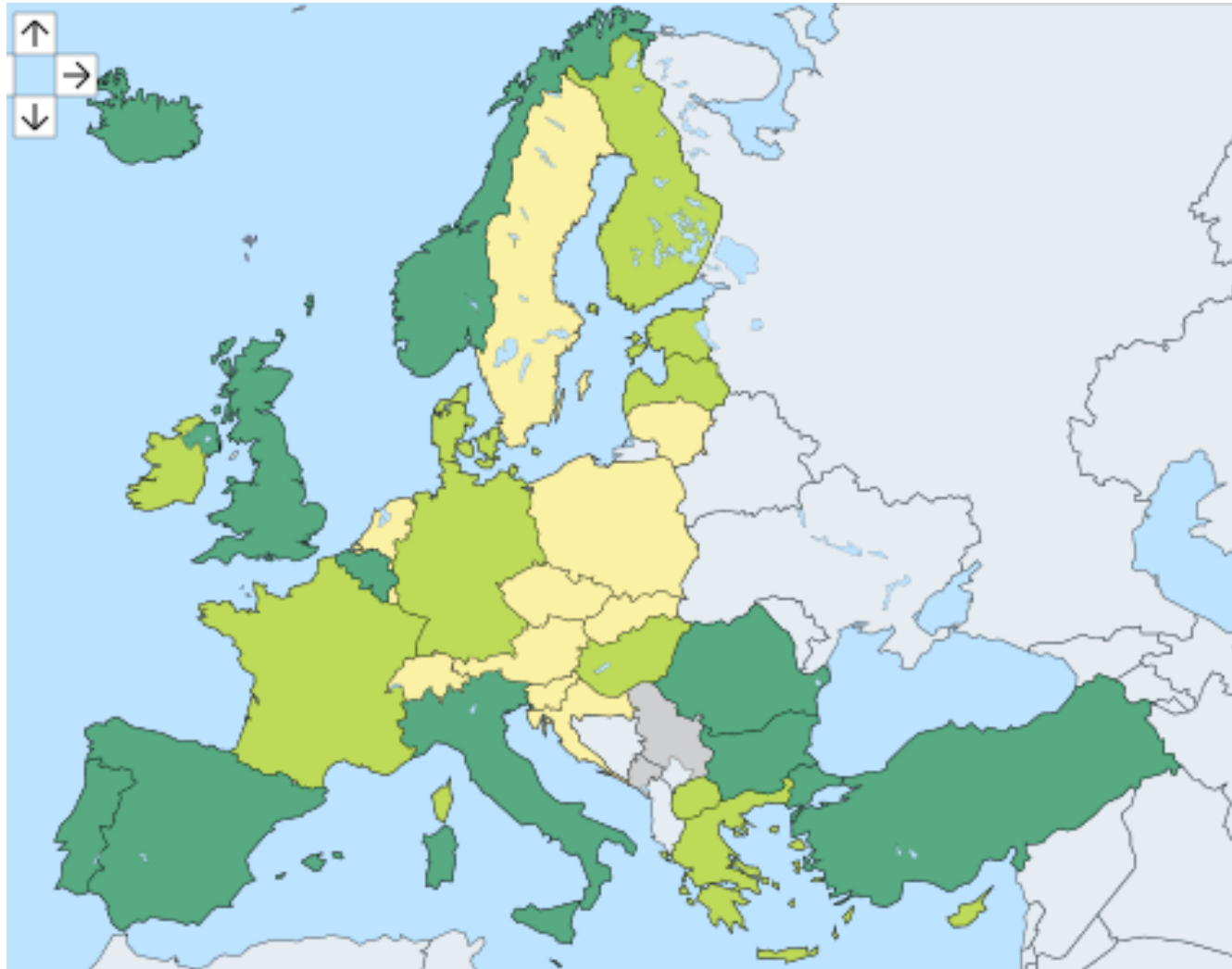
Nem felsőoktatás jellegű poszt-szekunder oktatás (ISCED 4)

Felsőoktatás (ISCED 5-6)

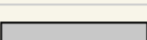
A Magyarországon megszerzett diplomák birtokosai, tanulmányi vonaluk megjelölésével az alábbi angol nyelvű címeket használhatják külföldön:

- első ciklusban megszerzett vagy korábbi rendszerű főiskolai képzés esetén - Bachelor (BA, BSc.),
- második ciklusban megszerzett vagy korábbi rendszerű egyetemi képzés esetén - Master (MA, MSc.),
- doktori (PhD) fokozat - Doctor of Philosophy (PhD), Doctor of Liberal Arts (DLA).

EARLY LEAVERS FROM EDUCATION AND TRAINING (%) EARLY LEAVERS FROM EDUCATION AND TRAINING REFERS TO PERSONS AGED 18 TO 24

Data for 2012

Legend		Cases
	4.2 - 8.8	11
	8.8 - 11.7	11
	11.7 - 39.6	11
	Data not available	0

INDIA ÉS A KÖTELEZŐ OKTATÁS

2010 április 1-jén Indiában hatályba lépett a minden 6 és 14 év közötti gyermeknek ingyenes és kötelező oktatást biztosító törvény. Több, mint 8 millió, eddig az oktatásból kiszorult gyermeknek számára nyílik meg a tanulás lehetősége.

*Manmohan Singh miniszterelnök az alkalom kapcsán kijelentette, hogy az oktatás a kulcsa a nemzet fejlődésének és jólétének. India 1,2 milliárd főre becsült népességének körülbelül egyharmada 14 év alatti - ez az egyik legnagyobb arány a világon. A középosztály gyermekei magas színvonalú oktatásban részesülnek a magániskolákban, ugyanakkor számos társadalmi csoport kimarad az oktatásból. Az indiai nők majdnem fele analfabéta, A 200 millió 6-14 év közötti gyermekből 8,1 millióan ma sem járnak iskolába (igaz, ez a szám a 2003-as 25 millióhoz képest jelentősen csökkent). A kormány a társadalmi feszültségek csökkentése és gazdasági növekedés kulcsának látja az oktatási egyenlőtlenségek eltörlését. Az elfogadott törvénnyel az alkotmány is módosult: **az oktatás alapjoggá vált a 6-14 éves gyerekek számára.** A törvény a hatóságok felelősségévé tette, hogy három éven belül minden gyermek lakóhelyéhez két mérföldön belül létesüljön iskola. A törvény tiltja az iskolákban a testi fenyítést és a gyerekek lelki bántalmazását.*

A törvényt nem lesz egyszerű végrehajtani. A források szűkösek: a március 31-én véget ért pénzügyi évben a költségvetési hiány a GDP 6,9%-a volt - a legmagasabb 1994 óta. Ráadásul a törvényt a magániskolák is kritizálják. Ezeknek ugyanis 2011-től az új tanulók 25%-át a társadalmilag és gazdaságilag hátrányos helyzetű családokból kell felvenniük (ezen tanulók oktatásának költségeit a kormányzat térítené meg).

Esélykülönbségek az oktatásban

A Delhiben (India) élő utcagyerekeknek az ott dolgozó szociális munkások néha számolást tanítanak vagy kézműves foglalkozást tartanak

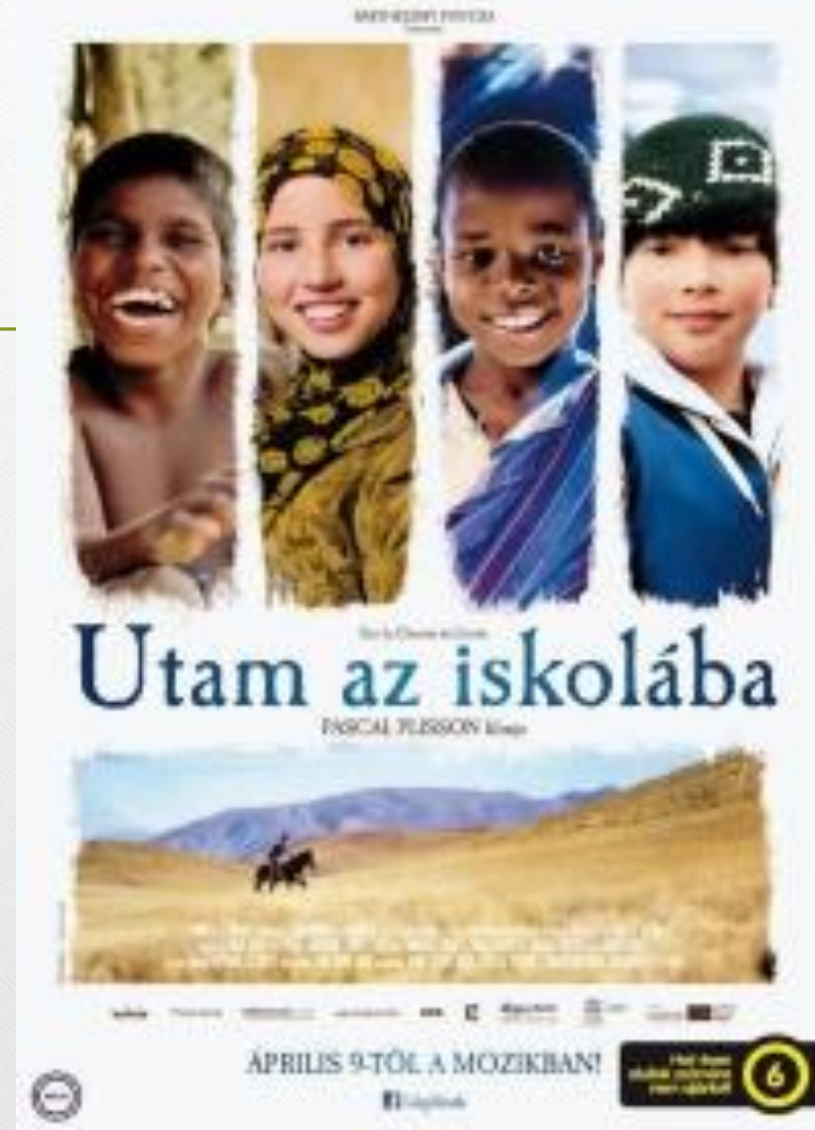
A bonni állatkert foglalkozásain egy-egy nevelő vezetésével egyszerre négy gyerek nyelvi képességeit mérik fel egy társasjáték segítségével.

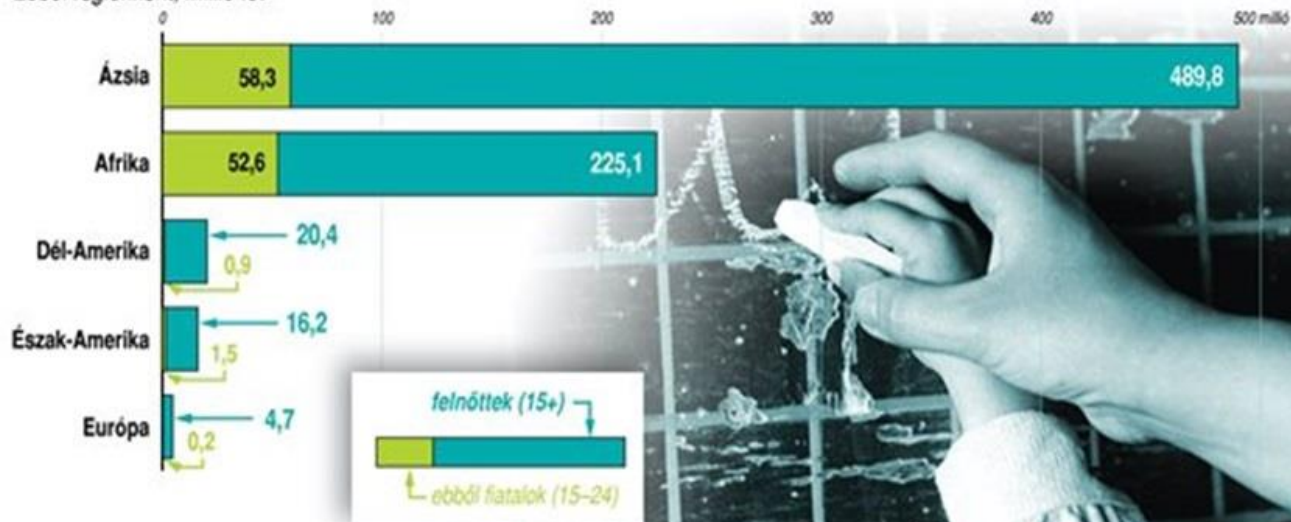
uzoli-on the way to school

„Túl sokszor feledkezünk meg arról, milyen szerencsések vagyunk, hogy iskolába járhatunk. A világ egyes részein az utat az iskoláig komoly akadályok nehezítik. A tudásért meg kell küzdeni. Ezek a hős gyerekek minden reggel, néha az életüket kockáztatva vágnak neki az útnak a tudás felé. Ezek az iskolások saját történetük hősei, saját, igaz történetüké...”

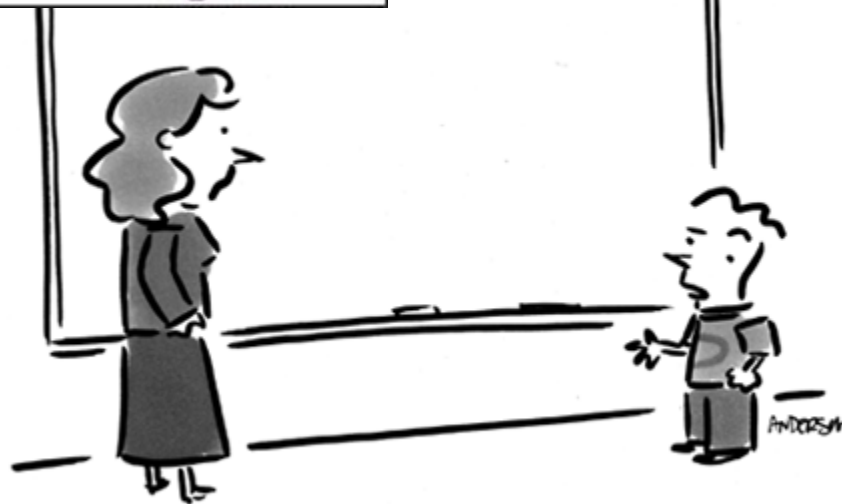
Analfabéták a világon (2014)

A **felelőtt** (15 évesnél idősebb) írástudatlanok száma a világon **758 millió** (az össznépeesség 15%-a), ebből a 15-24 éves írástudatlan **fiatalok** száma **114 millió**.
Ebből régióként, millió fő:

Forrás: UNESCO / MTVA Sajtó- és Fótóarchívum / MTI | | www.mti.hu

WWW.ANDERTOONS.COM

"Before I write my name on the board, I'll need to know how you're planning to use that data."

A magyar iskolarendszer változásai

Magyar iskolarendszer a századfordulón (XIX. sz.)

iskolaév					életév
17		egyetemek, műegyetemek felsőfokú szakiskolák			23
16					22
15					21
14					20
13					19
12		középfokú szakiskolák (pl. mezgazd. ipari. kereskedelmi)	gimnázium	reál	18
11					17
10	ismétlő isk.	tanító, óvónő-képző int.			16
9	tanoncképzők				15
8		polgári			14
7					13
6					12
5					11
4					10
3					9
2					8
1		elemi népiskola			7
		kisedóvó 3-6 éves korig			

A hazai iskolarendszer 1935-ben a Hóman Bálint féle reform után

iskolaév		életév
17		23
16	főiskolák (jogi, gazdasági	22
15	akadémiák, zeneakadémia	21
14	tesnev. Szinmű. Főisk	20
13	polgári iskola, tanárképző főisk	19
12	középfokú szakiskolák	18
11	(pl. mezgazd. ipari.	17
10	továbbképző isk. kereskedelmi)	16
9	alsófokú szakisk. tanító, óvónő-képző int.	15
8		14
7	polgári	13
6		12
5		11
4		10
3		9
2		8
1	elemi népiskola	7
	óvoda 3-6 éves korig	

Magyar iskolarendszer a századfordulón (XIX. sz.)

<i>iskolaév</i>					<i>életév</i>
17					23
16		egyetemek, műegyetemek			22
15		felsőfokú szakiskolák			21
14					20
13					19
12		középfokú szakiskolák (pl. mezgazd. ipari. kereskedelmi)	gimnázium	reál	18
11					17
10	ismétlő isk.	kereskedelmi) tanító, óvónő-képző int.			16
9	tanoncképzők				15
8		polgári			14
7					13
6					12
5					11
4					10
3					9
2					8
1		elemi népiskola			7
		kisedővő 3-6 éves korig			

A hazai iskolarendszer 1935-ben a Hóman Bálint féle reform után

iskolaév		életév
17		23
16	főiskolák (jogi, gazdasági	22
15	akadémiák, zeneakadémia	21
14	tesnev. Szinmű. Főisk	20
13	polgári iskola, tanárképző főisk	19
12	középfokú szakiskolák	18
11	(pl. mezgazd. ipari.	17
10	továbbképző isk. kereskedelmi)	16
9	alsófokú szakisk. tanító, óvónő-képző int.	15
8		14
7	polgári	13
6		12
5		11
4		10
3		9
2		8
1	elemi népiskola	7
	óvoda 3-6 éves korig	

A magyar iskolarendszer 1961-ben

életkor				
..				
..				a tudomány szervezett világa MTA ...
26				
25				
24				egyetemi doktori
23			egyetem	
22		főiskola		
21				
20		érettségi+		
19	érettségi vizsga	szakmai vizsg.		
18		szakközép. isk.		
17	gimnázium		szakmunkás vizsga	
16			szakmunkásképző	szakmai alapfok
15				szakiskola
14				
13				
12				
11	általános iskola felső tagozat			
10				
9				
8	általános iskola alsó tagozat			
7				
6				
5				
4				
3	óvoda			

felsőoktatás

A magyar iskolarendszer 1995-ben

életkor

..
..
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3

felsőoktatás

PhD. (1993-tól)

egyetem

főiskola

érettségi+

érettségi vizs szakmai vizsg.

szakközép.

gimnázium

isk.

szakmunkás vizsga

szakmunkásképző

szakmai alapfok

szakiskola

gimnázium
8 osztályos

gimnázium
6 osztályos

általános iskola felső tagozat

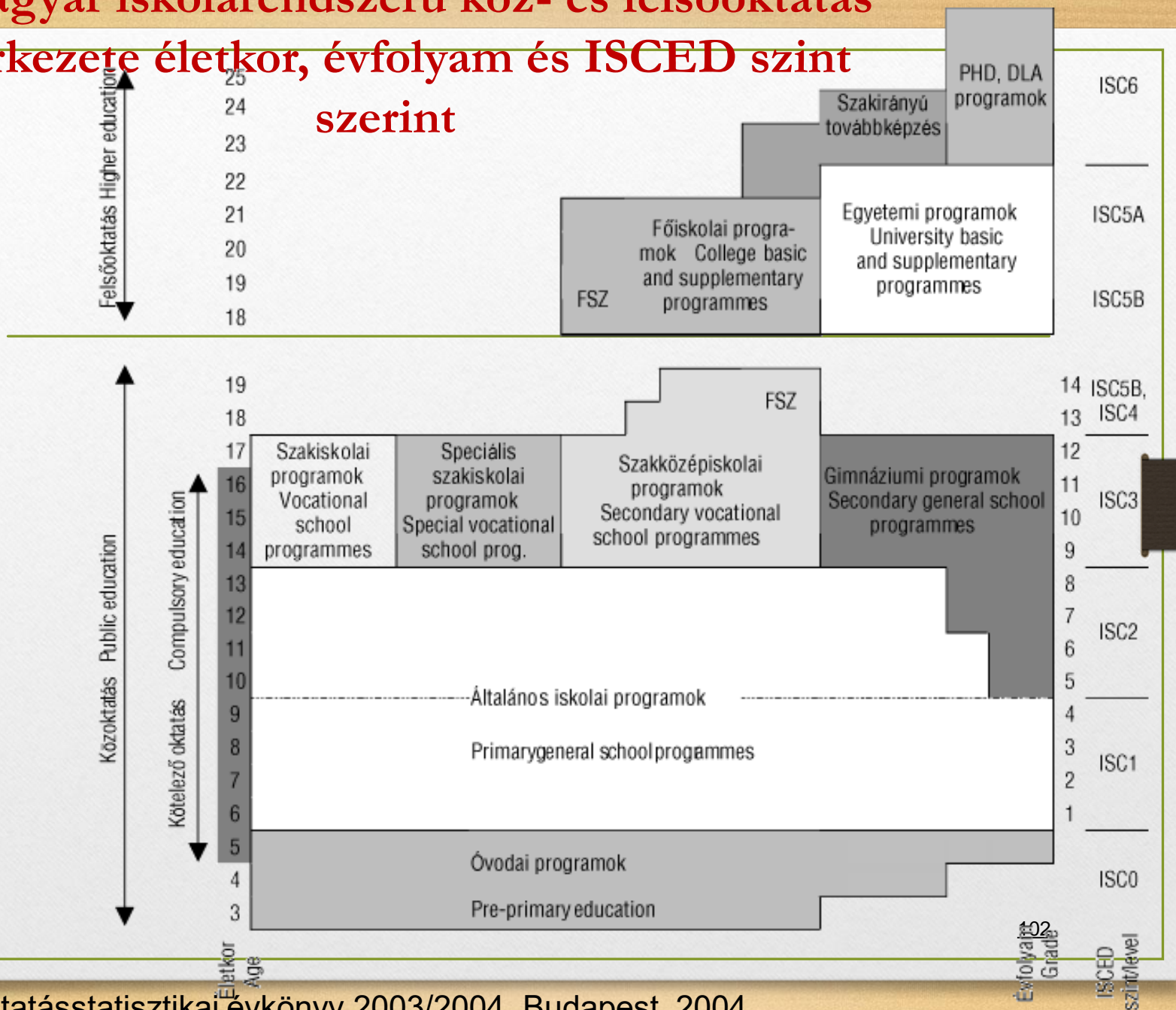
általános iskola alsó tagozat

óvoda

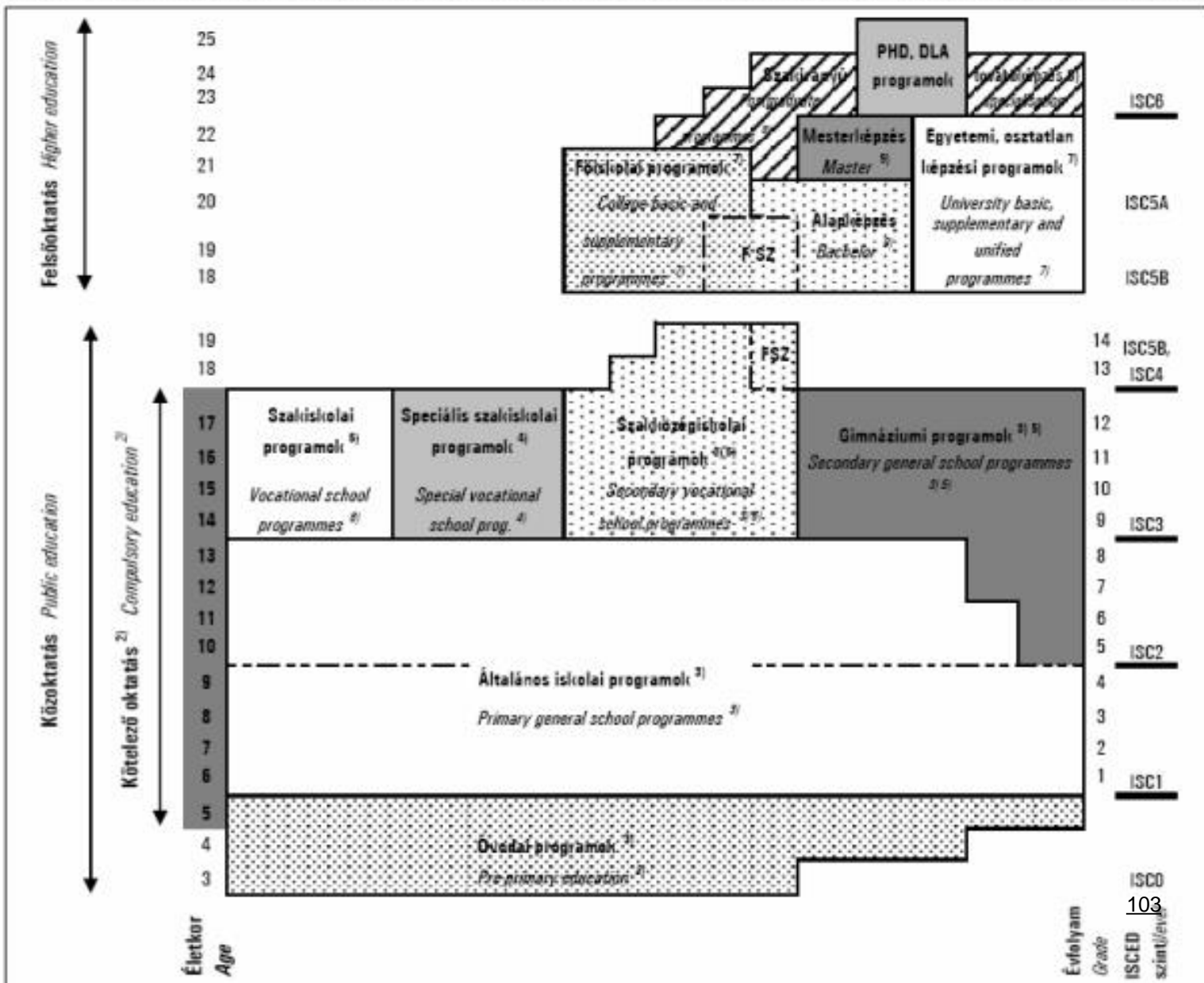
101

A magyar iskolarendszerű köz- és felsőoktatás

szerkezete életkor, évfolyam és ISCED szint szerint

A magyar iskolarendszer 2006-tól

A magyar oktatás rendszere 2011-től

~~A magyar oktatás rendszere 2013-tól~~

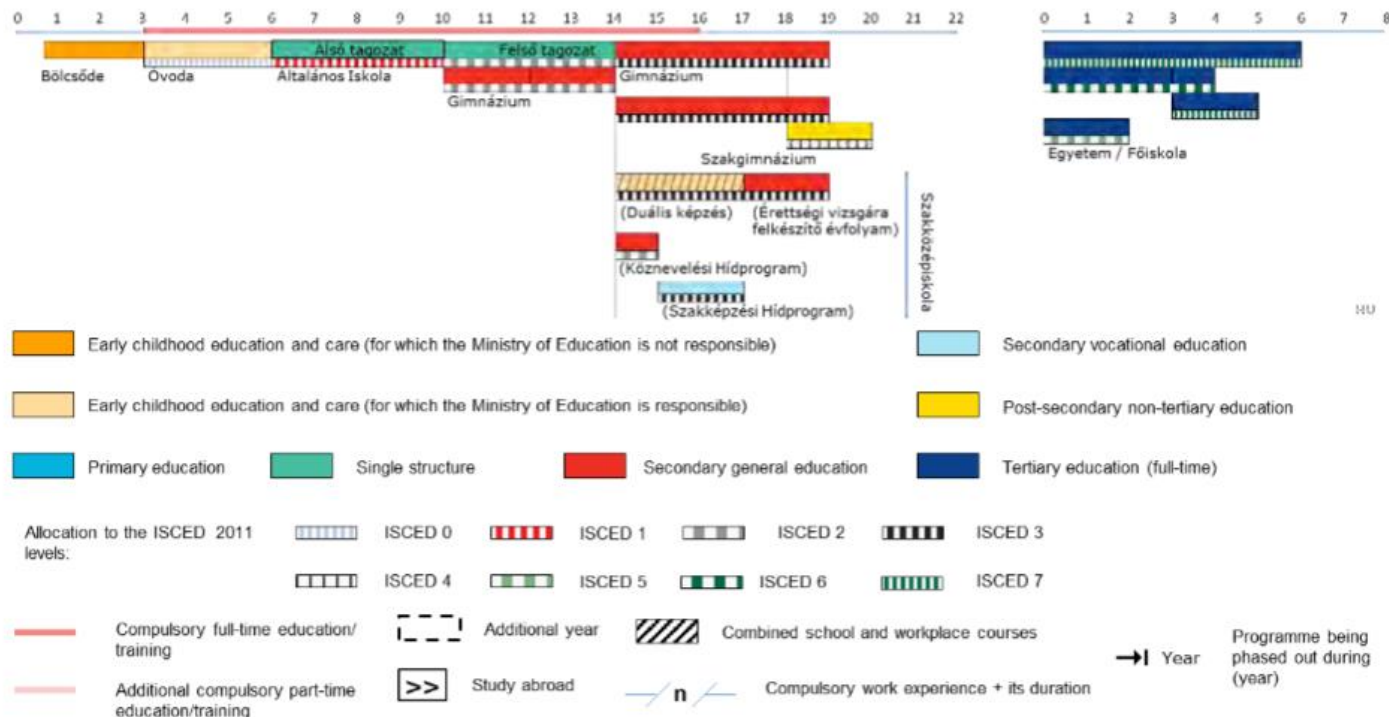

·
·
·

A magyar oktatás rendszere 2019-től

Az oktatási rendszer szerkezete napjainkban

Annex II: Structure of the education system

Source: European Commission/EACEA/Eurydice, 2020. The Structure of the European Education Systems 2019/2020: Schematic Diagrams. Eurydice Facts and Figures. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Az oktatás és képzés kormányzati irányítása

közoktatás

Emberi Erőforrások
Minisztériuma (EMMI)

A minisztérium – a társadalmi felzárkózásért való felelőssége körében – felelős az esélyteremtéséért, a hátrányos helyzetű gyermekek, különösen a romák oktatási esélyegyenlőségének biztosításáért.

felsőoktatás

2019. szeptember 1-től átkerült az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz (ITM).

Az oktatás és képzés kormányzati irányítása

szak- és felnőttképzés

korábban a Nemzetgazdasági Minisztérium, 2018 májusától az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) a felelős.

Az egyes ágazatok profiljaihoz illeszkedő szakképzők az érintett minisztériumok fenntartásában működnek

Az oktatás és képzés irányítását, szervezését, fenntartását és finanszírozását ágazati törvények foglalják keretbe:

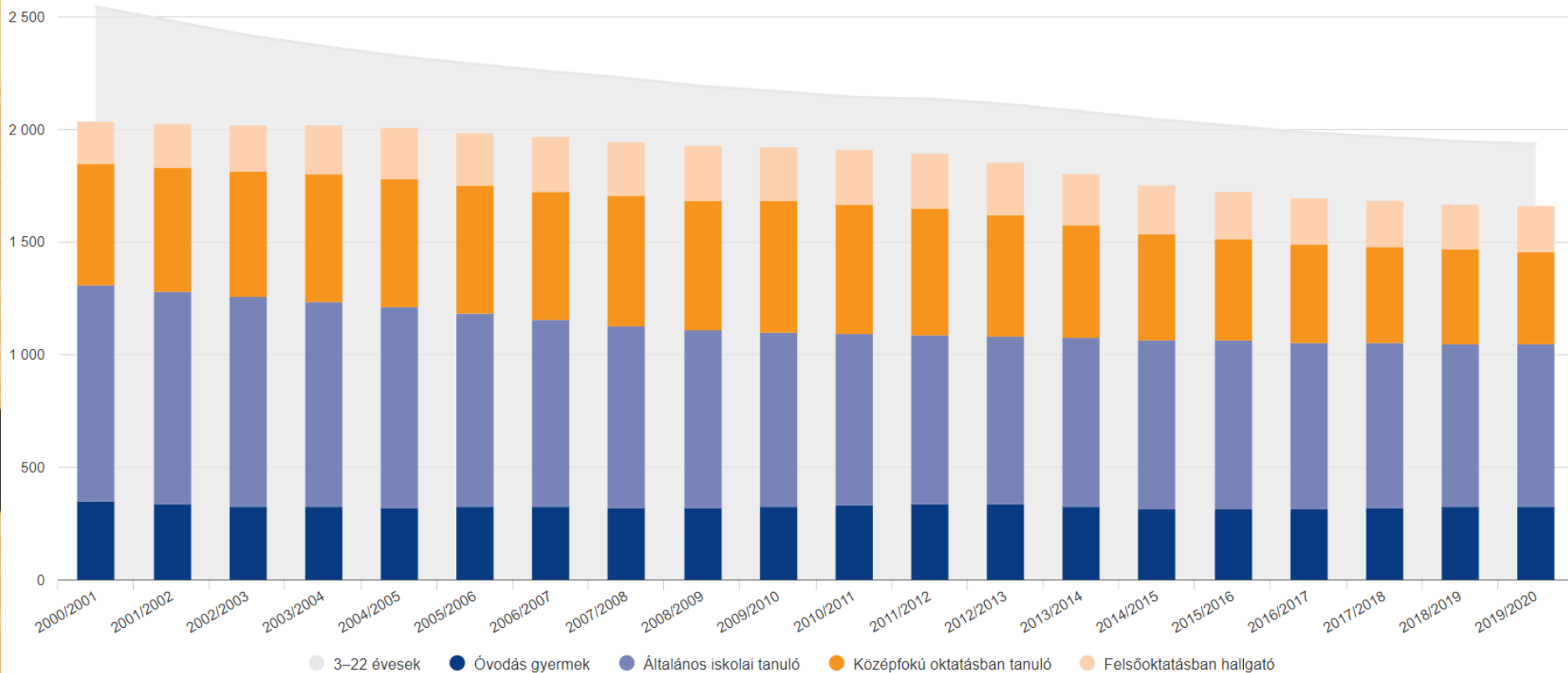
- ✓ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- ✓ a felsőoktatásról a 2011. évi CCIV. törvény,
- ✓ a szakképzésről a 2019. évi LXXX. törvény,
- ✓ a felnőttképzésről a 2013. évi LXXVII. törvény.

Köznevelés

- alap- és középfokú oktatás megszervezését és fenntartását, majd 2016-tól működtetését is a települési önkormányzatoktól egy központi intézményfenntartó intézmény (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ) és az irányítása alatt működő tankerületek vették át.
- Az intézményfenntartás a 60 járási szintű központ feladata lett. A központi szerv, a Klebelsberg Központ (KK) a tankerületek középírányító feladatait, támogató koordinációját végzi.
- Az óvodák fenntartása a helyi önkormányzatok feladata maradt. Ugyanakkor köznevelési intézményeket – az állami szervek mellett – egyházak, gazdálkodó szervezetek, alapítványok, egyesületek, kisebbségi önkormányzatok, magánszemélyek is alapíthatnak.
- A köznevelésben a részvétel 3 és 16 év között kötelező.

Ezer fő

Az óvodás gyermekek, a tanulók és a hallgatók számának alakulása a nappali oktatásban, képzésben

2019-ben a magyar általános iskolai tanárok 44 százaléka legalább 50 éves volt, ami magasabb, mint az OECD 33 százalékos átlaga.

A KSH szerint rekordszinten áll a tanárhiány, hiszen 6600 betöltetlen álláshely volt az oktatási szférában Magyarországon 2021 második negyedévében, ami az előző év azonos időszakához képest 38 százalékos növekedés.

kilencosztályos általános iskola 2020-tól?

Kilenc évfolyamos általános iskola bevezetését tervezi a kormány. A plusz évfolyamot az óvoda és az iskola közötti szakadék áthidalására hoznák létre.

Nemzetközi mérések alapján jutottak arra, hogy a gyerekeket a legjobban 3–12 éves koruk között lehet fejleszteni. Ebben a szenzitív korban képesek elsajátítani a későbbi tanuláshoz szükséges alapkompenciákat. Ekkor van lehetőség az olvasási, írási és számolási képességek elmélyítésére, ami minden későbbi tanulás alapja.

A **finn** és most a lengyel oktatási reform sikerének egyik kulcsa épp az, hogy a gyerekeket nem válogatja szét nagyon korán: **15 éves koráig mindenki egységesen az alapiskolába jár.**

Magyarországon épp ezzel ellentétes folyamat zajlik: a hat- és nyolcosztályos gimnáziumok korán elszívják az elit gyerekeket az általános iskolákból.

A nyugat-európai iskolaszervezet: Kezdő szakasz: 6–12 éves kor;
Alsó középfokú szakasz: 12–15 éves kor; Felső középfokú szakasz: 15–18 éves kor

A lengyel 6+3+3

Lengyelországban az oktatás alapozó szakasza 9 év. Ez egy 6 és egy 3 éves szakaszra bontható.

Az elemi iskola (Szkoła podstawowa) 6 évfolyamos, és két tagozatra oszlik:

Első 3 éves szakasz: egy tanító foglalkozik a gyerekekkel integrált tantárgyi keretek között. Első és második osztályban semmiféle teszt vagy vizsga nincs. A diákok csak szöveges értékelést kapnak.

Második 3 éves szakasz: tantárgyakra épülő, többtanitós oktatás, a diákok már kapnak jegyeket. Az elemi iskolát kompetenciamérő teszt zárja. Ezzel lehet továbblépni a felső tagozatra.

3 éves alsó középiskola (Gimnazjum): a kötelező iskoláztatás záró szakasza, a középfokú oktatás alsó szintje. E szakasz intézménytípusa, tanterve és követelményrendszere mindenki számára teljesen egységes. Ezt az iskolaszakaszt 16 éves korban központi vizsga zárja. Az eredmény alapján lehet továbbtanulni a következő szinten.

3 vagy 4 éves felső középiskola vagy szakképzés: 1. általános képzést nyújtó, 3 éves felső középiskola (Liceum ogólnokształcące) 2. a magyar szakközépiskolához hasonló specializált képzést nyújtó, 3 éves felső középiskola (Liceum profilowane) 3. négy évfolyamos technikum (Technikum), ami érettségit és szakmát is ad. 4. Két- vagy hároméves alapfokú szakképzés (Zasadnicza szkoła zawodowa), ami nagyobb részt kétkézi szakmákra készít fel.

A Finn csoda

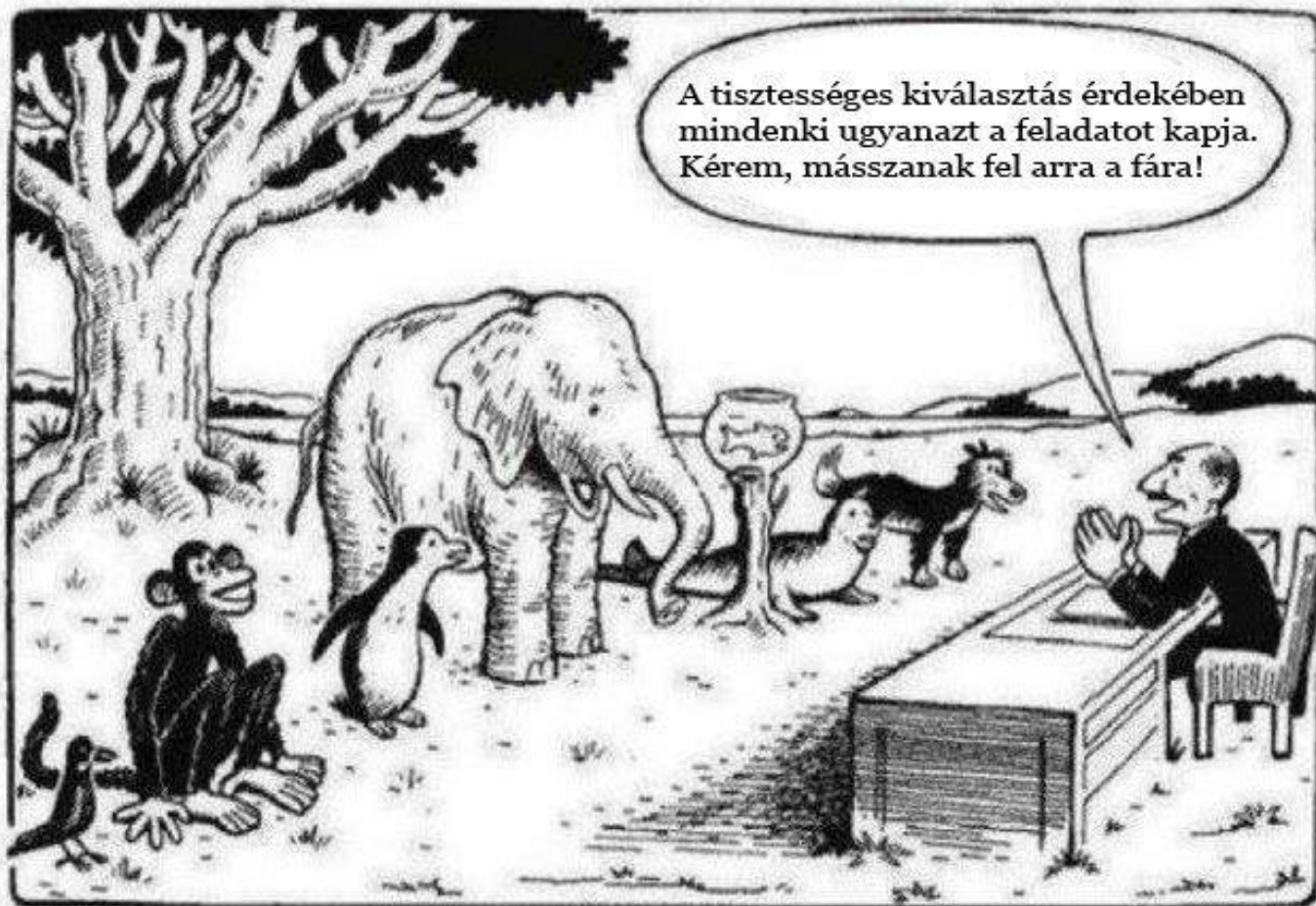
- az elmaradt, nem túl jó adottságokkal rendelkező északi országból a jó oktatási rendszer csinált fejlett, **tudásalapú** gazdaságot.
- Míg nálunk éppen most központosítják az oktatást, a finneknél teljesen **decentralizált** a rendszer.
- Mivel a társadalom szemében **elismert, jól fizetett és vonzó a tanári hivatás**, a főiskolákon a legjobbak közül tudnak válogatni. (a Helsinki Egyetem tanárképzésére közel hússzoros volt a túljelentkezés: a 120 helyre 2000-nél többen jelentkeztek.) „Akik olyan szerencsések, hogy tanárok lehetnek, általában egész életükben tanárok is maradnak”.
- Mivel a társadalom és a kormány is tudja, hogy a legjobbak tanítanak, rájuk is bízva, hogy hogyan, milyen módszerekkel, milyen tankönyvekből és milyen tanterv szerint gondoskodnak a gyerekek oktatásáról. Éppen ezért **nincs központi ellenőrzés és tanfelügyelet**, és a tanárok sem külső kényszerből képezik tovább magukat.

A Finn csoda

- **Sem a diákokat, sem a tanárokat nem terhelik túl.** A gyerekeknek hagynak időt játéokra, egyéni tanulásra, a tanároknak pedig felkészülésre, egymással való tapasztalatcserére.
- A finn oktatás alapja a kilencosztályos egységes **komprehenzív (befogadó) iskolarendszer**, amely elkerüli a gyerekek korai, képességek szerinti szétválogatását (mint nálunk teszik azt a 6-8 osztályos gimnáziumok).
- Finnországban a legkisebb (mindössze 7 százalékos) a különbség egy északi kis falu iskolája és a főváros menő iskoláinak teljesítménye között. Az iskolarendszer tehát ott valóban **egységes minőségű szolgáltatást** nyújt. Ezzel szemben Magyarországon a legnagyobb a szórás, közel 60 százalékos a különbség a legrosszabb és a legjobb iskolák teljesítménye között. Ez már éles esélyegyenlőségi kérdés, ami azt mutatja: nagyon nem mindegy, hova születik az ember és aztán milyen iskolába jár.

A Finn csoda: 40-50 év a kiforrott rendszerig

- **1946-** Az új oktatási rendszer kidolgozásának kezdete, éles vitákkal
- **1963-**ban hoztak döntést a kilencosztályos iskolákról,
- **1970-**ben készültek el a tantervek.
- **1972-1979** néhány városban tesztelték az új iskolákat,
- **1980-**as évek – általános lett az új rendszer,
- kilencvenes évek gazdasági válsága után még modernizálni is kellett.

Oktatási rendszerünk

Újszerű kezdeményezések
Magyarországon

Munkaerőpiaci elvárások a XXI. században

Kreativitás

*tanulási és
kommunikációs
képesség*

*Komplex
problémamegoldás*

Együttműködés

döntési képesség

*idegen nyelv
ismerete*

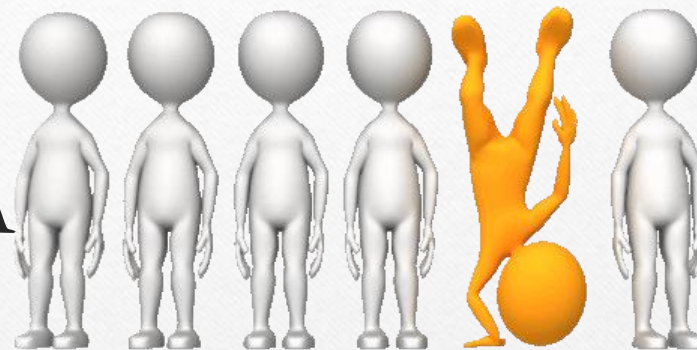
*informatikai eszközök
magabiztos használata*

kritikai gondolkodás

Olyan iskolára van szükség, ami képes bizonyos »adaptív« készségek fejlesztésére, mint amilyen a problémamegoldás, kreativitás, együttműködési készség, kritikus gondolkodás, rugalmasság, felelősségérzet, s olyan kompetenciák fejlesztésére, mint a digitális műveltség, az angolnyelv-tudás vagy az interkulturális kommunikáció.

Radó Péter oktatáskutató

NÉHÁNY PÉLDA

- **E-Tanoda: Skype-órák mélyszegénységben élő diákoknak**
- **Present Perfect Kommunikációs Készségfejlesztő Egyesület**
- **Logiscool: ma már franchise-rendszerben**
- **Funside School: programozás és angol másképp**

E-Tanoda: Skype-órák

Mindkét
fél profitál

ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium

1. **három hónapos pilot program** során tizenöt, ormánsági, mélyszegénységben élő, a tanulással évek óta küzdő diák ült délutánonként a kölcsönkapott számítógép előtt, hogy a budapesti gimnazisták Skype-óráit hallgassa.

- Alap: a leghatékonyabb tanulási módszer a tudás továbbadása, azaz a tanítás
- a program végére egy-két jegyet mindannyian javítottak bizonyítványuk átlagán.

2. 2018 – **papír nélküli osztály**: minden tanuló kap egy tabletet: tananyagok, dolgozatok, csoportok kialakítása, értékelés hiányzásnál Skype-on bejelentkezhet az órára.

Present Perfect

Kommunikációs Készségfejlesztő Egyesület

általános iskolásoknak szervezett, ingyenes **prezentációs szakkör**

- heti egyszeri foglalkozások egy évig
- a diákok képesek lesznek kiállni közönség elé, és ott elmondani a saját gondolataikat. Megtanítják nekik, hogyan kell strukturálni egy témát, azt hogyan érdemes megjeleníteni vizuálisan (PowerPoint, Prezi, videó vágás)

Az egyesület ingyen készíti fel a tanárokat, akik saját iskolájukban megtanítják a gyerekeket az „előadás mesterségére”, év végén a velük kapcsolatban álló iskolák tanulói (egyelőre nyolc iskola) versenyen mérik össze tudásukat.

Logiscool – Élményalapú programozó iskola

2014 januárjában
Budaörsön indult el az
első Logiscool, ma már 15
országban, 90+
helyszínen

Cél: a diákok játékosan,
élményeket szerevezve
sajátítsák el az
algorithmusos, logikus
gondolkodást.

A Logiscool különböző
helyszínein hetente
egyszer tart 90 perces
órákat a főként
egyetemistákból álló
oktatói gárda.

1-3. osztályosok

4-5. osztályosok

6-8. osztályosok

Haladó

MOZGÁS

menj 10 lépést

menj középre

fordulj jobbra

nézz Kelet felé

nézz egérmutató irányába

ugorj egérmutató helyére

X növekedjen ennyivel: 10

Y növekedjen ennyivel: 10

ha szélén vagy, pattanj vissza

szereplő jobbra-bakra nézhet

KINÉZET

mondj 2 másodpercig: Hello világ

mondj: Hello világ!

Pillangó

Indításkor

menj középre

Y csökkenjen ennyivel: 10

méret visszaállítás

méret növekedjen ennyivel: 50

szereplő jobbra-bakra nézhet

mindig

menj 2 lépést

ha szélén vagy, pattanj vissza

Indításkor

mindig

várj 0.3 másodpercet

következő jelenet

Léptetés

Színpad

Nap

Pillangó

<schoolcode>

Pillangó

Mentés

Program

Cuccok

Jegyzet

Live Chat

Blokk nézet

Réka

Funside School: programozás és angol másképp

21. század

nyak
sége

t fe
anan
rolyam je

nyal
tan

káció és pozitív
ősítésen alapuló
oktatás

- 2017 szeptembere
- délutánonként angol nyelvet, programozást és robotikát tanítanak
- kooperáció, a problémamegoldás, az önálló gondolkodás fejlesztése, az ICT eszközök használata, illetve az idegen nyelv
- Fontos elv az iskolában a játékosítás, azaz a számítógépes játékokból kölcsönzött, állandó visszacsatolásra és újabb célok kijelölésére épülő motiváció. „Nem jegyeket adunk, hanem minden tantárgynál egy pontrendszert építünk ki, ami alapján a gyerekek maguk is látják, hogyan haladnak, mit kell ahhoz tenni például, hogy – akár otthoni munkával – még több pontot szerezzenek és továbblépjenek”. „ha elérnek egy szintet, jön az újabb rövid távú kihívás”.

123

- Havi 15.000 Ft heti egy alkalomtól

A kínai fejlesztés

Beelektrodázott gyerekek az iskolapadban

A 2019 tavasza óta hét iskolában alkalmazott program része a nagy kínai kísérletnek, ami mesterséges intelligencia segítségével akarja új alapokra helyezni az oktatást.

A bekamerázott termekben az elektródákon keresztül szállított információkból a tanár képet kap az osztály változó figyelemszintjéről, de tanulókra lebontva, külön-külön is látja, hogy mennyire fókuszált a gyerek a tanórákon. A görbét azután az iskola megosztja egy csetszobában a szülőkkel is, akik egész nap kontrollálni tudják a gyerek figyelmét. Persze van, akit otthon meg is büntetnek, mert a mesterséges intelligencia szerint elbambult a harmadik órán.

EEG, az agyi elektromos aktivitást mérő elektroenkefalográfia van a gyerekek fején. Homlokuk felett a LED vörösen világít, ha az EEG szerint megfelelően koncentrálnak, fehérén, ha a műszer úgy érzékeli, elkalandozott a figyelem, unatkozik, mással foglalkozik a gyerek.

Hey teachers, leave those kids alone - mesterséges intelligencián alapuló iskolai megfigyelés (Kína, 2019)

A hangcsoui Hikvision, a világ vezető videós megfigyelési rendszereinek gyártója „**okos osztályterem viselkedésszabályozó rendszert**” fejlesztett, ami megmutatja, hogy a diákok mennyi időt töltenek az órán olvasással, írással, mennyit hallgatják a tanárt, hányszor emelik fel a kezüket, és közben lehet az érzelmi állapotukra is következtet az arckifejezésükből.

A CCS-sel és más hasonló programokkal kísérletező iskolákban azonban nem csak az órákon használják ezt a rendszert. A gyerekek arcfelismerő kamerákba mosolyogva választanak a menzán, így fizetnek (természetesen készpénzmentesen, mint már szinte mindenki mindent a kínai nagyvárosokban) az italautomatáknál, és kölcsönöznek az iskolai könyvtárból. A digitalizáció előnyei Kínában a hétköznapiakban is jól érezhetők, a szuperappok sokkal inkább áthatják a mindennapokat, mint Nyugaton.

Nem számít mi a munkád,
bármikor érdekessé teheted!

Kiegészítő adatok:

kis PISA történelem
(archív, nem tananyag)

PISA 2000: Funkcionális analfabéta a magyar gyerekek zöme

Forrás: <http://www.fn.hu/index.php?action=nyomtat&id=3&cid=112393&layout=no&id=3>

Az utóbbi években kiderült, hogy a magyar diákok fele alig, negyede pedig egyáltalán nem érti, amit olvas. A PISA-felmérések tanúsága szerint Magyarország minden területen a nemzetközi átlag alatt teljesített.

Kirekesztődi: szép magyar hagyomány Bár a magyar közvéleményt általában nem nagyon rázzák meg a közoktatásról szóló hírek, illetve a hazai és nemzetközi vizsgálatok eredményei, előbb-utóbb szembe kell nézni az iskolarendszerekből kilépő fiatalok felkészültségével, felkészületlenségével. Különösen fontos lenne figyelni azokra a mérésekre, amelyek rávilágítanak, hogy nemzetközi viszonylatban milyen esélyekkel indulnak a munkaerőpiacra a frissen belépő fiatalok.

PISA: nálunk elmaradt a sokk

Bár voltak hazai és nemzetközi előzményei, mégis a PISA 2000 vizsgálat kongatta meg leginkább a vészharangot az oktatás eredményességét illetően. A világ 32 országából több mint negyedmillió tanuló részvételével lebonyolított felmérés számos országban okozott „PISA-sokkot”: a rossz eredmények oktatáspolitikusi fejekbe kerültek például Németországban, és átfogó reformok sürgős bevezetését eredményezték.

A minden területen az átlag alatt teljesítő Magyarországon az eredményekhez sokáig nem is lehetett hozzáférni. Később is leginkább csak a szakmai lapok értekeztek a kutatásról. Az első reakciókban a szakmai közvélemény egy része egyenesen megkérdőjelezte a mérés hitelességét, hiszen a korábbi összehasonlításokban – az eltérő koncepció miatt – általában jól teljesített az ország. Később a PISA 2003, illetve az országos mérések is megerősítették a rossz eredményeket.

Az OECD által életre hívott és koordinált PISA-vizsgálat elsődleges célja annak feltárása volt, hogy a felmérésben részt vett 32 ország 15 éves diákjai mennyire felkészültek arra, hogy megállják a helyüket a mindennapi életben. Képesek-e arra, hogy munkát keressenek, megfeleljenek az állandóan változó munkaerő-piaci követelményeknek, valamint hogy akár egész életükön át új ismereteket fogadjanak be és alkalmazzák is azokat. A háromévente sorra kerülő mérés három nagy, „alapkompenciát” vizsgál: az olvasás-szövegértést, a természettudományos műveltséget és a matematikai-logikai gondolkodást.

Olvasás-szövegértés: 23 százalék funkcionális analfabéta

A minden más tanulási tevékenységet, és az életben való eligazodást megalapozó területen a PISA 2000 vizsgálatban a magyar diákok teljesítményének átlaga gyengébb volt a nemzetközínél. A teljesítmény szerint felállított listát Finnország vezeti, jól szerepel továbbá Korea, a többi skandináv és az angolszász országok. A legrosszabb e területen Brazília, Oroszország és Lettország volt. A közép-európai, poroszos oktatási rendszeren alapuló országok - Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország - egyöntetűen a lista utolsó harmadán találhatók.

E mérés talán legaggasztóbb adata számunkra, hogy szemben az OECD-országokkal, ahol a diákok 12 százaléka teljesített a leggyengébben, gyakorlatilag a funkcionális analfabéta szintjén, Magyarországon ez az arány 23 százalék. Összességében pedig a 15 éves magyar fiatalok közel fele nem éri el azt a szövegértésbeli szintet, amelyet az OECD-országok saját standardjaik szerint a munkaerőpiacra való sikeres belépés feltételének tartanak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a szövegértés gyakoroltatása intézményes szinten 15 éves kor felett (sőt gyakorlatilag a felső tagozattól) valójában megszűnik, akkor elég lesújtó következtetéseket vonhatunk le a magyar munkaerő versenyképességéről.

Matematikai műveltség: csak a versenylovak

A közvélemény szerint a magyar iskola kifejezetten erős a matematika oktatása területén. Ezt látszólag alá is támasztják a magyar tanulók kiváló helyezései a diákolimpiákon és egyéb nemzetközi versenyeken. Ez azonban a „versenyistálló-effektusnak” tudható be. Több nemzetközi vizsgálat (IEA-vizsgálatok) szerint a nyolcadikosok átlagteljesítménye is egyértelműen magas színvonalú. Emiatt különösen meglepő volt, hogy a 2000. és 2003. évi PISA-vizsgálatban a magyar tanulók a matematikai tudásukat tekintve is gyenge, a nemzetközi átlagnál szignifikánsan alacsonyabb pontszámot értek el.

A 2000. évi PISA-vizsgálatban a matematikai készségek területén a legjobb eredményt Japán, Korea, Új-Zéland és Finnország érték el, a középmezőnyt Írország, Norvégia, Csehország és az USA alkotják, közvetlenül mögöttük következik Németország, Magyarország és Oroszország, a sort pedig Brazília zárja. A tesztekben megjelenő problémák ennek megfelelően szorosan kapcsolódtak a gyakorlati élethez.

A közvélemény szerint minden rendben

A hazai közvéleményt – ellentétben számos Nyugat-Európai országgal – egyelőre kevésbé rázták meg a közölt eredmények, illetve az a szakadék, amely az OECD vizsgálatára jellemző gyakorlatorientált értékelési filozófia és a hazai pedagógiai gyakorlat között húzódik. A lakosság általában elégedett az oktatás színvonalával. Egy 2002-ben lefolytatott közvélemény-kutatás szerint a megkérdezettek 35 százaléka úgy vélte, hogy a magyar tanulók megütik a nemzetközi mércét, és ugyanennyien gondolták, hogy még ennél is jobban teljesítenek, és mindössze 12 százalék ítélte más országok tanulóinál rosszabbnak a hazai diákok teljesítményét.

Más módszertan A 2000. évi PISA-vizsgálat szerint Magyarország a 14-17. helyet foglalja el ezen – a korábban szintén erősnek vélt – területen. Az OECD által koordinált felmérés természettudományos tesztfeladatait is a gyakorlati élethez szorosan kötődő műveltségfelfogás határozta meg. Magyar tanári szemmel a PISA-feladatok talán leginkább szokatlan jellemzője az, hogy a jelenségek és törvényszerűségek lényegének megértésére támaszkodó, gyakran a feltételek extrapolálását igénylő, „valószínűségi típusú” döntések meghozatalát várják el a tanulóktól. Előfordul, hogy a feladatok megoldását szabad, egyéni fogalmazás formájában kell megadni.

A GRAND CANYON

A Grand Canyon egy sivatagban található az USA-ban. Ennek a nagyon nagy és mély kanyonnak több kőzetrétege van, melyeket a Föld kéregmozgása hozott felszínre a múltban. A Grand Canyon mélysége néhol 1,6 km. A mélyben a Colorado folyó folyik.

Nézd meg az alábbi, a Grand Canyon déli oldaláról készült képet! A kanyon falán több különböző kőzetréteg látható.

Mésző A

Mésző B

Agyapala B

Kristályos pala és gránit

PISA példafeladatok 2006 Természettudomány

3. kérdés: A GRAND CANYON

S426Q03

A Grand Canyonban a hőmérséklet minimuma 0°C alatt, a maximuma 40°C felett van. Bár a kanyon sivatagos területen van, a repedésekben néhol víz található. Hogyan gyorsítja ez a hőmérséklet-változás és a repedésekben lévő víz a kőzetek felaprózódását?

- A A megfagyott víz oldja a meleg kőzetet.
- B A víz összetapasztja a kőzeteket.
- C A jég legyalulja a kőzetek felszínét.
- D A megfagyott víz kitágul a kőzetek repedéseiben.

KÓDOLÁS

Teljes értékű válasz

D – A megfagyott víz kitágul a kőzetek repedéseiben.

Kérdéstípus: feleletválasztós

Kompetencia: jelenségek természettudományi magyarázata

Tudásterület: a Föld és a világegyetem rendszerei

Alkalmazási terület: környezet

Kontextus: társadalmi

Nehézség: 451

Helyes válaszok aránya: 67,61% (OECD-átlag), 73,40% (magyar eredmény)

FÉNYVÉDŐK

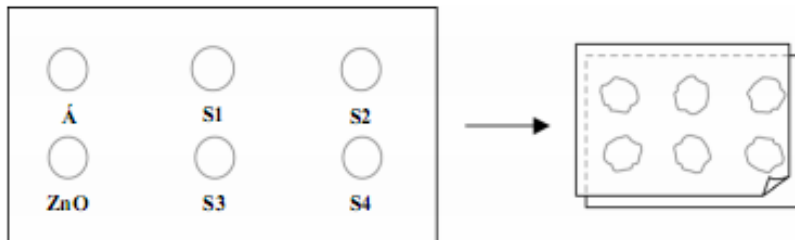
Mimi és Dani arra voltak kíváncsiak, hogy melyik fényvédő védi legjobban a bőrüket. A napfényszűrők jellemző mutatója a napvédő faktor (NVF), amely azt jelzi, mennyire nyeli el a termék a napfény ultraibolya sugarait. A magasabb NVF-ű fényvédő tovább védi a bőrt, mint az alacsonyabb NVF-ű.

Mimi kitalált egy módszert, hogy összevesse a különböző fényvédőket. Danival a következő anyagokat gyűjtötték össze:

- két átlátszó műanyag lap, amely nem nyeli el a nap sugarait;
- egy fényérzékeny papírlap;
- ásványi olaj (Á) és egy olyan kenőcs, amelyik cink-oxidot (ZnO) tartalmaz; és
- négy különböző fényvédő, amelyeket S1, S2, S3, és S4-nek neveztek.

Mimi és Dani azért választották az ásványi olajat, mert ez a napfény nagy részét átengedi, a cinkoxidot pedig azért, mert majdnem teljesen újtját állja a napsugaraknak.

Dani mindegyik anyagból egy cseppnyit esőpöntett az egyik műanyag lap egy körrel megjelölt helyére, majd erre rátette a másik műanyag lapot. Nagy könyvekkel összepréselte a lapokat.

Mimi fényérzékeny papírt helyezett a műanyag lapok alá. A fényérzékeny papír a sötétszürkéről fehérre (vagy egészen világos szürkére) változtatja a színét, attól függően, mennyi ideig éri napfény. Végül Dani az egészet kitette egy napos helyre.

PISA

példafeladatok 2006

Természettudomány

2. kérdés: FÉNYVÉDŐK

S447Q02

Az alábbiak közül melyik tudományos leírás fogalmazza meg helyesen az ásványi olaj és a cink-oxid szerepét a fényvédők hatékonyságának összehasonlítása során?

- A Az ásványi olaj és a cink-oxid hatása egyaránt vizsgálandó tényező.
- B Az ásványi olaj hatása vizsgálandó tényező, a cink-oxid viszonyítási anyag.
- C Az ásványi olaj viszonyítási anyag, a cink-oxid hatása vizsgálandó tényező.
- D Az ásványi olaj és a cink-oxid egyaránt viszonyítási anyag.

KÓDOLÁS

Teljes értékű válasz.

D – Az ásványi olaj és a cink-oxid egyaránt viszonyítási anyag.

Kérdéstípus: feleletválasztós

Kompetencia: természettudományi problémák felismerése

Tudásterület: természettudományi kutatás

Alkalmazási terület: egészség

Kontextus: személyes

Nehézség: 588

Helyes válaszok aránya: 40,50% (OECD-átlag), 35,54% (magyar eredmény)

MÉLYHŰTŐ

Judit vásárolt egy új mélyhűtőt. A Használati utasításban a következőket találta:

- Csatlakoztassa a készüléket az elektromos hálózatra, és kapcsolja bel
 - Hallani fogja, hogy beindul a motor.
 - Kigyullad a vörös figyelmeztető lámpa (LED).
- Állítsa a hőfokszabályozót a kívánt pozícióba. A 2. pozíció az általános.

Pozíció	Hőmérséklet
1.	-15 °C
2.	-18 °C
3.	-21 °C
4.	-25 °C
5.	-32 °C

- A vörös figyelmeztető lámpa mindaddig égve marad, amíg a mélyhűtő hőmérséklete nem elég alacsony. Ez 1-3 órát vesz igénybe, attól függően, hogy milyen hőmérsékletet választott.
- Négy óra elteltével feltöltheti a mélyhűtőt élelmiszerrel.

Judit követte a Használati utasítást, de a hőfokszabályozót a 4. pozícióba állította. 4 óra elteltével a mélyhűtőt feltöltötte élelmiszerrel.

8 óra elteltével még mindig világított a vörös figyelmeztető lámpa, noha a motor járt, és érezhetően hideg volt a mélyhűtőben.

2. feladat: MÉLYHŰTŐ

X423Q02

Judit szeretné megtudni, hogy a figyelmeztető lámpa jól működik-e. Az alábbi műveletek és megfigyelések közül melyik utal arra, hogy a lámpa jól működik?

Válaszodat az „Igen” vagy a „Nem” bekarikázásával jelöld mindhárom esetben!

Művelet és megfigyelés	Alátámasztja-e a megfigyelés, hogy a figyelmeztető lámpa jól működik?
A hőfokszabályozót az 5. pozícióba állítja, és a vörös lámpa kialszik.	Igen / Nem
A hőfokszabályozót az 1. pozícióba állítja, és a vörös lámpa kialszik.	Igen / Nem
A hőfokszabályozót az 1. pozícióba állítja, és a vörös lámpa égve marad.	Igen / Nem

PISA

Problémamegoldó gondolkodást mérő feladatok 2003

MÉLYHŰTŐ KÓDOLÁS 2

Helyes válasz

1-es kód: Nem, Igen, Nem ebben a sorrendben.

Rossz válasz

0-ás kód: Minden más válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

PISA 2009

- Jelentős fejlődés következett be a szövegértés terén: 14 ponttal emelkedett a magyar tanulók átlageredménye 2000-hez képest, ezzel elértük az OECD-átlagot.
- Természettudomány terén az eredmény változatlan 2006-hoz képest, továbbra is az OECD-átlag szintjén van.
- A magyar matematika-eredmény (490) továbbra sem változott, ám mivel időközben csatlakoztak az OECD-hez gyengébb átlageredményű országok, az OECD-országok átlaga 2009-ben már 496 pont, így a magyar eredmény most átlagos.

Az OECD-országok helyezési tartománya a szövegértés-eredmények alapján

Országok	Átlag-eredmény	S.H.	Helyezési tartomány	
			Legjobb helyezés	Legrosszabb helyezés
Korea	539 (3,5) ▲	▲	1	2
Finország	536 (2,3) ▲	▲	1	2
Kanada	524 (1,5) ▲	▲	3	4
Új-Zéland	521 (2,4) ▲	▲	3	5
Japán	520 (3,5) ▲	▲	3	6
Ausztrália	515 (2,3) ▲	▲	5	7
Hollandia	508 (5,1) ▲	▲	5	13
Belgium	506 (2,3) ▲	▲	7	10
Norvégia	503 (2,6) ▲	▲	7	14
○ Északország	501 (2,6) ▲	▲	8	17
○ Svájc	501 (2,4) ▲	▲	8	17
○ Lengyelország	500 (2,6) ▲	▲	8	17
○ Island	500 (1,4) ▲	▲	9	16
○ Egyesült Államok	500 (3,7) ●	●	8	20
○ Svédország	497 (2,9) ●	●	10	21
○ Németország	497 (2,7) ●	●	11	21
○ Írország	496 (3,0) ●	●	12	22
○ Franciaország	496 (3,4) ●	●	11	22
○ Dánia	495 (2,1) ●	●	15	22
○ Egyesült Királyság	494 (2,3) ●	●	15	22
Magyarország	494 (3,2) ●	●	13	22
○ Portugália	489 (3,1) ●	●	18	24
○ Olaszország	486 (1,6) ▼	▼	22	24
Slovénia	483 (1,0) ▼	▼	23	26
Görögország	483 (4,3) ▼	▼	22	29
Spanyolország	481 (2,0) ▼	▼	24	28
Csehország	478 (2,9) ▼	▼	24	29
Slovákia	477 (2,5) ▼	▼	25	29
Israel	474 (3,6) ▼	▼	26	31
Luxemburg	472 (1,3) ▼	▼	29	31
Ausztria	470 (2,9) ▼	▼	29	32
Törökország	464 (3,5) ▼	▼	31	32
Chile	449 (3,1) ▼	▼	33	33
Mexikó	425 (2,0) ▼	▼	34	34

▲ Szignifikánsan magasabb az OECD-átlagnál.
○ Szignifikánsan nem különbözik Magyarországi eredményétől.

Az OECD-országok helyezési tartománya a matematika-eredmények alapján

Országok	Átlag-eredmény	S.H.	Helyezési tartomány	
			Legjobb helyezés	Legrosszabb helyezés
Korea	546 (4,0) ▲	▲	1	2
Finország	541 (2,2) ▲	▲	1	3
Svájc	534 (3,3) ▲	▲	2	4
Japán	529 (3,3) ▲	▲	3	6
Kanada	527 (1,6) ▲	▲	4	6
Hollandia	526 (4,7) ▲	▲	3	7
Új-Zéland	519 (2,3) ▲	▲	6	8
Belgium	515 (2,3) ▲	▲	7	11
Ausztrália	514 (2,5) ▲	▲	7	11
Németország	513 (2,9) ▲	▲	8	12
Északország	512 (2,6) ▲	▲	8	11
Island	507 (1,4) ▲	▲	11	13
Dánia	503 (2,6) ▲	▲	12	16
Szlovénia	501 (1,2) ▲	▲	13	15
○ Norvégia	498 (2,4) ●	●	13	20
○ Franciaország	497 (3,1) ●	●	13	22
○ Szlovákia	497 (3,1) ●	●	13	22
○ Ausztria	496 (2,7) ●	●	14	22
○ Lengyelország	495 (2,8) ●	●	15	24
○ Svédország	494 (2,9) ●	●	15	24
○ Csehország	493 (2,8) ●	●	16	25
○ Egyesült Királyság	492 (2,4) ●	●	17	25
Magyarország	490 (3,5) ●	●	18	28
○ Luxemburg	489 (1,2) ▼	▼	22	26
○ Egyesült Államok	487 (3,6) ▼	▼	21	29
○ Írország	487 (2,5) ▼	▼	22	29
○ Portugália	487 (2,9) ▼	▼	22	29
○ Spanyolország	483 (2,1) ▼	▼	26	29
○ Olaszország	483 (1,9) ▼	▼	26	29
Görögország	466 (3,9) ▼	▼	30	30
Israel	447 (3,3) ▼	▼	31	32
Törökország	445 (4,4) ▼	▼	31	32
Chile	421 (3,1) ▼	▼	33	34
Mexikó	419 (1,8) ▼	▼	33	34

● Szignifikánsan nem különbözik az OECD-átlagtól.

Az OECD-országok helyezési tartománya a természettudomány-eredmények alapján

Országok	Átlag-eredmény	S.H.	Helyezési tartomány	
			Legjobb helyezés	Legrosszabb helyezés
Finország	554 (2,3) ▲	▲	1	1
Japán	539 (3,4) ▲	▲	2	3
Korea	538 (3,4) ▲	▲	2	4
Új-Zéland	532 (2,6) ▲	▲	3	6
Kanada	529 (1,6) ▲	▲	4	7
Északország	528 (2,7) ▲	▲	4	8
Ausztrália	527 (2,5) ▲	▲	4	8
Hollandia	522 (5,4) ▲	▲	4	11
Németország	520 (2,8) ▲	▲	7	10
Svájc	517 (2,8) ▲	▲	8	12
Egyesült Királyság	514 (2,5) ▲	▲	9	13
Szlovénia	512 (1,1) ▲	▲	10	13
○ Lengyelország	508 (2,4) ▲	▲	12	16
○ Írország	508 (3,3) ▲	▲	11	17
○ Belgium	507 (2,5) ▲	▲	12	17
Magyarország	503 (3,1) ●	●	13	21
○ Egyesült Államok	502 (3,6) ●	●	13	22
○ Csehország	500 (3,0) ●	●	15	23
○ Norvégia	500 (2,6) ●	●	16	23
○ Dánia	499 (2,5) ●	●	16	23
○ Franciaország	498 (3,6) ●	●	16	25
Island	496 (1,4) ▼	▼	20	25
○ Svédország	495 (2,7) ▼	▼	19	26
○ Ausztria	494 (3,2) ▼	▼	19	28
Portugália	493 (2,9) ▼	▼	21	28
Szlovákia	490 (3,0) ▼	▼	23	29
Olaszország	489 (1,8) ▼	▼	25	28
Spanyolország	488 (2,1) ▼	▼	25	29
Luxemburg	484 (1,2) ▼	▼	28	29
Görögország	470 (4,0) ▼	▼	30	30
Israel	455 (3,1) ▼	▼	31	32
Törökország	454 (3,6) ▼	▼	31	33
Chile	447 (2,9) ▼	▼	32	33
Mexikó	416 (1,8) ▼	▼	34	34

▼ Szignifikánsan alacsonyabb az OECD-átlagnál.
Forrás: OECD PISA 2009 adatbázis.

Példafeladat a PISA 2009 szövegértési tesztjéből

JÁTÉK A KASTÉLYBAN

Történet egy kastélyban az első szereplőkről.

ELSŐ FELVONÁS

5 *Ez az vendéglátó egy nagyon szép tengerparti kastélyban. Bejött és jobbra fordult. A szőnyeg kék és fehér mintájú, két karosszék fölött nagy ablak. Csillagos díszítés. A szőnyeg szélessége van. Mikor a függöny feljött, a belső ajtó ajtó felől hangos férfiszóval és hallották. Nyílt a belső ajtó és három személyes úr lép be a szobába. Az egyik nagyon felső részre a villany. Néha mentek kávéra, ott az asztal körül állnak. Azon egy asztal körül le. Gál a kastélyban, Turi a jachtból jött. Adám a kastélyban, a kastélyban. Így nagy, majdnem három színes. Kétféle színes. Csak Adám.*

GÁL

20 Milyen gondolkodni olyan nagyon milyen?

TURI

Azon gondolkodom, hogy tulajdonképpen milyen nehéz egy színdarabot elkészíteni.

25 Mindjárt a darab legelején, mikor elkezdődik, bemutatni a szereplőket.

ADÁM

Az nehéz is lehet.

TURI

30 De még milyen nehéz. Elkezdődik az előadás. A nézők elcsodálódnak. Színesek lépnek be a színpadra és kezdődik a történet. Először egy önkénteskedés, néha pláne egy egész nagy önkénteskedés, ami a köztudat megújítása, hogy melyik kicsoda, és mit akar.

GÁL

Érdekes a te ügyködés. Egy pillanatra sem tudod elfelejteni a mesztörténetet.

TURI

40 Azt nem is lehet.

GÁL

45 Nem működik el egy félóra, hogy ne beszéljél színházról, színházról, darabokról. Más is van a világon.

TURI

Nincs. Színházról vagyok. Ez az én álomom.

GÁL

50 Nem kellene a mesztörténetet rendezni?

TURI

Aki nem lehet az, az megszűnik. Közvetlen nincs. Hidd el, az nem több, egy darabot jól elkészíteni. Ez egyike a legnehezebb színháztechnikai problémáknak. Csak az, hogy az a kép: mi három. Vagyok például itt az a kép: mi három. Három személyes úr. Ha nem ennek a nagyúrnak kastélyban ebbe a szobába lépnek be, hanem egy színpadra lépnek, mikor egy darab kezdődik. Egy órával kezdődik, amíg időnként, hogy kik beszélünk, amíg időnként, hogy kik beszélünk. Ha nem volna sokkal egyszerűbb a dolgot úgy kezelni, hogy előállunk és bemutatjuk? Félre. Jó eset. Mi három is ebben a kastélyban vendégek vagyunk, most az előtől próbálunk, különben vacsorázunk, megintunk két üveg pezsgőt. Az én nevem Turi Sándor, színházról vagyok, három éve írok darabokat, előbbi évek. Most te.

GÁL

60 Milyen gondolkodni olyan nagyon milyen?

GÁL

65 Félre. Nevem Gál, színházról vagyok, három éve írok darabokat, előbbi évek. Most az előtől próbálunk, különben vacsorázunk, megintunk két üveg pezsgőt. Az én nevem Turi Sándor, színházról vagyok, három éve írok darabokat, előbbi évek. Most te.

GÁL

70 Milyen gondolkodni olyan nagyon milyen?

GÁL és TURI

Egyesre. Ez a történet pedig...

ADÁM

Félre. Ez a történet pedig, engedelmükkel. Adám a történet, huszonegy éves, zseniális. Én írtam a zenét ennek a kedves két órák a legújabb operájához. Ez az első színházi munkám. Ez a két óra angol szöveg fel angol, és most az ő segítségével szeretnék híres lenni. Ők hívtak meg ide ebbe a kastélyba is. A funkcionárius és a színházról. Ők csodálják. Tudnillik egyelőre még szegény és ismeretlen vagyok. Egyelőre: korán érkeztem, juttam és a nagymamám nevelt fel. A nagymamám már meghalt. Most egyedül vagyok a világon. Se nevem, se pénzem.

TURI

De fiatal vagy.

GÁL

És tehetséges.

ADÁM

És szerelmes vagyok a polmadonnába.

TURI

Ezt már nem lehet volna mondani, az már a köztudat magától is közlője volna.

Mind a három kezdtek.

„...Játék a kastélyban” című szöveg a magyar színházról. Molnár Ferenc egy színdarabján kezdete. A „Játék a kastélyban” című szöveg segítségével válaszolj az alábbi kérdésekre. (Megjegyzés: a szöveg színdarabja kezdetei majd a kérdésekben szereplő szövegrészek önmagukban megfogalmazhatók.)

110

TURI
Hát nem az volna a leggyorsabb, így kezdeni egy darabot?

GÁL

115 Hisszem, ha ezt lehetne, könnyű volna darabot írni.

TURI

Nem olyan nehéz az, hidd el. Nézd körül az egész dolog...

GÁL

120 Jó, jó, jó, csak ne kezdj magint színházról beszélni. Tartsd magad a témához. Majd holnap beszélünk, ha parancsod.

8. kérdés: JÁTÉK A KASTÉLYBAN

Mit csináltak a színdarab szereplői a függöny felhúzója előtt közvetlenül?

Először a színházról, majd a színházról...

9. kérdés: JÁTÉK A KASTÉLYBAN

„Ez az első önkénteskedés, néha pláne egy egész nagy önkénteskedés...” (32-34. sor)

- A Mert az önkénteskedés nehéz, hogy a nézők nyugodtan üljenek a színház nézőterén.
- B Mert önkénteskedés nehéz, mert önkénteskedés a helyes egy darab elírás.
- C Mert önkénteskedés mindig sokáig tart egy színházról megírni egy darab elírás.
- D Mert önkénteskedés nagyon sok az idő, amikor egy darabban valami fontos történik.

10. kérdés: JÁTÉK A KASTÉLYBAN

A szöveg egyik olvasója ezt mondta: „Valójában Adám a legfigyelemre méltó, hogy a kastélyban maradnak.”

Mivel támasztja alá ez az olvasó a véleményét? A szöveg segítségével indokold választ!

Adám, hogy Adám most itt, először színházról... önkénteskedés nehéz, hogy a nézők nyugodtan üljenek a színház nézőterén... Adám, hogy Adám most itt, először színházról... önkénteskedés nehéz, hogy a nézők nyugodtan üljenek a színház nézőterén...

11. kérdés: JÁTÉK A KASTÉLYBAN

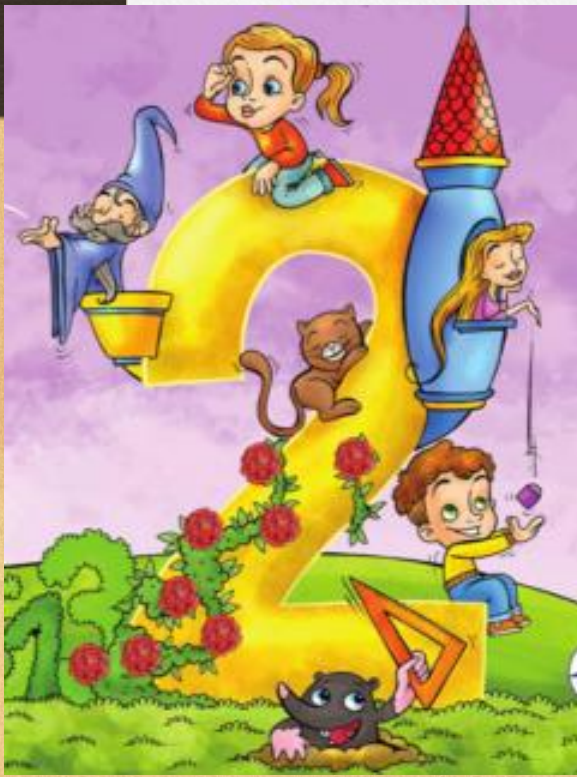
Összevágatlanul mit lát vizsgáz Molnár, a színházról annak a szövegrészletnek a segítségével?

- A Megmutatja, hogy az egyes szereplők hogyan fogják megoldani a problémáikat.
- B Bemutatja a szereplőket, hogy egy színdarabban mi is az önkénteskedés.
- C Ára az előtől, hogy hogyan kezdődik egy színházról és hagyományos darab.
- D Ára bemutatja a szereplőket, hogy eljuttatja az ő saját akkori problémáját.

Ez a feladatsor a magyar feladatfejlesztők hozzájárulása a tesztanyaghoz. Ez a szöveg a kedvtelésből való olvasás szituációját modellezi a tesztben. A feladatsort a felmérés után nyilvánosságra hozták. A választott egy a mérésben részt vett magyar tanuló válasza.

PISA 2012

2012-ben a három terület
közül az alkalmazott
matematikai műveltség
mérésén volt a hangsúly

Országok	A számítógépes felmérés eredményének	A papíralapú felmérés eredményének	A két eredmény közötti különbség	S.H.
	viszonya az OECD-átlaghoz			
Brazília	▼	▼	24	(3,3)
Kolumbia	▼	▼	20	(2,5)
Egyesült Államok	●	▼	17	(2,2)
Szlovákia	●	▼	16	(2,0)
Olaszország	▲	▼	11	(3,2)
Franciaország	▲	●	13	(2,9)
Svédország	▼	▼	12	(2,6)
Chile	▼	▼	9	(2,5)
Norvégia	●	●	8	(2,7)
Oroszország	▼	▼	7	(2,5)
Kanada	▲	▲	5	(1,6)
Makaó-Kína	▲	▲	5	(0,6)
Ausztrália	▲	▲	4	(1,3)
Japán	▲	▲	3	(1,9)
Portugália	▼	●	2	(2,6)
Ausztria	▲	▲	2	(2,6)
Arab Emírségek	▼	▼	0	(1,9)
Korea	▲	▲	-1	(2,5)
Belgium	▲	▲	-4	(1,6)
Dánia	●	▲	-4	(2,0)
Németország	▲	▲	-4	(2,2)
Észtország	▲	▲	-4	(2,0)
Magyarország	▼	▼	-7	(2,4)
Szingapúr	▲	▲	-7	(0,4)
Írország	●	▲	-8	(2,5)
Spanyolország	▼	▼	-8	(3,0)
Hongkong-Kína	▲	▲	-12	(2,6)
Szlovénia	▼	▲	-14	(0,2)
Izrael	▼	▼	-20	(2,9)
Tajvan	▲	▲	-23	(2,4)
Lengyelország	▼	▲	-28	(2,5)
Sanghaj-Kína	▲	▲	-50	(2,6)

▲ Statisztikailag szignifikánsan magasabb az OECD-átlagnál.

● Szignifikánsan nem különbözik az OECD-átlagtól.

▼ Statisztikailag szignifikánsan alacsonyabb az OECD-átlagnál.

Megjegyzés: A statisztikailag szignifikáns különbségeket félkövér betűtípus jelzi. Brazília, Spanyolország és Olaszország esetében a papíralapú mérésben néhány régióban több iskola vett részt a részletesebb elemzések érdekében. A táblázatban szereplő különbség a mindkét mérésben részt vett iskolák tanulójának eredményein alapszik.

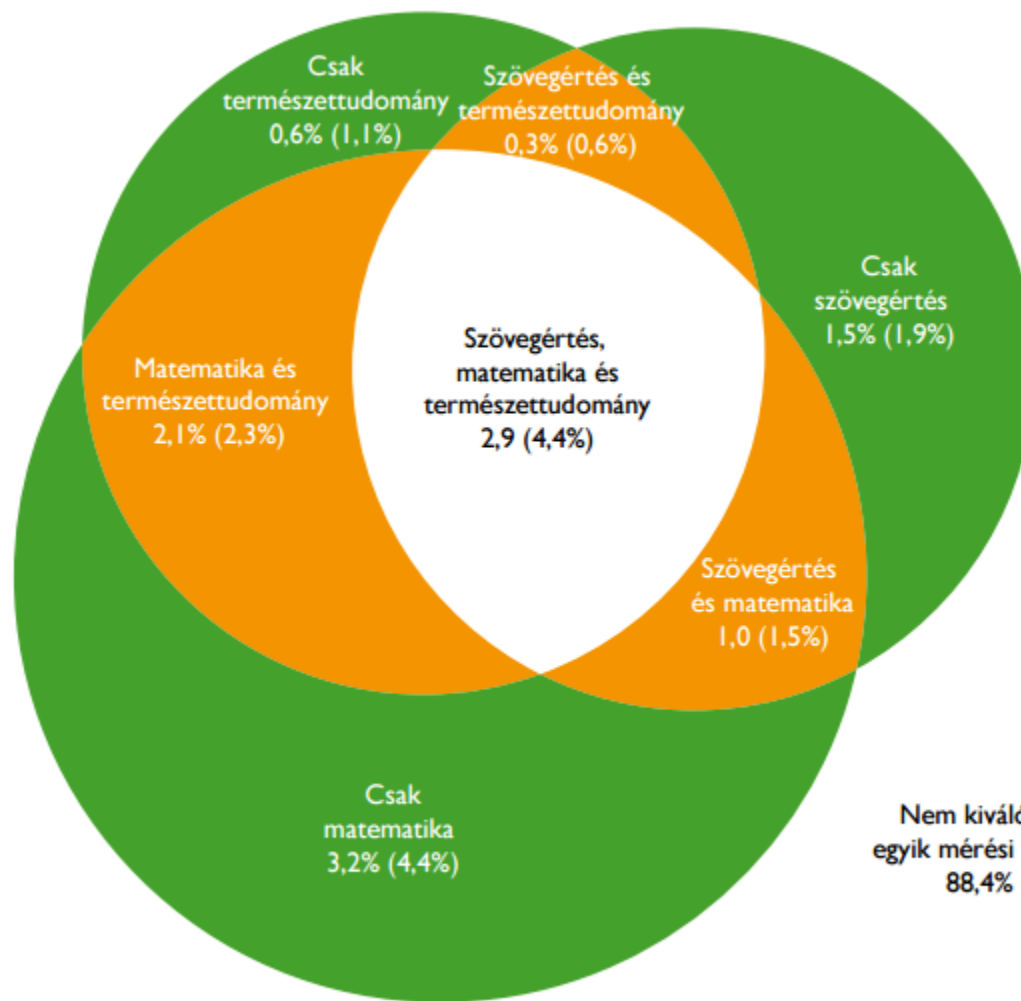
Forrás: OECD, PISA 2012 database.

Az oktatási ráfordítás és az eredmények kapcsolata (2012)

- Azok az országok, amelyekben az egy főre eső GDP a magasnak számító 20 000 USD fölött van, átlagosan 89 337 USD-t költenek egy tanulóra 6 és 15 éves kora között.
- Az alacsonyabb jövedelmű országok esetében ez az átlagos érték 25 286 USD. A magasabb GDP-jű országok átlaga a mérés matematikaskáláján majdnem 70 ponttal magasabb lett, mint a kevésbé szerencsés gazdasági helyzetű országoké.

Azonban bizonyos összeg felett **az oktatási ráfordítások növelése önmagában** – hatékonyabb oktatásszervezési, irányítási és pedagógiai módszerek bevezetése nélkül – **nem feltétlenül eredményez kiugró eredménynövekedést.**

A kiváló eredményt elérő tanulók aránya Magyarországon (és az OECD-országokban átlagosan) 2012

A mérési területek OECD-átlaghoz viszonyított eredményei országonként

2012-re: különböző mértékben ugyan, de minden eredményünk romlott, és sem a nyomtatott, sem a digitális tesztekben már **nem éri el a magyar tanulók teljesítménye az OECD-átlagot egyik mérési területen sem.**

a szociális, kulturális, gazdasági háttér és a teljesítmény kapcsolata: **iskolarendszerünk nem kezeli a tanulók szociokulturális háttéréből eredő különbségeket.** Az otthoni könyvek száma, a szülők iskolai végzettsége, munkaerő-piaci státusza, valamint a család gazdasági helyzete a tanulók eredménye közötti különbségek majdnem harmadát magyarázza.

Magyarország **a nemzeti jövedelem** minden szintű **oktatásra fordított 4,6%-ával az utolsó** az OECD-országok rangsorában.

Országok	Matematika	gép-matematika	Szövegértés	Digitális szövegértés	Természetismeret
Szanghai-Kína	▲	▲	▲	▲	▲
Szingapúr	▲	▲	▲	▲	▲
Hongkong-Kína	▲	▲	▲	▲	▲
Tajvan	▲	▲	▲	▲	▲
Korea	▲	▲	▲	▲	▲
Malad-Kína	▲	▲	▲	▲	▲
Japán	▲	▲	▲	▲	▲
Liechtenstein	▲	▲	▲	▲	▲
Svájc	▲	▲	▲	▲	▲
Hollandia	▲	▲	▲	▲	▲
Észtország	▲	▲	▲	▲	▲
Finnország	▲	▲	▲	▲	▲
Kanada	▲	▲	▲	▲	▲
Belgium	▲	▲	▲	▲	▲
Vietnam	▲	▲	▲	▲	▲
Ausztrália	▲	▲	▲	▲	▲
Új-Zéland	▲	▲	▲	▲	▲
Németország	▲	▲	▲	●	▲
Írország	▲	●	▲	▲	▲
Franciaország	●	▲	▲	▲	●
Dánia	▲	●	●	●	●
Csehország	●	●	●	●	▲
Egyesült Királyság	●	●	●	●	▲
Lengyelország	▲	▼	▲	▼	▲
Ausztria	▲	▲	▼	▼	●
Szlovénia	▲	▼	▼	▼	▲
Norvégia	●	▼	▲	●	▼
Egyesült Államok	▼	●	●	▲	●
Chilország	▼	●	▼	●	▼
Island	●	▼	▼	▼	▼
Lettország	●	▼	▼	▼	●
Portugália	●	▼	▼	▼	▼
Szlovákia	▼	●	▼	▼	▼
Svédország	▼	▼	▼	●	▼
Luxemburg	▼	▼	▼	▼	▼
Spanyolország	▼	▼	▼	▼	▼
Oroszország	▼	▼	▼	▼	▼
Litvánia	▼	▼	▼	▼	▼
Magyarország	▼	▼	▼	▼	▼
Horvátország	▼	▼	▼	▼	▼
Ízrael	▼	▼	▼	▼	▼
Görögország	▼	▼	▼	▼	▼
Szerbia	▼	▼	▼	▼	▼
Törökország	▼	▼	▼	▼	▼
Románia	▼	▼	▼	▼	▼
Ciprus	▼	▼	▼	▼	▼
Bulgária	▼	▼	▼	▼	▼
Arab Emírségek	▼	▼	▼	▼	▼
Kazahsztán	▼	▼	▼	▼	▼
Thaiföld	▼	▼	▼	▼	▼
Chile	▼	▼	▼	▼	▼
Malajzia	▼	▼	▼	▼	▼
Mexikó	▼	▼	▼	▼	▼
Moroccongró	▼	▼	▼	▼	▼
Uruguay	▼	▼	▼	▼	▼
Costa Rica	▼	▼	▼	▼	▼
Albánia	▼	▼	▼	▼	▼
Brazília	▼	▼	▼	▼	▼
Argentína	▼	▼	▼	▼	▼
Tunézia	▼	▼	▼	▼	▼
Jordánia	▼	▼	▼	▼	▼
Kolumbia	▼	▼	▼	▼	▼
Katar	▼	▼	▼	▼	▼
Indonézia	▼	▼	▼	▼	▼
Peru	▼	▼	▼	▼	▼

▲ Az eredmény statisztikailag jobb az OECD-országok átlagánál.
 ● Az eredmény statisztikailag egyenértékű az OECD-országok átlagával.
 ▼ Az eredmény statisztikailag gyengébb az OECD-országok átlagánál.